

Ustanovitelji: občinske konference
SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica,
Škofja Loka in Trzin. — Izdaja časopisno podjetje Gorenjski tisk Kranj.
— Odgovorni urednik Albin Učakar

GLAS

KRANJ, sobota, 9. 1. 1971

Cena 50 par

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik,
in sicer ob sredo in soboto

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Včeraj, v petek, 8. januarja dopoldan je podjetje Kroj na Trati pri Škofji Loki odprlo nov, 5500 kvadratnih metrov velik tovarniški objekt. Zanj so potrošili 8 milijonov novih din, gradila pa ga je Obnova Ljubljana. Računajo, da bodo z njim povečali proizvodnjo za okrog 30 %. Kroj, ki zaposluje 244 ljudi in ki je lani vrgel na trg že prek 70 tisoč izdelkov ter zanje iztržil 30 milijonov novih din, s tem slavi pomembno delovno zmago. (-ig) — Foto: F. Perdan

V Škofji Loki so včeraj že tretjič zapored podelili knjižne nagrade učencem — avtorjem najboljših spisov na temo »Partizanska zgodba«. Svečanosti se je poleg organizatorjev, članov organizacijskega odbora prireditve Po stezah partizanske Jelovice, udeležil tudi predsednik skupščine občine Škofja Loka Zdravko Krvina. Z nagrajenci sta kramljala znani slovenski pisatelj in nekdanji partizan Tone Svetina ter akademski slikar, prav tako bivši borec, Ive Šubic. (-ig) — Foto: F. Perdan

Za sklad Staneta Severja

Tik pred novim letom je dala Gorenjska predilnica iz Škofje Loke pobudo za ustanovitev Sklada Staneta Severja. Kot prva je tudi prispevala v sklad 5000 din. Njenemu zgledu je sledila tudi Lesna industrija Jelovica iz Škofje Loke. Na včerajšnji seji upravnega odbora podjetja so sklenili, da bo tudi Jelovica dala v sklad za pospeševanje gledališke kulture 5000 din.

19. stran

Nagradno žrebanje v Kokri

500 ur

za

500 kupcev

Škofja Loka praznuje

SOBOTA, 9. JANUARJA

Danes ob 10.45 bodo odkrili spominsko ploščo padlim borcem NOB na pročelju kina Obzorje Železniki na Češnjici.

Ob 11. uri bo v kinu Obzorje Železniki na Češnjici slavnostna seja občinske skupščine Škofja Loka s podelitvijo priznanj in kulturnim programom.

Ob 15. uri bo v kinu Obzorje Železniki na Češnjici predstava celovečernega jugoslovanskega filma Krvava bajka.

Na vseh šolah v občini se bodo mladi športniki danes pomerili v košarki. V Železnikih pa bo otvoritev daljnove vode visoke napetosti v Selško dolino.

NEDELJA, 10. JANUARJA

Ob 9. uri bo žalna komeemoracija in polaganje vencev pri spomeniku NOB v Dražgošah.

Šahovski klub Škofja Loka organizira šahovski turnir.

**Danes
se v Bohinju
začne
med-
narodno
tekmovanje
v
smučarskih
tekih**

Izberite Gorenjsko kreditno banko za svojo banko

JESENICE

V torek je bila na Jesenicah seja komisije za družbenoekonomske odnose pri občinski konferenci zveze komunistov. Člani komisije so obravnavali predlog tez za 18. sejo centralnega komiteja ZKS, na kateri bodo govorili o novem ekonomskem sistemu v Jugoslaviji po sprejetju stabilizacijskih ukrepov. Zato sta se jeseniške seje udeležila tudi podsekretar za gospodarstvo pri slovenskem izvršnem svetu Ivo Lapajne in sekretar medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko Polde Kežar.

V sredo popoldne je bila na Jesenicah razprava o osnutku zveznega zakona o družini, ki jo je organizirala konferenca za družbeno aktivnost žensk. V razpravi je sodeloval tudi dr. Marijan Ogrizek iz Kranja.

V železnarni pa potekajo konference obratnih aktivov zveze mladine, ki bodo končane 11. januarja. Zato se je železarsko mladinsko vodstvo odločilo sklicati letno konferenco v petek, 15. januarja. Občinska konferenca zveze mladine pa se bo po predvidevanjih sestala 31. januarja.

KRANJ

V okviru priprav na prihodnjo sejo centralnega komiteja zveze komunistov Slovenije, na kateri bodo sredi januarja razpravljali o uresničevanju reforme, stabilizaciji in ekonomskem sistemu, potekajo po Gorenjskem že javne razprave. V kranjski občini so o tem že razpravljali v nekaterih večjih delovnih organizacijah. V ponedeljek dopoldne pa bo komite občinske konference ZK Kranj pripravil širšo razpravo, ki se je bodo udeležili predstavniki vodstev občinskih družbenopolitičnih organizacij, občinske skupščine in nekaterih večjih delovnih organizacij v občini. Popoldne pa bo razpravo o tem sklenil medobčinski svet ZK za Gorenjsko.

RADOVLJICA

Občinska konferenca bo v torek popoldne pripravila pogovor družbenopolitičnih delavcev s predstavniki organizacij, ki sodelujejo s tujino. Razpravljali bodo o odnosih z zamejskimi Slovenci. — Pri občinskem sindikalnem svetu pa se bo sestala komisija za kulturo, šport in rekreacijo. Obravnavala bo delovni program za letošnje priprave za organizacijo zimskih športnih tekmovanj.

Pri občinski skupščini pa se bo v sredo sestal svet za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve. Reševal bo nekatere komunalne zadeve. Razen tega pa se bo v sredo sestala tudi komisija za program otroškega varstva. Pred razpravo na občinski skupščini bo obravnavala predlog 5-letnega programa otroškega varstva v občini.

Krvodajalska akcija v Kranju

Občinski odbor rdečega križa v Kranju bo v ponedeljek, 11., in torek, 12. januarja, organiziral krvodajalsko akcijo za nekatere mestne organizacije RK: Kranj — cen-

ter, Huje — Planina — Čirče, Orehek in Stražišče. Prijavilo se je 420 krvodajalcev. Ostale krajevne organizacije RK pa bodo imele krvodajalsko akcijo marca in aprila.

L. M.

Posredujemo prodajo

KRAMBOLIRANIH AVTOMOBILOV:

1. OSEBNI AVTO ZASTAVA 850, leto izdelave 1969, s 24.000 prevoženimi kilometri, začetna cena je 11.000 dinarjev.
2. OSEBNI AVTO RENAULT R-4, leto izdelave 1968, s 53.000 prevoženimi kilometri, začetna cena je 9000 din.
3. STROJ ZA ZASTAVO 750, leto izdelave 1969, s 6500 prevoženimi kilometri, začetna cena je 1200 din.

Ogled vozil in stroja je možen vsak delovni dan od 8. do 14. ure pri Zavarovalnici Sava, PE Kranj.

Pismene ponudbe z 10 % pologom od začetne cene sprejemamo do srede, 13. januarja 1971, do 12. ure.

ZAVAROVALNICA SAVA,
PE KRANJ

Politični aktiv Save razpravljaj o tezah

KRANJ, 8. januarja — Popoldne se je v dvorani občinske skupščine sestal strokovno politični aktiv tovarne Sava, ki je obravnaval teze za 18. sejo centralnega komiteja zveze komunistov Slovenije o uresničevanju reforme, stabilizaciji in ekonomskem sistemu. Razprave sta se udeležila tudi član konference zveze komunistov Jugoslavije Roman Albreht in sekretar komiteja občinske konference ZK Kranj Franc Rogelj.

V razpravi o tezah so na sestanku spregovorili tudi o letošnjem gospodarskem načrtu podjetja in poudarili, da se s tem načrtom pridružuje in podpira stabilizacijske ukrepe pri nas. V letošnjem gospodarskem načrtu predvidevajo, da se bo realizacija v primerjavi z minulim letom povečala za 7,4 odstotka, izvoz za 16,7 odstotka, količinski obseg proizvodnje

za 19 odstotkov, osebni dohodki za 15 odstotkov itd. Poudarili so tudi, da je letošnji gospodarski načrt precej večji od lanskega in da bodo morali že na začetku stremeti, da ga bodo v celoti uresničili.

Ko so govorili o vzrokih nestabilnosti in drugih vprašanjih, ki jih načenjajo teze za 18. sejo, so poudarili, da imajo tudi pri njih precej težav z uvozom surovin. Menili so, da bi bilo treba uvoz surovin in izvoz izdelkov bolj liberalizirati, kar bi v marsičem pri nas poenostavilo celotno poslovanje. Ugotovili pa so tudi, da omejitveni ukrepi tudi pri njih precej

ogrožajo redno proizvodnjo. Med razpravo o investicijah pa so menili, da bi se morala bančna politika spremeniti, saj je Sava za zdaj dobesedno del investicij izvršila z lastnimi sredstvi, kar pa za njih predstavlja precejšen napor.

Po tem pa je o nesoglasju v družbi med državnim in samoupravnim načinom gospodarjenja, o odnosu do minulega dela in o družbenem usmerjanju delitve dohodka spregovoril Roman Albreht.

Podobne razprave o tezah za 18. sejo CK ZKS so danes popoldne imele tudi v Testilindusu in Planiki, včeraj pa v Iskri.

A. Z.

Mladina pred konferenco

Zadnji dan januarja bo na Jesenicah občinska konferenca zveze mladine, na kateri bodo pregledali opravljeno delo. Glavno delo konference

bo natančno programiranje prihodnjega dela, ker je od njega odvisno, kakšno bo mesto mladih in njihove organizacije v družbenem in političnem življenju jeseniške občine. To obenem tudi pomeni, da bo letošnja konferenca veliko bolj konkretna kakor dosedanja.

Po predlogu naj bi v novo občinsko konferenco zveze mladine aktivni v krajevnih skupnostih predlagali po dva člana, aktivni po srednjih šolah po enega, aktivni v tovarnah po dva člana in aktivni železarne dvanajst članov. V novi konferenci bodo še predstavniki JLA, tabornikov, počitniške zveze, kulturnoprosvetnih organizacij in društev, športnih društev, zveze študentov in aktivna mladih komunistov. Tako bodo v konferenci predstavniki vseh organizacij in društev, ki združujejo mlade. Posebno važne so volitve občinskega predsedstva. Kandidacijska komisija je zbrala predloge, ki jih bodo obravnavali aktivni, o njih pa bodo govorili tudi predsedniki in sekretarji organizacij, tako da bo konferenca predloge lahko le potrdila ali zavrnila.

—jk

Mladi o telesni kulturi

Na zadnji seji predsedstva občinske konference ZMS v Kranju, ki je bila v četrtek, so posvetili največ pozornosti vprašanju in problemom telesne kulture in njenemu mestu v naši družbi. Seje so se udeležili tudi predstavniki izvršnega odbora za telesno kulturo v Kranju.

Uvodne misli je podal politični delavec pri OK ZMS Lado Mrz. Govoril je o pomenu telesne kulture za človeka in pri tem poudaril, da telesna vadba postaja vse bolj nujna potreba. Na žalost pa zavest o potrebi po telesni aktivnosti marsikje še ni prodrla. Lahko pa celo trdimo, da telesna zmogljivost mladih upada raste pa število deformacij in obolenj. Morda je tak razvoj posledica prevelikega poudarka na tekmovalnem športu in selekciji k boljšim. Tako ostanejo brez telesne vadbe največkrat prav tisti, ki bi jo bili najbolj potrebni.

Prav tako ne moremo biti zadovoljni s samoupravnimi odnosi v telesni kulturi. Ne le vsebinsko, tudi organizacijsko zaostajajo za drugimi področji družbenega dela. Posebno pri višji stopnji tekmovalnega športa je značilen prodor menedžerstva in skupin, ki se ukvarjajo z upravljanjem klubov in organizacij. Podoben položaj je tudi v SSD, ki bi morala postati sestavni del telesne vzgojne procesa v šolah. Njihovo delo pa je v mnogih primerih

odvisno od naklonjenosti šolskih vodstev.

Sledila je živahna razprava. Govorniki so se zlasti zavzeli za gradnjo otroških igrišč v stanovanjskih naseljih. Stadion je premajhen za vse mlade Kranjčane, za mnoge predšolske in šolske otroke pa tudi oddaljen. Na nujnost izgradnje otroških igrišč nas opominjajo tudi improvizirana drsališča na cestah in parkirnih prostorih, nogometna igrišča na zelenicah. Zastaviti je treba vse moči, da gradbeniki ne bodo pozabili na otroke vsaj v največjih naseljih, saj bomo z njimi dosegli že neko stopnjo množičnosti.

Na seji so izvolili tudi delegata za republiško konferenco, ki bo razpravljala o telesni kulturi. Kranjske mladince bosta zastopala Lampret Marjan in Vlado Mrz.

L. B.

TVD — Kranj
Kranj, Benedikova 12

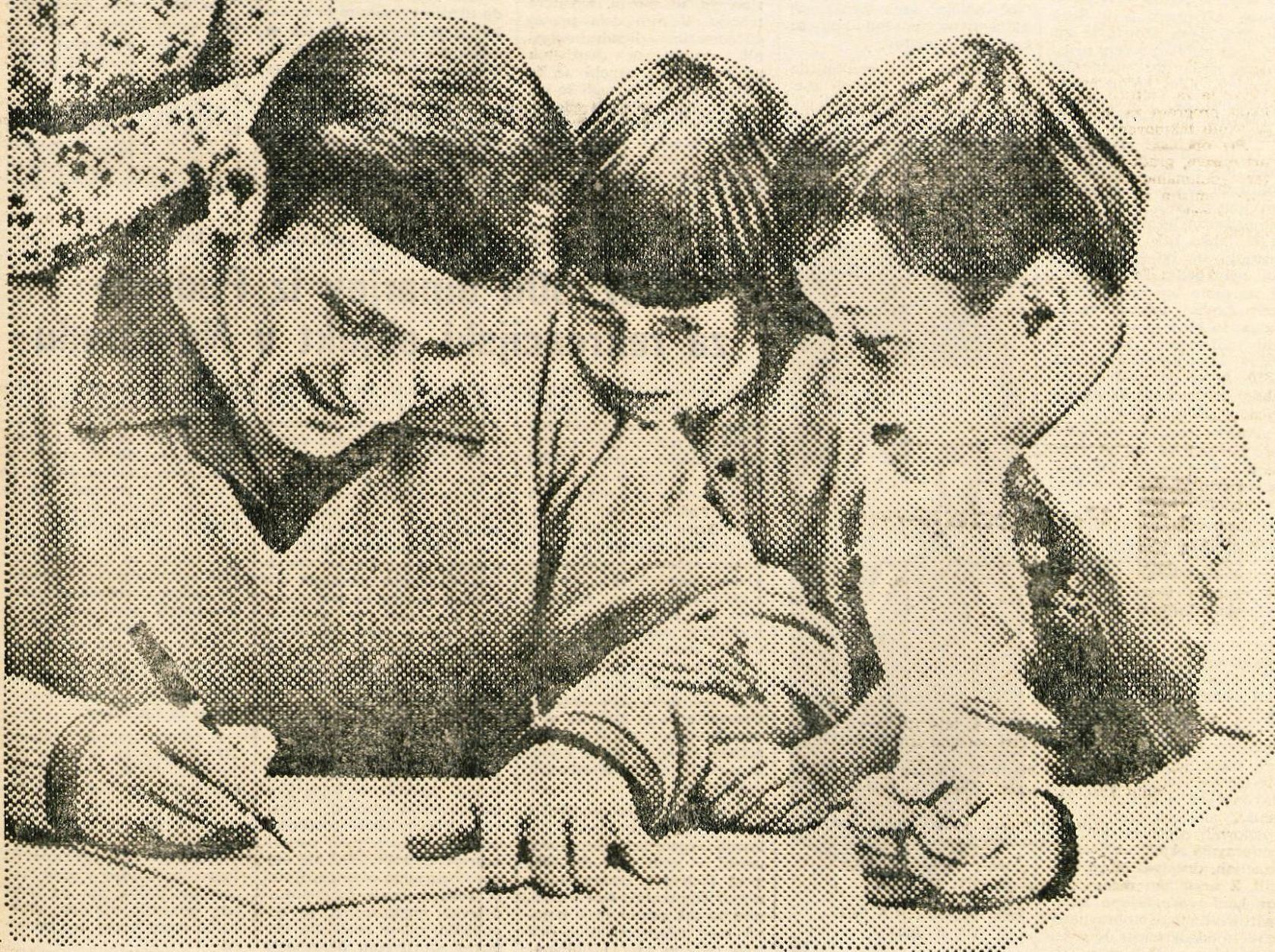
Obveščamo vse ljubitelje telesne vzgoje, da začnemo z redno vadbo vseh oddelkov v domu TVD Partizan v Stražišču, v ponedeljek, 11. januarja 1971, in sicer: podmladek od 5. do 7. leta starosti v torkih in petkih od 17. do 18. ure, pionirji v torkih in petkih od 18. do 19.30, pionirke v ponedeljkih in četrtek od 18. do 19.30.

Rekreacija: mladinke in članice v ponedeljkih in četrtek od 19.30 do 21.30, mladinci in člani v torkih in petkih od 19.30 do 21.30. Pričakujemo čimvečjo udeležbo!

BLED
JESENICE
KRANJ
RADOVLJICA
SKOFJA LOKA
TRZIC

Ce pogledamo, kako je šlo lani z denarjem, moram reči, da smo celo nekaj prihranili. Se več pa bi lahko, če... Kaj, če bi začeli varčevati pri Gorenjski kreditni banki. Če bomo enkrat začeli, bomo gotovo vsak mesec nekaj dali na knjižico. Pa še pri žrebanju nas bodo uvoštevali, saj je žrebanje šele 17. februarja

Le učinkovita socialistična zveza

Pogovor s sekretarjem občinske konference SZDL Kranj
Jožetom Kavčičem

Decembra lani je občinska konferenca socialistične zveze Kranj na redni seji sprejela pravila občinske organizacije socialistične zveze. Podrobno obrazložitev in utemeljitev k pravilom je takrat podal sekretar občinske konference SZDL Jože Kavčič. Ker nova pravila vnašajo v organizacijo socialistične zveze v občini nekaj novosti, smo tovariša Kavčiča zaprosili za pogovor.

»Tovariš Kavčič, zakaj je pravzaprav občinska konferenca na zadnji seji sprejela pravila občinske organizacije SZDL?«

»Najprej moram povedati, da je republiška konferenca SZDL lani spomladi sprejela dva pomembna dokumenta: SZDL danes in Statut SZDL Slovenije. Torej nas je k sprejemu pravil do neke mere zadolževal statut, še bolj pa potreba po ureditvi odnosov v naši organizaciji. Socialistična zveza namreč že nekaj časa ni bila povsem prilagojena sedanjim političnim gibanjem. Zato jih ni mogla spremljati, kaj šele usmerjati. Mislim pa, da je socialistična zveza lahko učinkovita le, če je organizator, usklajevalec, usmerjevalec družbenopolitičnih dogajanj in akcij. Sprejeta pravila torej občinsko organizacijo posodablja in če lahko tako rečem, zavzamejo, da bo v prihodnje bolj učinkovita. To pa pomeni, da mora biti socialistična zveza čimbolj odprta organizacija. In prav to smo v pravilih tudi zapisali, kajti vsak občan, ki sprejme statut SZDL in se po njem ravna, lahko postane član socialistične zveze.«

»Povejte nam, prosim, nekatere novosti, ki naj bi zagotovile, da bo socialistična zveza res odprta in demokratična organizacija.«

»Uvajamo delegatski sistem. Prek delegatov nameravamo doseči tesnejšo povezavo med različnimi dejavniki, ki tako ali drugače ustvarjajo tok življenja v krajevnih skupnostih, v občini ali v širši družbeni skupnosti. Če dlje časa smo namreč opažali, da ni bilo zadostnega sodelovanja med vodstvi različnih organizacij in samoupravnimi organi. Po novih pravilih bodo občinsko konferenco sestavljali stalni in nestalni člani. Dve tretjini stalnih članov bo sta izvoljeni v krajevnih organizacijah, ena tretjina pa v delovnih organizacijah, samoupravnih skupnostih, organizacijah, društvi in združenjih. Z nestalnim delom članov konference želimo zagotoviti kvalitetnejšo obravnavo in večjo odgovornost do sprejetih sklepov. Delegatski si-

stem pa vsebuje tudi dvojno odgovornost. Po eni strani se kaže odgovornost delegata za sprejemanje najboljših rešitev, po drugi strani pa se kaže želje in tudi drugačne rešitve, ki jih od delegata pričakujejo tisti občinski samoupravni organi, ki so ga izvolili za sejo konference.«

»Za uresničitev takšnega načina dela pa bo najbrž treba zagotoviti nekatere pogoje?«

»Prav gotovo. Pri izbiri kadrov za naša vodstva bomo morali upoštevati demokratična kadrovska načela. Stremeti bomo morali, da pridejo v vodstva organizacije najboljši in najbolj sposobni občani, posebno člani zveze komunistov. Prav zato menim, da kadrovanje v nova vodstva socialistične zveze ni samo stvar socialistične zveze, marveč naloga vseh družbenih dejavnikov, posebno pa še zveze komunistov.

Po drugi strani menim, da moramo doseči čimbolj vsestransko obveščanje naših občanov. Le tako bomo ljudem omogočili, da bodo neposredno in odgovorno oblikovali stališča in tudi odločali. Zato si bomo prizadevali, da bodo sredstva obveščanja postala

tako razširjena, da bodo predlogi in želje ljudi prišli v vsako hišo, do vsakega občana.

Eden od pogojev za uresničitev prej omenjenega načina dela naše organizacije je tudi materialno stanje celotne organizacije, posebno pa organov krajevnih organizacij SZDL in občinske konference. Sredstva za delovanje socialistične zveze so namreč precej skromna in prav gotovo ne bodo zadostovala za uresničitev vseh načrtov in nalog. Vendar kot kaže, glede sredstev občinske organizacije lahko pričakujemo boljši materialni položaj.

Med pogoji za učinkovitost naše organizacije naj nazadnje omenim še eno izkušnjo oziroma ugotovitev. Po sprejetju dokumenta SZDL danes smo že ustanovili nekatere sekcije. V njih dela precej občanov iz različnih interesnih skupin in družbenih struktur. Prvi uspehi se že kažejo. Ko bomo imeli še potrebna materialna sredstva, bomo med drugim prav z delovanjem sekcij lahko razvijali naše delovanje oziroma učinkovitost naše organizacije.

A. Zalar

ŠOLA V NARAVI

Vse doslej smo bili bolj vajeni, da smo izvedeli o teh novih učnih oblikah od drugih (Ljubljana, šole na Hrvaškem). Letošnjo zimo pa so se odločili za prvi tak poskus tudi na Gorenjskem. Osnovna šola heroja Bračiča v Trzihu pripravlja ob pomoči delovnih in družbenih organizacij za vse učence četrtih razredov centralne in podružničnih šol 8-dnevno šolo v naravi. Učenci bodo z razredniki in telovadnimi učitelji med 3. in 20. februarjem bivali v hotelu Panaroma pod Ljubljano. V dnevih hotelskih prostorih bo potekal pouk po nekoliko spremenjenem urniku, tudi snovno ustrezno povezan z okoljem, v katerem bodo ta čas preživeli. Do pravega izraza bo prišel predvsem pouk spoznavanja narave in družbe, zlasti vzgojni predmeti (likovni pouk, glasbeni pouk) pa bodo vse bolj sproščeno lahko zaživel v družbenih oblikah življenja mladih v naravi. Ostali dnevni čas pa bodo seveda učenci preživeli na snegu — na smučeh in sankah. Predelali bodo ustrezn program in pričakovati je ne le, da bo teh 60 otrok ene generacije pridobilo osnovne veščine smučanja in sankanja, ampak da bodo v tem sportu, ki ga v alpskem predelu postavljamo na eno prvih mest, tudi uživali in mu ostali trajno naklonjeni. Sicer pa ima taka oblika pouka tudi nekatere druge prednosti.

Učenci in učitelji bodo preživeli 8 dni skupaj, kar bo po eni strani omogočilo učiteljem, da bodo otroke kar najbolj spoznali tudi z »nešolske« strani, pot pa bo tudi obratna — učenec bo spoznal svojega razrednika skozi celodnevno življenje. Posebno pomembna pa je tudi možnost, ki jo tako življenje naravnost narekuje, da bodo mladi živeli organizirano življenje v večji skupini (kolektivnost v tistem pozitivnem smislu, razvijanje družabnih navad).

V razgovoru z ravnateljem osnovne šole heroja Bračiča Stankom Stritihom smo spoznali, da ta pionirska dejavnost zahteva precejšnje organizacijske, materialne in ne nazadnje pedagoške napore, vsekakor pa jih njene pozitivne posledice opravičujejo.

Seveda so s programom seznanjeni tudi starši, saj bodo del stroškov bivanja (približno 100 din) prevzeli za svoje otroke tudi sami.

Na šoli pa še razmišljajo tudi o poletni šoli v naravi (v slovenskem primorju), kjer bi bil glavni poudarek na plavanju.

Sicer pa za vse ostale učence pripravljajo tržiške šole smučarsko šolo na Zelenici in v Trzihu med semestralnimi počitnicami. -ok

Vložen denar vrnjen za rekreacijo delavcev

237. 500 dinarjev iz Podvina za rekreacijski objekt v Novigradu

Na zadnji seji v preteklem letu je predsedstvo republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije razpravljalo tudi o namembnosti uporabe 237.500 dinarjev, ki jih je osamosvojena posebna gostinska enota »Grad Podvin« vrnila sindikatom. Denar so dodelili petim gorenjskim občinskim sindikalnim svetom za gradnjo rekreacijskega objekta. Hkrati s tako odločitvijo je predsedstvo RS ZS Slovenije tudi poudarilo, naj imajo v letovalnih zmogljivostih, ki jih bodo zgradili v Novigradu z omenjenim denarjem, prednost že upokojeni delavci. Opozorilo pa je tudi, da se s tem denarjem zgrajene rekreacijske zmogljivosti ne morejo razviti v objekt storitvenih dejavnosti.

Nekdanji okrajni sindikalni svet Kranj je ob pomoči delovnih organizacij Gorenjske uredil v letih 1960 do 1962 grad Podvin v izobraževalni center sindikatov. Kot interesent za tak center se je pojavil med adaptacijskimi deli tudi okrajni svet Ljubljana.

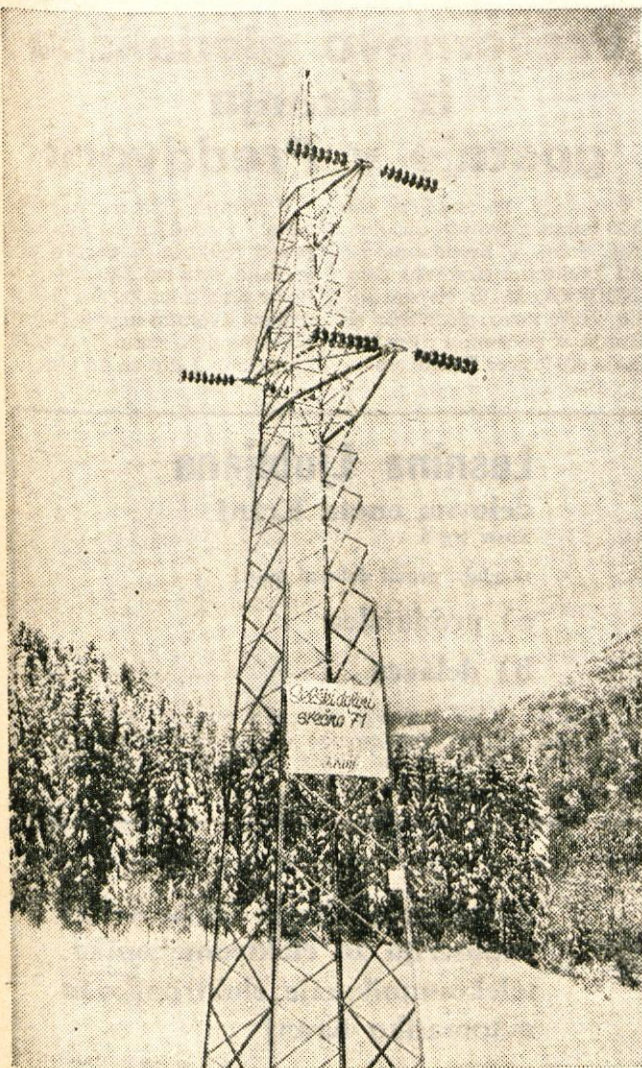
Ta je pozneje, ko je bil ukinjen okrajni sindikalni svet Kranj, tudi postal ustanovitelj posebne gostinske enote »Grad Podvin«.

Za ureditev gradu Podvin v izobraževalni center sta vložila okrajni sindikalni svet Kranj in okrajni sindikalni svet Ljubljana skupno 237.500 dinarjev iz sindikalne članarine. Po ukinitvi okrajnih sindikalnih svetov so bile soglasno z republiškim sindikalnim svetom prenesene ustanoviteljske pravice te gostinske enote na republiški odbor sindikata delavcev storitvenih dejavnosti Slovenije.

Ker sindikati v Podvinu zadnja leta niso več organizirali svoje izobraževalne dejavnosti, se je kolektiv PGE »Grad Podvin« s soglasjem ustanovitelja usmeril v izrazito komercialno gostinsko dejavnost. Ko je pred meseci zaprosil ustanovitelja, naj mu dovoli popolno osamosvojitve in konstituiranje samostojne delovne organizacije, je republiški odbor sindikata delavcev storitvenih dejavnosti

na to pristal, vendar pod določenim pogojem. Kolektiv PGE »Grad Podvin« mora vrniti sindikatom 237.500 dinarjev, ki so jih ti vložili v adaptacijo Podvina. In ker je kolektiv te gostinske enote ta pogoj izpolnil in denar nakazal ustanovitelju, so bile premoščene tudi poslednje formalnosti za osamosvojitve PGE »Grad Podvin«. Republiški odbor sindikata delavcev storitvenih dejavnosti Slovenije pa je denar prepustil republiškemu svetu zveze sindikatov Slovenije kot pravne mu nasledniku nekdanjih okrajnih sindikalnih svetov Kranj in Ljubljana.

Z odločitvijo, da vrnenih 237.500 dinarjev prepusti občinskimi sindikalnim svetom Gorenjske, ki bodo zgradili rekreacijski objekt v Novigradu, je republiški svet Zveze sindikatov zagotovil namembnost vloženega denarja. Denar bo naložen v prav take namene, kakor sta ga pred leti namenila okrajna sindikalna sveta Kranj in Ljubljana.

Kako krmariti v stabilizacijskih vodah

V našem gospodarstvu je že nekaj časa v ospredju zanimanje za stabilizacijske ukrepe. Čeprav še ni znano, kaj bo prinesel paket novih predpisov, ki naj bi jih sprejeli prihodnji mesec, je vendar le treba pričakovati znaten vpliv na poslovanje gospodarskih organizacij in računati s tem, da se bodo težave marsikje povečale.

Ko so o tem v ponedeljek govorili na seji medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko, so menili, da komunisti v takem položaju ne bi smeli držati rok križem. Dejavnost je še toliko bolj potrebna, ker je gospodarstvo na Gorenjskem že sedaj v precejšnji zagati. V zadnjem času je namreč toliko zaostalo v svojem razvoju, da je ponekod prišlo celo pod republiško poprečje.

Kot je bilo videti v razpravi na seji, naj bi gorenjski komunisti svoja prizadevanja usmerili po dveh poteh. Po eni strani naj bi si prizadevali za izboljšanje položaja in reševanje težav v svojih delovnih organizacijah, po drugi pa naj bi se vključevali v oblikovanje in sprejemanje sistemskega urejanja družbenoekonomskih odnosov v republiki in zvezi.

Ko so govorili o svojem pragu, so poudarili, da bo treba še posebno zaostri odgovornost vodilnih in poslov-

nih ekip za rezultate gospodarjenja. V zvezi s tem bi kazalo spodbuditi večjo dostopnost do vodstvenih mest, večje nagrajevanje po doseženih rezultatih in pridobivanje novih strokovnjakov.

Drugo področje, kjer bi bilo mogoče marsikaj izboljšati, je poslovno sodelovanje med sorodnimi podjetji. Na Gorenjskem je dal nekaj pobud za to že medobčinski svet ZK, vendar je vse skupaj ostalo le na papirju. Precej pa se je premaknilo naprej

v lesno predelovalni industriji, kjer so podjetja sama začutila potrebo po povezovanju.

Kar zadeva delovanje navven, s katerim bi posegali v odnose in predpise v republiškem in zveznem merilu, pa so na seji predlagali, da bi v ta namen organizirali nekako strokovno ekipo. Ta bi pripravljala podatke in gradivo, s katerim bi podprli morebitne gorenjske predloge.

sl

Kmetijska pospeševalna služba

Zadnja skupščinska seja v Skofji Loki je izrekla tudi nekaj kritičnih pripomb na račun financiranja pospeševalne dejavnosti v kmetijstvu. Denar za njeno aktivnost sta v preteklem letu prispevali samo občinska skupščina in Kmetijska zadruga, čeprav je bil namen takrat ustanovljenega sklada drugačen. Vanj naj bi se stekala denarna sredstva vseh delovnih organizacij, katerih delovno področje je je povezano s kmetijstvom.

Zaradi neizpolnitve nalog pa so bili z rekonstrukcijo sklada povzročeni samo dodatni stroški. Odborniki so na seji izrazili zahtevo, da se praksa preteklosti v letošnjem letu ne ponovi.

Služba pospeševanja bo zaposlovala štiri strokovnjake, od katerih bosta dva delala pri KZ Skofja Loka, eden pri žirovski kmetijski zadrugi, eden pa pri upravi občinske skupščine.

A. Igličar

Visokonapetostni daljnovod Škofja Loka - Češnjica

Ob občinskem prazniku Škofje Loke slavi tudi distribucijsko podjetje za preskrbo z električno energijo ELEKTRO KRANJ pomemben delovni uspeh. V svojo visokonapetostno mrežo bo ta dan vključilo nov visokonapetostni daljnovod, kateri povezuje razdelilno transformatorsko postajo Škofja Loka s Češnjico v Selški dolini.

Novi daljnovod v skupni dolžini 15 km je zgrajen na železnih predalčnih jamborih z izolacijsko vrednostjo 35 kV in z možnostjo preureditve za napetost 110 kV, z vodniki Al-Fe prereza 120 mm², kar omogoča prenos ca. 17.000 kW ali 6,8-kratno zmogljivost dosedanjih vodov. Čeprav bo daljnovod še nekaj časa obratoval z napetostjo 10 kV, bo vendar njegova zmogljivost narasla na dvakratno dosedanje, od 2480 na ca. 5000 kW. V celoti je bilo za daljnovod postavljenih 56 jamborov višine od 12,2 m do 22 m, katerih skupna teža znaša ca. 133.700 t. Po osnovnih podatkih in zahtevah investitorja je projekt daljnovo izdelalo podjetje Dalekovod iz Zagreba, katero je tudi s svojimi strokovnjaki izvedlo vsa gradbena in montažna dela. Z deli je podjetje začelo dne 13. 8. 1970 in jih je končalo dne 23. 12. 1970.

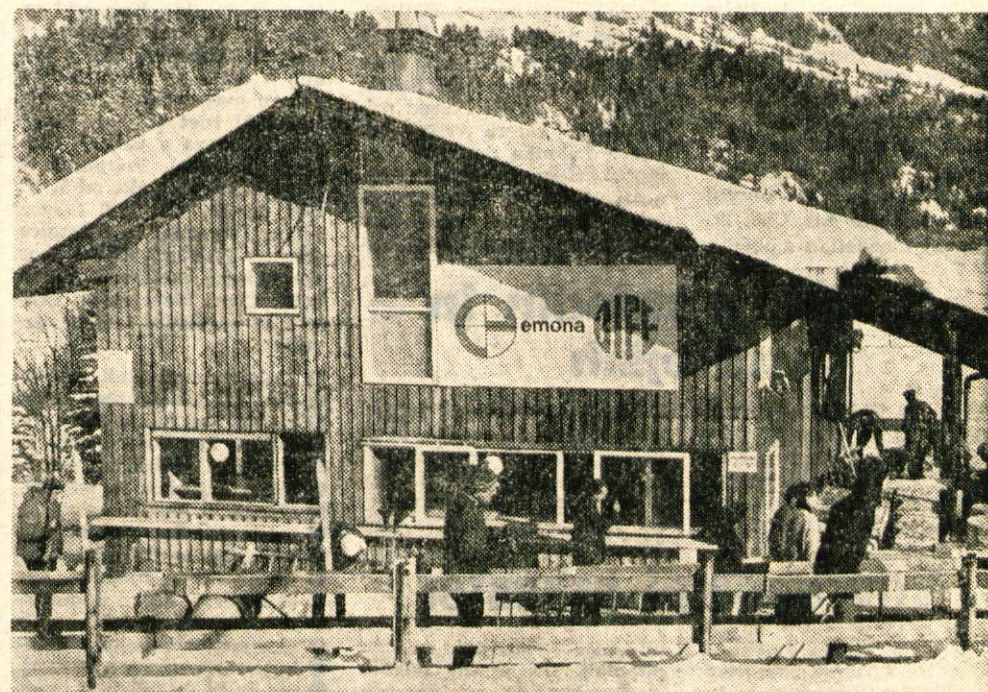
Daljnovod bo predvsem za-

gotovil nemoten razvoj industrije in obrti v Selški dolini in izboljšal kakovost energije pri posameznih odjemalcih. Odpadle bodo pritožbe zaradi prenizke napetosti, pa tudi samo obratovanje bo možno urediti z manjšimi prekinitvami dobave ob neobhodnih vzdrževalnih delih kakor doslej.

Investicijska vrednost daljnovo znaša 3.118.335 din in jo je investitor ob razumevanju občinskih upravnih organov in zainteresiranih industrijskih podjetij v Selški dolini zagotovil delno iz lastnih sredstev, delno pa s posojili pod kolikor toliko ugodnimi pogoji. Investitor se je zavedal, da je gradnja energetske utemeljena in časovno nujna, da pa mora biti izvedena za daljše obdobje glede na življenjsko dobo takih gradenj, čeprav še ne bo tako kmalu dosegla tiste stopnje izkoriščenosti, katera bi zagotavljala rentabilnost investicije. Vodilna je bila misel, da je treba v Selški dolini ustvariti osnovne energetske pogoje za gospodarski razvoj.

Ob začetku obratovanja daljnovo je treba izreči pohvalo in zahvalo za vložen trud vsem delavcem, vodjem grup in projektantom podjetja »Dalekovod« iz Zagreba, kakor tudi projektantom, nadzorni grupi investitorja in

vsem delavcem nadzorništva v Skofji Loki, ki so s svojo sposobnostjo in s svojo zavzetostjo pripomogli h kakovosti in hitri izvedbi vse gradnje.

Danes bo začel obratovati nov bife v stari upravni zgradbi žičnic in vlečnic na Vitrancu. Uredila ga je Emona iz Ljubljane. Je veliko prostornejši od starega, ki ni več ustrezal zahtevam smučarjev, pa tudi izbira jedil in pijač je veliko večja. (jk) — Foto: F. Perdan

Delavska univerza Tomo Brejc Kranj

vpisuje v II. polletju v 5., 6., 7., 8. razred osnovne šole ter v začetne, nadaljevalne in izpopolnjevalne tečaje nemškega, italijanskega, angleškega in francoskega jezika. Prijave sprejema za jezikovne tečaje do 12. januarja in za osnovno šolo do 20. januarja 1971 vsak dan od 7. do 16. ure in v soboto od 7. do 12. ure. Vse informacije dobite tudi telefonično na št. 21026, 21243.

Loški razgledi št. XVII.

Obsežno kot še nikdar

Konec decembra 1970 je izšel 17. zvezek Loških razgledov, ene najvidnejših revij svoje vrste pri nas. Osnovni značilnosti zadnje številke sta rekorden obseg — kar 303 strani — in zelo pester izbor prispevkov, ki posegajo v preteklost ter na najrazličnejša področja javnega življenja v Škofji Loki in njeni širši okolici. Avtorji so same znane osebnosti, strokovnjaki in poznavalci problemov, s katerimi se spoprijemajo v člankih. Rečemo lahko, da uredniški odbor ne odstopa od tradicionalnega načela kvalitete, ki je zborniku zagotovila širok krog bralcev, temveč ga skrbno neguje.

Kot doslej, so Loški razgledi tudi tokrat razdeljeni v štiri poglavja: Narodno-osvobodilna borba, Razgledi, Leposlovje ter Zapiski in poročila. Rubriko Narodno-osvobodilna borba sestavljajo trije zapisi. V prvem znani publicist in komentator Ivan Franko-Iztok govori o pomenu loškega ozemlja za NOB ter bralcem pojasnjuje, zakaj je omenjeno območje med zadnjo vojno odigralo tako važno vlogo. Drugi prispevek — Spomini na zapore in taborišča I — je pravzaprav odlomek, vzeti iz dnevnika partizana in interniranca Janka Bernika, ki obsega tri zvezke in ki ga hrani Loški arhiv. V njem Bernik opisuje aretacijo in bivanje v škofovskih in begunjskih zaporih. Zadnji del so izdajatelj odstopili Janku Erznožniku, Janku Berčiču in Ludviku Jugovicu, ki objavljajo nadaljevanje seznama žrtev fašističnega nasilja v loški občini.

Poglavje Razgledi je že po tradiciji najobsežnejše, saj tisočletna zgodovina mesta pod Lubnikom in buren novodobni razvoj komune predstavlja neizčrpen vir zanimivih podatkov. Kar dvajset sestavkov smo našli. Dr. Pavle Blaznik nam predstavlja zanimive podrobnosti iz življenja loškega plemstva v 17. stoletju, Jeja Jamar-Legat obravnava loško šolstvo v prvi polovici 19. stoletja, Dušan Kermavner razlaga vzroke in značilnosti paverizma (obužanja) v propadajočih železarskih krajih na Gorenjskem pred sto leti, Ciril Zupanc pa v napeti, a s podatki

utemeljeni pripovedi »Turški križ« nad Podbrdom osvetljuje skrivnost 500 let starega znamenja na kamniti steni ob ustju Baške grape. Dr. Emilijan Cevc razčlenjuje spis Edvarda Strahla o umetnostnih razmerah na Kranjskem, eno prvih resnejših študij slikarstva pri nas, akademik dr. France Kobar se v pisani besedi spominja društveno prosvetnega dela v prejšnjih časih, Tone Pirč obnavlja značilnosti pojava društev v 19. stoletju (Od Slovenskega bralnega društva do društva Prosveta), Franc Štukl lista Bukve dnevnika Jerneja Gašperina in niza drobce, ki ilustrirajo podobo ter ljudi Škofje Loke proti koncu prejšnjega veka, Niko Žumer obelodanja nastanek in rast muzejske zbirke v Železnikih, Maks Zadnik objavlja del Kronike Loških dirk, France Planina nam prikaže posebnosti žirovske pokrajine in Zirovcev, medtem ko Marija Stanonik podrobno oriše čipkarske pripomočke in nasploh čipkarstvo v Žirovski kotlini. Iz razprave dr. Antona Ramovša vzemo vse o novem najdišču zgornjepermijskih skladov pri Pševem, zahodno od Kranja (opremljena je s skicami in odličnimi fotografijami), Magda Simončič-Novak v risbah in tekstu preučuje rastlinstvo Ratitovca, inž. Janez Ahačič poroča o melioraciji gozdnih zemljišč v gornjem delu Sejske doline, dr. Anton Polenc pripoveduje, katere vrste pajkov z Lubnika doslej poznamo in kakšne so njihove lastnosti, Katerina Kobe-Arzenšek dopolnjuje zgodovino Krennerjeve suknarne v Škof-

ji Loki, Ernest Lotrič razgrinja pred bralci razvoj podjetja Transturist, Ljubo Slavkovič pa podaja pregled čez 15-letni vzpon tovarne Elra. Pestro serijo zaključuje inž. Primož Simonič z Doživljaji in spomini, ki v prijetnem slogu rešujejo pozabe že umrle posebnosti Škofje Loke ter odpirajo pogled v stari škofovski vsakdan.

Poglavje Leposlovje je založnik, Muzejsko društvo Škofja Loka, posvetilo lani umrlemu pisatelju Pavlu Perku. Na osmih straneh zasledimo izseke iz Perkovega dela Doktor Lovro in novelo Sveta. Preostalih šest strani sta zapolnila Jože Gregorič in Jeja Jamar-Legat; Gregorič podaja kratek življenjepis pokojnika, rojenega leta 1877(!) v Poljanah nad Škofjo Loko, ki ga Jamarjeva razširja s pregledom piščeve literarne zapuščine.

Zapiski in poročila spet zajemajo celo zbirko člankov, vrednih pazljivega ogleda. Zaradi pomanjkanja prostora jih bomo samo našli, čeprav bi zaslužili izčrpnije komentiranje. Poglejmo, kaj prinašajo: Slikar in akademik Gojmir Anton Kos (dr. Emilijan Cevc), Lovro Planina osemdesetletnik (dr. Pavle Blaznik), Potres pred 75 leti (France Štrukl), 70-letnica gasilskega društva v Stari Loki (Andrej Pavlovec), 25 let ljudske knjižnice v Škofji Loki (Janko Krek), Še nekaj o vratih na zahodni meji loškega gospodarstva (inž. Rajko Brank), Uprava in arhiv občine Trata (France Štrukl), Miss F. Copeland — propagatorica naših čipk (Božo Račič), Drobci iz loškega arhiva (France Štrukl), Kuharski recepti iz 19. stoletja (France Štrukl), Popravek in pojasnila k spisu Iz dnevnika Lokačeve mame (Ciril Zupanc), Muzejski izlet (France Planina), Razstava v galeriji (Andrej Pavlovec), Prispevek h kroniki Škofje Loke od 1. X. 1969 do 30. IX. 1970 (Janez Eržen), Spomini in obletnice (France Planina), Občni zbor Muzejskega društva v Škofji Loki, Člani Muzejskega društva in naročniki Loških razgledov.

- Zadnji zvezek nudi, kot vi-
● dite, obilico dobrega čtiva.
- Skoraj mu ni kaj očitati.
- Edino, kar bode v oči, je
● prevelika vsebinska razno-
● likost Zapiskov in poročil.
- Morda bi kazalo uvesti še
● peto rubriko, namenjeno
● jubilejem in obletnicam, ki
● jih nikdar ne zmanjka. Zdi
● se namreč, da so odgovor-
● ni 25-letnici ljudske knjiž-
● nice posvetili malce prema-
● lo pozornosti (in prostora)
- ter da bi morali tudi mno-
● gi drugi zaslužni posamez-
● niki najti mesto v Raz-
● gledih.

I. Guzelj

Prešernovo gledališče iz Kranja gostuje v Preddvoru

V nedeljo, 10. januarja, ob 15.30 bomo v dvorani prosvetnega doma v Preddvoru videli kvalitetno dramsko delo ANDORRA, ki jo bo uprizorilo Prešernovo gledališče iz Kranja v počastitev proslavljanja 900-letnice Preddvora.

V zadnjih letih so na podželu gledališke predstave prava redkost in gotovo pogrešane, zato pričakujemo, da bodo prebivalci Preddvora in okolice dvorano napolnili, saj je vstopnina samo 5 din za odrasle in 2 din za otroke.

Lesnina Ljubljana

delovna enota Kranj

Titov trg 5

razglašja prosti delovni mesti

a) prodajalca

b) delavca

Pogoji: a) KV trgovski delavec z najmanj tri leta prakse Prijave sprejemamo do zasedbe delovnega mesta delovna enota Kranj, Titov trg 5. Osební dohodek po pravilniku OD.

**Združeno podjetje Iskra Kranj
Industrija za elektromehaniko,
telekomunikacije, elektroniko in
avtomatiko Kranj**

**Iščemo sodelavce
za delo v strokovnih
službah ZP Iskra**

Razpisujemo naslednja delovna mesta:

**svetnika generalnega direktorja
za posle z JLA**

**svetovalca generalnega
direktorja
za ekonomske analize**

**svetnika generalnega direktorja
za finančna področja**

Pod točko 1. mora kandidat izpolnjevati naslednje pogoje: diplomiran ekonomist ali diplomiran ing. elektro ali strojne smeri ali višji oficir tehnične smeri, najmanj 10-letne delovne izkušnje na odgovornih delovnih mestih v gospodarstvu ali v JLA. Pod točko 2. mora kandidat izpolnjevati naslednje pogoje: diplomiran ekonomist, najmanj 10-letne delovne izkušnje na odgovornih delovnih mestih v gospodarstvu in bančništvu, znanje enega tujega jezika.

Pod točko 3. mora kandidat izpolnjevati naslednje pogoje: diplomiran ekonomist, najmanj 10-letne delovne izkušnje na odgovornih delovnih mestih v gospodarstvu, znanje enega tujega jezika.

Vsa tri delovna mesta so v Ljubljani. Osební dohodki po Pravilniku o delitvi OD strokovnih služb ZP Iskra Kranj. Pismene prijave pošljite na ZP Iskra Kranj — Organizacijsko kadrovske področje, Kranj, Gosposvetska 10. Rok prijave je 15 dni po objavi.

Srečanje mladih in starejših

V sredo je bilo na Jesenicah srečanje članov Odra mladih s starejšimi amaterskimi igralci Čufarjevega gledališča. Na srečanju so se pogovarjali o delu Odra mladih,

o njegovem pomenu v kulturnem življenju Jesenic in o načinu, kako bi se obetajoči igralci najbolje vključili v delo Čufarjevega gledališča.

-jk

Nov godalni orkester

V torek bo na Jesenicah ustanovni sestanek jeseniškega godalnega orkestra, ki bo združeval vse tovrstne jeseniške glasbenike, med katerimi je kar lepo število mladih z obetajočo prihodnostjo. Na

mladinskem komiteju so nam povedali, da precej mladih glasbenikov še ne nastopa nikjer in bi jih zato radi pritegnili k orkestru, vzporedno pa bi se še dodatno izobraževali na glasbenih šolah. -jk

NIKOLI SUHEGA MESA ZA PRAZNIK

Štirje so. Najmlajša deklica hodi še v šolo, fant se bo izučil za električarja. Gospodinja je bila sicer v službi preden so se rodili otroci, potem pa je delo pustila in skrbela le za družino. Dances ji je žal. »Lahko bi bolje živeli, moževa pokojnina zadostuje le za hrano in za najnujnejše.« Potem računamo: okoli 25 starih tisočakov na družinskega člana. Treba je plačati stanovanje, davek na zemljišče, elektriko, vodo, smeti. S slabimi 80 starih tisočaki pa je treba družini vsak dan pripraviti najmanj tri obroke hrane, kupiti perilo in obleke, toaletne potrebščine, za drugo pa že zmanjka denarja. Potem postavim kočljivo vprašanje: koliko mesa in kolikokrat ga kupite na teden. Gospodinja malo pomišlja, ali bi lahko povedala tistih 30 do 40 dekagramov mesa, kolikor ga kupi na teden.

»Vedno kupim drugo vrsto mesa, prve nikoli. Moja družina ne ve, kaj so to goveji zrezki. Svinjsko in telečje meso ne kupim nikoli, predrago je zame. Včasih kupim jetrca, kakšno krvavico ali piščanca. Čelega nikoli, po dva bečrca, pa potem razdelimo na štiri dele, vsak dobi nekaj.«

Drugače pa kuha močnate jedi, krompirjeve juhe in podobno. Surovega masla ne kupuje, suhega mesa nikoli, na teden porabi kakih 10 jajc. Za praznike vedo le po kolektarju, pri hrani se to ne pona. Le zakaj bi bilo ob nedeljah boljše kosilo in le zakaj bi se morali ob praznikih najesti suhega mesa? Steklenico piva kupi ob nedeljah, vina nikoli.

Dva otroka pri hiši potrebuje precej perila, vsako leto čevlje, ki jih prerasteta, plašč postane prekratek in

pretesen. Kako pa oblačite otroke? »Veste, sestre imam, ki jim gre bolje kot meni, pa mi za otroke pošljejo nogavice, perilo in tudi vrhnja oblačila. Če ni veliko ponošeno, moji otroci to še veliko nosijo. Tudi zame in za moža se kaj najde. Dobro je za doma, ven pa tako malo hodimo, v kino ne ali kam drugam; kjer bi morali biti lepše oblečeni.« Tudi na dopust ne gredo nikoli. Otroci so sicer že bili poleti v koloniji, saj ni bilo veliko treba plačati. Onadva, žena in mož, pa nista bila na dopustu, odkar so se rodili otroci. On že, v hribe gre rad, ona pa ne. Na morju nista bila od leta 1948. Predrago je. Sestro bi rada obiskala, za pot bi bilo že, pa je treba imeti še potni list, ta pa tudi stane.

Kakšno drobno veselje pa si potem lahko privoščite? Pogleda me rahlo začudeno, najbrž je tega še nihče ni vprašal. »Ničesar si pravzaprav ne morem privoščiti: dvakrat na leto grem k frizerju, trajno mi naredi, in to je vse. Zase ne kupujem krem ali ličil, ženskih časopisov nimam naročenih. Veste, če veš, da se take drobne želje, ki jih imamo ženske, ne dajo izpolniti, potem jih tudi ni, enostavno si ničesar ne želiš. Skromno sva oba z možem navajena že od mladega. Zdaj imamo vsaj dovolj veliko stanovanje, še pred dvema letoma pa smo imeli samo sobo in kuhinjo. Bo že kako, samo da otroci pridejo do kruha, potem bomo lažje živel.«

BEL KRUH JE TUDI SLASČICA

Prehraniti sedemčlansko družino in jo obleči ni lahko. Posebno še, če dohodki na družinskega člana ne presegajo trideset starih tisočakov na mesec.

Pegani so naznanili hudo zimo

Proti koncu decembra so začele nad Jesenicami krožiti velike jate ptic. Ker je to za ta čas dokaj nenavaden pojav, smo se pozanimali pri društvu za varstvo živali na Jesenicah, od kje so ptice priletele. Zvedeli smo, da so to pegani, ki prilete k nam sicer zelo poredko, skoraj vedno pa s svojim prihodom naznanijo hudo zimo. V naše kraje prilete pred snegom in mrazom iz Rusije, Danske in drugih severnih dežel. Hranijo se z rdečimi plodovi jerebike, kalinovca in kroglicami bele omele.

Na Jesenicah so pegani ostali približno teden dni, nato pa so odleteli. Pomlad bodo dočakali kje na Dolenjskem ali Primorskem. Ljubitelji ptic na Jesenicah zasledujejo njihov let, zato so jih nekaj ujeli in jim dali na nožice razpoznavne obročke. Ptice so zelo podobne škornjem. Pod kljunom imajo temnorjavo piko, po perutnicah bele lise in na glavi čopko.

Pegani se bodo spomladi vrnili v severne kraje, kjer bodo spletli gnezda in izvalili mladiče.

B. B.

En krompirček, dva krompirčka...

Je bil kruh še vedno slaščica za nekatere, nedeljski priboljšek za otroke namesto piškotov in potic? To smo se vprašali, ko smo pregledovali podatke ankete občinskega sindikalnega sveta v Kranju. Hoteli smo se prepričati, če se da živeti tudi z manj kot štiridesetimi tisočaki na mesec. Hoteli smo spoznati gospodinje, ki znajo tako obračati denar, da jim ga do konca meseca ne zmanjka za kruh in mleko. Mesa tako ali tako ne kupujejo veliko in je vseeno, če ga teden dni ali dva družina niti ne pokusi. Skušali smo povpraševati gospodinje kar najbolj obzirno o njihovem družinskem proračunu. Koliko na mesec dajo za hrano, koliko jim ostane za obleko, in ostale potrebščine, koliko za razvedrilo? Ker nihče nima rad, da mu kdo pogleda v lonec, smo pazili, da ne bi v tem kdo prepoznal družine. Obenem se družinam oziroma njihovim gospodinjam še enkrat zahvaljujemo za razumevanje in za pomoč.

zajtrk imajo vedno kruh in mleko, za večerjo tudi. Kosila pa so vedno — tako bi rekla — domača. Včasih kupim konjske meso, cenejše je in prav tako dobro kot vsako drugo. Drugače pa je za kosilo juha, pražen krompir in solata. Veste, če že ni ravno najboljše, siti smo pa vedno.

Oblaciti tolikšno družino tudi ni lahko. Poleti otroci pomagajo pobirati krompir, da zberejo denar za šolo pa tudi za kakšno obleko jim ostane. »Srednji nujno potrebuje nove čevlje, še sedaj v tem mrazu hodi v škornjih. Res bomo morali najti denar zanje. Tako je pri nas, če nekdo nekaj nujno potrebuje, potem mu kupimo, drugače pa ne. Vedno pregledujem izložbe, če imajo kje razprodajo in potem kupim po znižani ceni, kar najbolj potrebuje.«

In kakšno je vaše razvedrilo in počitek? »O počitku pri tako veliki družini se ne da govoriti. Včasih, ko so bili otroci še majhni in ni bilo po cestih tako veliko prometa, smo šli na sprehod, sedaj pa greva z možem le k sosedom malo na obisk in gledava televizijo. Na dopust ne gremo nikoli, poletni čas izkoristiva midva z možem in otroci tudi, da pomagamo sosedom pri spravljaju pridelkov. Vsak dinar prav pride, pa tudi otroci potem znajo bolj ceniti reči, ki so jih sami kupili s svojim denarjem.

SAMOHHRANILKA

Sama živi s sinom, mož ji je umrl. Po njem dobiva pokojnino in otroške doklade. Vsak mesec ko prinese poštar pokojnino, nakupi za svoje gospodinjstvo in pičo za nekaj kur. Malo potem ostane za meso, za čašopise, za razvedrilo. Enkrat na teden kupi meso za juho, svinjskega nikoli. Testenine kuha, na vrtu je še nekaj solate, pa gre. Fant je velik, veliko rad je, pa je zadovoljen tudi s kosom kruha. Včasih pa pretakne omaro, če je bila mati slučajno malo potratna in je kupila tudi bonbone. Za obleko ne potrebuje došti, kakšno bluzo sešije sosed, ki malo računa, za fanta predela iz očetovih oblek.

V kino ne hodi, na dopustu ni bila nikoli. Samo za pot do morja bi porabila toliko kot bi imela tu doma za pol meseca za meso. To pa je že nekaj. Skromna je, tudi želje so skromne. Saj ne potrebuje veliko, potem pa že gre. Kaj bi hodili v mesto, človeku se samo želje vzbude ob pogledu na izložbe. Tudi tako se da živeti.

L. M.

RAZPRODAJA

SEZONSKO ZNIŽANJE VSEH VRST OBUTVE

Baski bodo živel!

General Franco se ni mogel ubraniti silovitih protestov svetovne javnosti, ki je terjala življenje za šest na smrt obsojenih Baskov in to je bila nemara najbolj prijetna novica minulega tedna: Baski, ki jih je sodišče v Burgosu obsodilo na smrt, bodo — čeprav v zaporu — živel! Toda če je to vsaj za trenutek pomirilo vse tiste, ki niso mogli doumeti izjemno okrutne sode, pa vsekakor ne more povsem utišati glasove tistih, ki v Španiji sami trpe zaradi odsotnosti tistih najosnovnejših demokratskih svoboščin, ki so v naprednem svetu dokaz zrelosti človeštva. Franco skorajda ni imel drugega izhoda, kot milostno podpisati milejšo obsodbo, zakaj Španijo samo je kazeno tako razburkala, kot že desetletja noben dogodek. Protestne stavke, demonstracije in neredi so ne le obrnili pozornost sveta na to deželo Pirinejskega polotoka, marveč tudi vsaj rahlo zatresli temelje sedaj že ostarelemu diktatorju.

in predsednika republike, da so naposled začeli resneje ukrepati. Politični položaj v deželi ni rožnat, nemiri na univerzah so bili posledica globokega nezadovoljstva z neučinkovitostjo državne oblasti. Armada resno svari, da bo ukrepala, če civilom naposled ne bo uspelo vpeljati reda in mira v državi. Malokdaj je dobro, če se vojska vmešava v zadeve, ki so domena demokratičnih oblasti. Bilo bi bržkone slabo, če bi se prihodnost Turčije morala zanašati na senco bajonetov.

Najmočnejša in vsekakor tudi najplivnejša palestinska gverilska organizacija Al Fatah je sklenila, da se bo umaknila v ilegalo in nadaljevala svojo dejavnost v takšnih pogojih. Svoje urade v Libanonu in drugih arabskih državah bodo zaprli. To je prav gotovo nenavaden sklep za predstavniške organizacije, ki je bila doslej večinoma vajena svojo voljo, vpliv in želje objavljati dokaj glasno. Ta trenutek še ni moč navestiti vseh vzrokov za tako odločitev. Nekateri domnevajo, da naj bi s spremenjeno taktiko dosegli več, predvsem pa naj bi se tako poskusili izogniti nenehnim sporom — ki so se tu pa tam razrašali v krvave obračune — z jordanjskim režimom. Še en dogodek, ki je vezan na Bližnji vzhod: Gunnar Jarring bo poskušal tisto, kar doslej v populisti ni uspelo še nikomur — povezati raztrgane niti bližnjevzhodne krize in naposled pripraviti nasprotujoče si strani do tega, da si bodo vendarle segle v roko. Pogajanja o rešitvi krize na Bližnjem vzhodu se bodo nadaljevala, toda ta trenutek ni nihče izmed treznih opazovalcev pripravljen priseciti, da se bodo tudi — vsaj kmalu — uspešno končala. Nihče ne dvomi o sposobnosti molčečega švedskega diplomata, toda ovire in nasprotovanja so tako velika, da je upanja na skorajšnji uspeh v tem trenutku bore malo. Toda besede diplomatov so še vedno spodbudnejša znamenja za prihodnost kot eksplozije granat. In slednjega je bilo na obeh straneh Sueškega prekopu doslej mnogo preveč.

V Indiji bodo novi poslanci razpuščenega parlamenta poskusili uresničiti stari program socialistične politike Indira Gandhija. Le-ta je predlagala predsedniku republike Giriju, naj razpusti parlament zato, ker zaradi nasprotovanj konzervativcev v deželi ni mogla uresničiti programa svoje stranke. Hkrati s tem pa so iz središča 400 milijonske države prišla poročila, da se je skupina opozicijskih strank združila v želji, da bi spodnesla simpatično indijsko predsednico. Merjenje sil na skrajnem jugu Azije se tako nadaljuje.

Le drsalke na ramo in na Bled! Jezero je zamrznilo. Ledena skorja je trenutno debela okrog 12 cm, zanesljivo pa bo vsak dan debelejša. Ker je na ledu okrog 20 cm snega, snežna plast pa ovira nadaljnje zmrzovanje, so v četrtek popoldne pripeljali na led še poseben čistilec snega, na katerega so letos pritrčili še rezkar s puhalnikom. Po prvih ocenah je led kvaliteten. Takoj, ko je »rolba« očistila prve zaplate snega, so se na ledu pojavili drsalci in smučarji in seveda »firbci«, kar prikazuje tudi naša fotografija. (jk) — Foto: F. Perdan

Nočna smuka za polovično ceno

Predlanskim je stekla v Mojstrani nova smučarska vlečnica, ki je popestrila zimski turistični utrip vasi. Letos pa so proge ob vlečnici tudi osvetlili, saj so na vsak nosilni steber pritrčili dva posebna reflektorja, tako da je vidljivost izredna. Da bi bila nočna smuka še bolj privlačna, so znižali ceno na vlečnici za polovico. Tako stane ena nočna vožnja pol dinarja. Učinek te poteze je razveseljav. Dnevno uporablja vlečnico okrog 300 smučarjev, v nedeljah pa še več. Smučišča urejujejo s teptalnim strojem Ljubljana Transporta. V večernih urah je naj-

več smučarjev z Jesenic in celo iz Zirovnice.

Mojstrana je trenutno zasedena. Kompasova poslovalnica iz Novega Sada pripelje vsakih deset dni v Mojstrano 120 smučarjev. Od 17. do 28. januarja pa bo naselje dobesedno natrpano. Zaradi šolskih počitnic morali poskušati 50 dodatnih ležišč pri vaščanih, ki so pripravljeni urediti prepotrebne sobe, saj ima naselje normalno 120 turističnih ležišč, v tem času pa jih bodo potrebovali 170. Večino snega v naselju so že odstranili, prebivalci pa so z velikim razumevanjem poskrbeli za lepši videz svojih

hiš. Razen tega bodo v Mojstrani tudi smučarska tekmovanja in sicer sindikalna prvenstva Jesenic in Kranja ter republiško tekmovanje invalidov. Predsednik turističnega društva nam je povedal, da bo tudi dom Sonje Marinkovič od 10. do 31. marca zaseden. -jk

Med prazniki v Gorjah

Večina prebivalcev Gorij in okoliških vasi je Silvestrovo in novoletne praznike prežvela doma. Žal tudi tokrat nobena organizacija ni pripravila silvestrovanja v domu Partizana. V zadružni gostilni v Gorjah pa je bilo polno kot že dolgo ne.

Gorjancem in prebivalcem okoliških vasi pa je prav med prazniki precej ponagajal novo zapadli sneg. Zato so med drugim 30. decembra lani morali odpovedati nočne tekaške tekme za Jakopičev memorial.

J. Ambrožič

Višelniški fantje na koledih

Ta lepa stara navada je po vaseh na Gorenjskem že skoraj pozabljena. Pred drugo vojno pa so po vaseh še precej koledovali. Za novo leto ali 6. januarja so fantje iz posameznih vasi obiskali vse hiše (če so katero zgrešili, so se zamerili), vmes pa peli božične in narodne pesmi. Pri vsaki hiši so dobili kolač, klobaso, kruh, žganje, sadjevec ali denar. Ko so obiskali vse hiše, so poprosili večjega kmeta v vasi, da jih sprejme pod streho. Gospodinja jim je potem skuhalo nabrano

blago, medtem pa so fantje pripeljali še dekleta in jih povabili k jedi koleda. Po tem pa so plesali do zore.

Višelniški fantje pa se tudi letos tej stari navadi niso odpovedali. Na večer 6. januarja so se zbrali na vasi, zbrano zapeli in začeli koledovati. Šli so od hiše do hiše in nazadnje pri Poglajenu poprosili za streho. Gospodar in gospodinja sta jih rada sprejela. Po obilnem prigrizku so tako kot včasih zaplesali z dekleti iz vasi.

J. Ambrožič

Poljska doživlja dneve stremizne in pomirne. Po silovitem izbruhu nezadovoljstva in streljih, ki so odjeknili tudi daleč izven meja, so tisti, ki so protestirali, spoznali, da samo nasilje najbrže ne bo obrodilo sadu. Novo vodstvo upa, da bo z bolj ali manj korenitimi reformami — predvsem gospodarstva — znova vrnilo živahnejši utrip v dokaj anemično srce dežele. Težko je napovedati, koliko jim bo to tudi uspelo, zakaj težave, ki jih imajo Poljaki, zanesljivo niso majhne in vprašanj je v tem trenutku več, kot je bilo kdajkoli odgovorov. Toda zavzetost Poljakov samih, da vendarle stori največ, kar se da — zakaj od tega je naposled odvisno njihovo življenje — kljub temu daje obete za prihodnost.

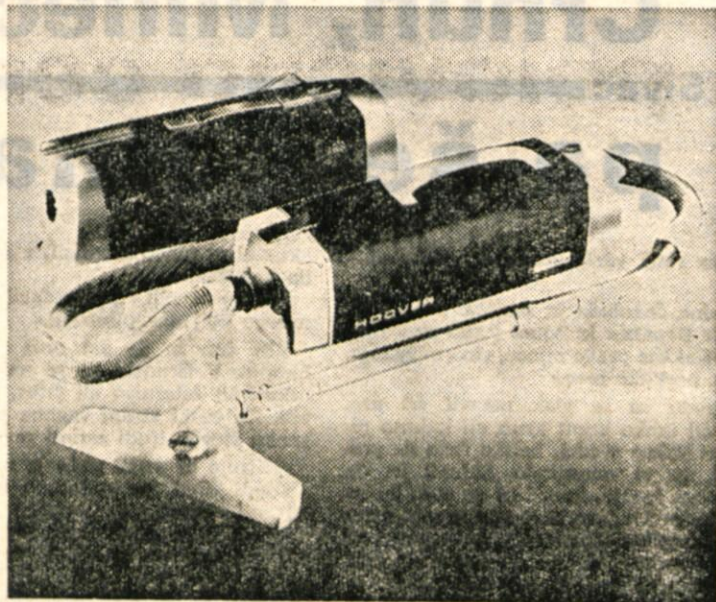
Kot bi nemiri, nezaupanje in negotovost dobili krila prav v zadnjih dneh minulega leta, se je tudi na jugovzhodu Evrope in na drugi strani Dardanel pojavilo novo žarišče napetosti: turški študentje in del nezadovoljne javnosti so prisilili vlado

Čez noč milijonarji

»Za Jugoslovane mi ni žal časa. Edino zanje sem bil pripravljen. Zaslužili so to,« je dejal Mr Deug M'Grath po izhodu iz 2500 m globokega rudnika.

Okrog Timmins, Schumacherja, Porcupina in drugih mest na severu kanadske pokrajine Ontario živi vse od podzemlja, iz rudnih bogastev. Ze na potovanju v te kraje je nad North Bayem, Sudburyem in dalje začel moj sopotnik navdušeno kazati skozi okroglo avionsko okno navzdol posamezna rudarska središča, široke ravne preseke skozi obsežne gozdove, kjer so z geometrijsko preciznostjo speljane ceste, železnice in električni daljnovodi. Sicer pa je pokrajina zunaj mrtva — sam gozd, gozd in jezero za jezerom. Življenje je skrito pod zemljo.

Iskra Commerce

To so sesalniki ISKRA-HOOVER — trenutno najbolj vsestranski čistilci!

Univerzalne sesalnike ISKRA-HOOVER lahko uporabljamo za čiščenje tal, preprog, karnis, zaves; za čiščenje vseh težko dostopnih kotičkov in špranj v stanovanju.

Idealno oblikovani sesalniki so nepogrešljivi gospodinjski pripomočki z izredno močnim in tihim motorjem ter veliko sesalno močjo.

Ta del Kanade, kot kažejo nekatere publikacije dosedanjih geoloških odkritij, je najbogatejši z rudami skoraj vseh vrst; od zlata, srebra, cinka, svinca, mangana itd.

Vendar je bila ta obsežna pokrajina do začetka tega stoletja še neznana. Prvi raziskovalci so začeli prodirati tja z veliko mero avanturizma in gole sreče po bogastvu. Nekateri so se izkazali kot ljudje poštenosti in zgodovinske publikacije jim pripisujejo vse priznanje in hvaležnost današnjih naslednikov. Drugi pa so koristolovsko na hitro obogateli in izginili v svet. Eden izmed prvih je bil Peter Stefanovski, ki je leta 1909 prodiral tjakaj kot raziskovalec in začetnik izkoriščanja ogromnih podzemnih nahajališč na območju Porcupine, kjer je tudi nastalo istoimensko rudarsko mesto. O Stefanovskem je nastala prava legenda. Podobno je tudi za rudnike okrog mesteca Schumacher, ki jih je možakar tega imena začel raziskovati in odpirati prve izkope, graditi prvo naselje za rudarje in utirati zvezo z zunanjim svetom. Kot najnovejša pa ljudje pripovedujejo resnično zgodbo o nekem Italijanu, ki je tam kupil večje zemljišče, zatem pa izvlekel analize bogatih nahajališč rude, spravi v žep težke milijone dolarjev za svoj rudnik in izginil v svet preskrbljen za vse življenje še preden so se oblasti začele zavedati o veliki potegavščini. Takih primerov je baje bilo precej svojčas.

To so bili prvi začetki izkoriščanja podzemnega bogastva v teh krajih in pravzaprav tudi prvi večji razmah industrializacije dežele v celoti. Iz nekdanih indijanskih naselij in osamljenih farm so se začela razvijati naselja, mesta, industrijska središča, promet z železnicami in cestami. Drugi tak razmah pa je očiten med drugo svetovno vojno in po njej, ko se je Kanada z vsem svojim potencialom vključila v protihitlerjevsko koalicijo, ustanavljala in razširjala nove in nove zmogljivosti. Prirodne bogastva je dovolj, ljudje — od strokovnjakov do navadnih gozdarjev — pa so v povojnem času začeli v velikih transportih prihajati iz raznih dežel in kontinentov.

Največji hrup bogatega odkritja v zadnjem desetletju pa je povzročilo odkritje še ne dokončno ocenjenega velikanskega nahajališča bogate rude pri Timminsu. Družba Texas Gulf Sulphur je čez noč zrastle v mogočnega rudarskega trusta. Od leta 1964 do letos so povečali zmogljivost na 12.000 ton rude dnevno. Pridobivajo cink, baker, svinco in srebro.

Sprejeli so nas tudi v enega izmed velikih rudnikov družbe Kidd Creek Mine, ki je največji proizvajalec srebra

in cinka na svetu. V rudniku Schumacher nas je prijazen sprejel direktor Art Adamson, njegov pomočnik Moran pa nas je vse dopoldne vodil z električno železnico po nadstropjih in rovih neskončnega podzemlja. Po etažah smo se spuščali navzdol do zadnjega, najnižjega nivoja — 7900 feet, okroglo 2500 metrov. To je tretji največji rudnik v Kanadi. Okroglo 3000 ton rude na dan speljejo iz podzemskih odkopov, po katerih je speljanih 384 km železniških, ozkotračnih, jamskih tirov. Skoraj tretjina rude — 900 ton dnevno — je za pridobivanje zlata.

V globokih jamah rudnika McIntyre so razkazovali naprave najodobnejše tehnike. Skoraj vse na gumb. S pomočjo TV in drugih signalnih avtomatičnih naprav deluje vse od izkopov v jami do mlinov, separacij, peči in končne odpreme.

Zamislil sem se v primerjavi z našim Velenjem, Banoviči in drugimi velikimi rudniki. Tehnika je vsekakor na prvem mestu v Kanadi, zlasti pa neverjetna obsežnost, velike zmogljivosti in ob tem z izredno malim številom delavcev.

Ob koncu obiska in ogleda nekaterih delov jame (že za to je bilo potrebno skoraj 8 ur!) pa je vljudni spremljevalec Mr Deug dejal, da mu za Jugoslovane ni žal časa, da je edino zanje pripravljen na kaj takega, ker so to zaslužili. Za druge, kot je povedal, si ne bi vzel toliko časa in pozornosti.

V prvem hipu nisem razumel smisla te njegove izjave in ob tem izredne vljudnosti ves dopoldan. Predstavljaj sem si pač naklonjenost do Jugoslavije, kar je tam čutili povsod od carinikov do uradnikov in ljudi nasploh. Še isti večer pa sem zvedel več. Prav v tistem rudniku je namreč veliko Jugoslovancev. Od okroglo 3000 prebivalcev tega malega rudarskega mesteca Schumacher je okroglo 300 naših ljudi. In to v glavnem sami pridni delavci, usposobljeni rudarji, ki so ob vsakih priložnostih deležni pohval, priznanj in tudi nagrad. Nekateri so tam že 30 in več let, mnogi pa so prišli tja po drugi svetovni vojni. Prav to veliko število Jugoslovancev v tem kraju me je tudi vleklo tako daleč na sever blizu Hudsonovega zaliva.

Toda o življenju naših izselencev, tamkajšnjih rudarjih prihodnjic.

K. Makuc

Abstinent

Tovariš Mokrota si je počasi zapenjal srajco in opazoval sivolasnega zdravnika, ki naj bi mu končno povedal, kje tičijo vzroki njegovih težav.

»Občutljiv želodec imate — in načete živce,« je izustil doktor.

»Želodec? Živci? Nemogoče! Brez škode jem vse od kraja. In miren sem kot kip. Ko bi videli našega starega, hočem reči direktorja...«

»Ja, kadite pa kakor Turek, Mokrota,« ga je prekinil belo oblečeni možakar. »In namesto zajtrka pijete kavo ter povrh kakšen whyski ali dva, mar ne?«

Konrad Mokrota, šej prodaje v velikem podjetju, ni odgovoril. Od vraga so tile dohtarji, je premišljeval. Nič jim ne moreš skriti. Le kje se mi vidi, da uničim 50 ali 60 čikov dnevno? No, tudi kavico imam rad. In alkohol? Ne, alkohola skoraj ni vredno omenjati. Kvečjemu kak vinjak zvrnem zjutraj, več nikdar. Whyski pride v poštev samo na sestankih, med kolegijem in ob sklepanju dogovorov. Ampak če je treba, bom vse skupaj opustil.

Res se je Mokrota oprijel bolj zdravega načina življenja. Vsaj sklenil je tako. Po dolgih letih sta z ženo skupaj zajtrkovala. Kaj zato, če je prvič v svoji karieri zamudil službo. Pol ure gor ali dol, čez dobro počutje ga ni.

Potem so mu prinesli obvezno kavo in šilce albanca.

»Izginite mi ven! Odslej v pisarni ne bomo več pili strupov — vsaj zjutraj ne,« se je popravil, pogledal stran in požrl slino.

»Šef je znorel!« sta soglasno ugotovili tajnici v pred-sobi.

Okrog desete so v podjetje prispeli predstavniki tuje firme. Sledil je posvet o bodočem sodelovanju in podpisanju novih pogodb. Med napetim sestankom je bil prodajni prisiljen upepeliti skoraj cel zavojček kenta, kajti direktor poleg njega, zavil v oblak dima iz cigare, ni deloval ravno najbolj asketsko. Vmes so dvakrat postregli s »kofetkom«. Mokrotin večerajšnji sklep je utonil v gori poslovnih skrbi in ga ni mogel odvrniti od pitja dehteče tekočine.

Potem so se končno zedinili in dosegli soglasje.

»Na zdravje!« je vzkliknil direktor in skoraj spustil koza-

rec, ko sta mu očesi obstali na novopečenem abstinentu Mokroti, ki je z nadčloveškim naporom odrinil polno čašico courvasierja.

»Kaj pa počenjaš, Kondi?« je zašepetal ogorčeno. »Bi rad, da nas bodo imeli za nevljudne?«

Konrad je olajšano popustil. Saj takšen odnos do inozemcev res ni ničemur podooben.

Pred slovesom so spili še vsak dve krepki merici, kajti »mi smo gostoljuben narod,« kot rad pove glavni. Mokroto je prevzel občutek blažene sprostite. Vračajoč se v svoj kabinet, je stopil k tajnicama in izrazil upanje, da mu jutranji izpad nista preveč zamerili.

Popoldan je šefa prodaje zgrabila lakota. Napotil se je proti bližnjemu bifeju.

»Živio, sablja!« ga je ustavil vesel vzklík. »Kot nalašč prihajaš. Sina, prvorojenca sem dobil. Nekaj bova hitro spila,« je že rahlo okajeni Konradov šolski kolega pozdravil vrstnika.

»Čestitam, čestitam! Ampak zares ne utegnem proslavljati. Jest grem in nato domov.«

»Ne bodi smešen! Vedno ti je prijalo kaj močnega. Alo, greva!«

In sta šla. Po četrtem whyskiju je Mokrota javno poslal k vragu vse zdravnike tega sveta ter se strinjal s srečnim očkom, ki je rjovel, da bi morali ustaviti proizvodnjo sadnih sokov. Ob enajstih zvečer so natakarji oba vrgli skozi vrata...

Naslednje jutro je bil Konrad strahotno bolan. Bruhal je žolč in pozneje komaj uspel zavrteti telefon ter sporočil v podjetje, da ga ne bo. Ni se mogel spomniti, kdaj in kako je prejšnji večer prikolovratil domov. Med kuhanjem kamilice je odkril ženino pismo. Črke so mu plesale pred očmi in le z največjo težavo je prebral:

»Odšla sem k mami in zlepa ne nameravam nazaj. Dovolj imam tvojih nesramnosti, abstinent' zagamani. Včeraj je bila 10-letnica najinega ponesrečenega zakona. Jaz, neumnica, sem te hotela presenetiti in sem pripravila svečano večerjo. Lepa proslava! Prilomastil si ob enih ponoči in privlekel s seboj svojega polmrtevga pivskega brata, ki ga boš našel v kopalni kad. Adijo!«

Oče: »Ko sem bil majhen, nisem toliko spraševal.«
Sin: »Zato pa tudi ne moreš odgovarjati na moja vprašanja.«

Šef vstopi v pisarno in vidi, da uslužbenec poljublja tajnico.
— Naj vas za to plačujem?
— Oh, to pa delam brezplačno, mu je odgovoril uslužbenec.

Čez širne poljane vlak drvi,
čez reke, mimo belih vasi;
v nepoznanem kraju se ustavi,
kjer vojaška godba jih pozdravi.

5

Na železniško postajo so na novo sprejete vojake, ki so bili še v civilnih oblekah, spremljali tudi starejši vojaki, oficirji in precej radovednežev. Ob odhodu jim je zaigrala tudi godba.

»Vidite, tovariši,« je bil ponosen Mihec, »kako pomembni smo. Spomnim se še kot otrok, da so le cesarja tako pričakali.«

Ko je vlak odpeljal s postaje, se je Mihčevo navdušenje počasi pleglo. Da pa se ne bi preveč utapljal v slabi volji, je raje odprl steklenico s cvičkom, ki jo je kupil spotoma. Žolna si je kupil svojo, Črnuh pa je pil, kar sta mu dala prijatelja.

»Tisto so vinogradi,« je razlagal krojač, ko so se vozili skozi Dolenjsko.

»Ko bi mogli vsaj malo počakati,« si je zaželel Žolna.

»Saj, saj,« je kimal Črnuh.

»Vesta kaj,« so se zasvetile oči pesniku. »Strojvodja grem prosit, da bi vsaj za pol ure ustavil vlak pri kakšni zidnici.«

»Nikamor ne boš šel,« je rekel v hrvaščini podnarednik, h kateremu je bil Žolna dodeljen. Verjetno je približno dojemal, kaj so se pogovarjali.

»Za vraga,« si je pridušil pesnik, »to je še huje kot doma.«

Ves dan in noč so se vozili, da so prišli do Beograda. Malo so pili, pojedli Črnuhov kruh, spali, se pogovarjali, preklinjali usodo, opazovali brezmejno ravnino in zopet od novega. Vožnja se jim je zelo vlekla. Kadar je vlak

pozno. Minilo je že tri ure in pol. Kar so ga nesle noge, je stopil proti postaji. A, glej ga zlomka! Postaje na lepem ni bilo nikjer več. Prepričan je bil, da leži ob Savi. Ko bi vsaj njo našel! Upal je, da vlak še vedno čaka nanj. Drugače ga bodo ujeli in vtaknili v zapor, še preden bo dobil vojaško obleko. Kot brez glave je begal po ulicah sem ter tja, gor in dol.

»Morda,« se je ves upehan usedel na rob ceste in glasno razmišljal, »morda je še bolje, da je tako. Sploh ne bodo opazili, da manjkam. Lahko se bom vrnil domov k ljubi Tinci.«

Ob cesti sedečega sta ga prišla dva stražnika. Mihec je bil že tako razočaran, da se jima je čisto prepustil. Odvedla sta ga v zapor. Na vse čudo je stal zapor nedaleč vstran od železniške postaje. Ko je krojač spoznal, kje je, se jima je iztrgal in ušel.

»Tovariši, tovariši,« je zavpil na ves glas, da bi se prepričal, ali se mu sanja ali ne. Njegov vlak je namreč še vedno stal na postaji.

»Pohiti, vsak čas ga bodo popravili!« mu je pomahal Žolna.

Mihec je bil presrečen.

»Veste, tovariši,« se je zlagal, »bil sem pri kralju, toda ga ravno ni bilo doma in sem moral čakati.«

»Ravno o pravem času si prišel. Zdajle gremo. V sosednjem vagonu je nekdo za šalo potegnil za zasilno zavoro. Bil je ravno toliko okajen, da je naredil to neumnost, ko so ga zbadali, da si ne upa.«

»Tega prijatelja bom moral pa poiskati.«

Ko so se odpeljali, jih je podnarednik, kot je že ničkolikokrat, zopet preštel. V njegovi

Črnuh, Mihec Ivan Sivec pa še Žolna

počakal, so vanj vdrl prodajalci čokoladne limonade.

»Evo, ladna čokolada iz Banata, evo ladna čokolada iz Banata,« je Žolna jezno ponavljal za njimi. »Kakšne prave pijače, vina in žganja, pa nimajo, preplete reve.«

V Beogradu se je vlak ustavil tri ure. Fantje so šli lahko kupit kruh ali kakšno pijačo. Ko je Mihec zvedel, koliko časa ne gre do naprej, ga je zmanjkalo. Sklenil je, da mora poiskati kralja. Prosil bi ga rad, če bo hotel biti boter Tincinu in njegovemu otroku, ki ga bosta takoj naročila, ko se vrne od vojakov. Še sanjalo se mu ni, kje kralj živi, zato je prvega ki ga je našel, vprašal:

»Ali mogoče veste, kje bi lahko dobil kralja. Rad bi se pogovoril o važnih stvareh z njim.«

Oni pa je le neumno gledal, očitno ga ni razumel.

»E,« se je začudil krojač, »čudno«. Še kranjsko ne razumejo. Videl je že skoraj pol sveta, od Škofje Loke do Celja, vendar so ga povsod razumeli. Ni se ravno grizel zaradi tega, ampak se je peš napotil po mestu. Morda kralja kje sreča. Po sliki ga je dobro poznal.

Kar samo se mu je zasmejala, ko je v neki ulici zagledal napis KRCMA.

»Poglej no, poglej,« si je dejal, »navsezadnje znajo tudi nekaj našega.«

Ni si mogel kaj, da ne bi vstopil vanjo. Naročil je liter vina. Tako se je razgrel z njim, da je celo na kralja pozabil. Mogoče bo sam prišel kaj k meni. Gotovo bo pri vojakihi večkrat odlikovan in se bosta osebno seznanila. Ga bo pa takrat zaprosil.

Vino je še dobro prenašal, saj je vedel, da se mora vrniti na vlak. Žal je to opazil precej

skupini ni nihče manjkal, v sosednji pa menda kar dva.

»Tako se vidi,« je poudaril Mihec, »da smo mnogo bolj disciplinirani.«

Ves dan in še del noči so se vozili do Skopja. V Gradski so se morali prestesti na ozkotirno železnico ali čuks, kot so mu pravili. Na vsaki strani vagona je moralo sedeti enako število ljudi zaradi ravnotežja.

»Hitreje bi prišli peš,« je menil krojač.

»Bodi tiho! Še prekmalu bomo prišli,« je odvrnil pesnik.

»Poglej!« je pokazal Črnuh nekaj prevrnjenih vagonov ob železnici. Že prej se je bal, potem pa se je tresel še bolj. Vseskozi je imel občutek, da se vlak nevarno nagiba na njegovo stran.

Tretji dan so prispeli v mesto pod hribi, v Bitolo. Na postaji jih je zopet počakala godba. Cesta je bila blatna, veliko hiš porušenih še od solunske fronte.

»Ali se je tu vojna sploh že končala,« je posumil Mihec.

»Kar v vrečah hodijo,« se ni mogel načuditi Žolna širokim oblekam.

Ko so jih proti večeru prignali do vojašnice, se je začudil Črnuh, koliko imajo golobov. Naslednje jutro je spoznal, da so na strehi le kavke.

Črnuha, Mihca in Žolno so dodelili v 2. četo 46. pešadijskega polka. Preoblekli so se v vojaške obleke, svojo pa poslali domov. Najmanj skrbi je imel še Črnuh, saj ni imel svojega pribora, zato so mu dali vojaškega.

Žolna je klobuku odrezal kraje, le spredaj jih je pustil in trdil, da ne mara vojaške kape, ker je njegova boljša. Ko so mu nekaj govorili o zaporu, je raje popustil.

RADIO

Poročila poslušajte vsak dan ob 5., 6., 7., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23., in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 19.30.

S 9. JANUARJA

8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pionirski tednik — 9.35 Vesela godala — 9.50 Zavarovalnica Sava radijskim poslušalcem — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Med baročnimi koncerti — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Poje baritonist Marcel Ostashevski — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Glasbena pravljica — 14.30 Po domače — 15.40 Pesmi in plesi iz bratskih republik — 16.40 Dobimo se ob isti uri — 17.10 Gremo v kino — 17.50 Z ansambлом Mojmir Sepeta — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Odlomki iz baleta Romeo in Julija — 18.45 S knjižnega trga — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Borisa Kovačiča — 20.00 Spoznavajmo svet in domovino — 21.15 Panorama zabavne glasbe — 22.20 Oddaja za naše izseljence — 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden

Drugi program

13.05 Paleta zabavnih zvokov — 14.05 Melodije iz filmov — 15.35 Jazz na drugem programu — 16.05 Popevke iz studia 14 — 16.40 Sobotni mozaik — 18.40 Igrajo majhni ansambli — 19.05 Večer ob

melodijah in plesnih zvokih — 20.05 Svet in mi — 20.20 Operni koncert — 21.15 Večer s pianistom Michalom Karinom — 22.15 Okno v svet — 22.30 Od Haydna do Bartoka — 23.55 Iz slovenske poezije

N 10. JANUARJA

6.00 Dobro jutro — 7.30 Za kmetijske proizvajalce — 8.05 Umetniška pripoved — 8.35 Pester spored skladb za mladino — 9.05 Srečanje v studiu 14 — 10.05 Se pomnite tovariši — 10.25 Pesmi borbe in dela — 10.40 Pet minut za EP — 10.45 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.50 Pogovor s poslušalci — 12.00 Na današnji dan — 13.30 Nedeljska reportaža — 13.50 Z domačimi ansambli — 14.05 Vedri zvoki s pihalnim orkestrom RTV Ljubljana — 14.30 Humoreska tega tedna — 14.50 Lepe melodije — 15.05 Nedeljsko športno popoldne — 17.05 Iz opernega sveta — 17.30 Radijska igra — 18.13 Trio v B-duru za klavir, violino in violončelo — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 V nedeljo zvečer — 22.20 Zapišite z nami — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Jazz za vse

Drugi program

9.35 Igramo kar ste izbrali — 11.35 Svetovna reportaža — 13.05 Paleta zabavnih zvokov — 14.00 Potpuri iz manj znanih operet — 14.35 Z orkestrom Paul Mauriat — 15.00 Izletniški kašipot — 16.35 Slovenske popevke — 17.00 Ples ob petih — 18.00 Za vsakogar nekaj — 19.00 Naši kraji in ljudje — 20.05 Športni dogodki dneva — 20.50 Večerna nedeljska reportaža — 21.00 Puritanci — opera — 23.35 Minute z ansambлом Slavko Osterc — 23.55 Iz slovenske poezije

P 11. JANUARJA

8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.20 Ciciban v svet — 9.40 S pevcema Tatjano Gros in Zvonimiro Spišcem — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Opoldanski divertimento — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Igrajo pihalne godbe — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Iz del mojstrov lahke glasbe — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.40 Poje moški zbor iz Postojne — 16.40 Iz opernega sveta —

17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Signali — 18.35 Interna 469 — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Milana Križana — 20.00 1. in 2. dejanje opere Figarova svatba — 21.40 Lahka glasba — 22.15 Za ljubitelje jazz — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Za ples igrajo veliki orkestri

Drugi program

13.05 Paleta zabavnih zvokov — 14.05 Nenavadni pogovori — 16.05 Naš podlistek — 16.20 Deset minut z orkestrom Leroy Anderson — 16.40 Popevke na tekočem traku — 18.40 Popevke jugoslovanskih avtorjev — 19.05 Ponedeljkova panorama zabavnih zvokov — 20.05 Samospeli — Nikolaja Rimskega Korsakova — 20.30 Pota našega gospodarstva — 20.40 Simfonični plesi — 21.45 Iz repertoarja Komornega zbora RTV Ljubljana — 22.55 Nočni koncert — 23.55 Iz slovenske poezije

T 12. JANUARJA

8.10 Glasbena matineja — 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — 9.35 Makedonske narodne pesmi — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Odlomki iz opere Nikola Šubić — Zrinski — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Melodije iz filmskega platna — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Moj svet je glasba — 14.30 Z orkestrom Stockholmskih filharmonikov — 14.40 Mladinska oddaja Na poti s kitaro — 15.40 Odkoča deska — 16.40 Rad imam glasbo — 17.10 Popoldanski simfonični koncert — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 V terek na svidenje — 18.45 Družba in čas — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Lojzeta Slaka — 20.00 Prodajalna melodij — 20.30 Radijska igra — 21.30 Lahka glasba — 22.15 Komornoglasbeni večeri — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 S popevkami po svetu

Drugi program

13.05 Paleta zabavnih zvokov — 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo — 15.35 Jazz na drugem programu — 16.40 Melodije za vsakogar — 19.00 Pet minut humorja — 19.05 Melodije po pošti — 20.05 Za ljubitelje in poznavalce — 21.00 V korak s časom — 21.10 Trenutki za Mozarta — 21.45 Z jugoslovanskih festivalov jazz — 22.15 Ljudje med seboj — 22.25 Večeri pri slovenskih skladateljih — 23.55 Iz slovenske poezije

S 13. JANUARJA

8.10 Operna matineja — 9.05 Nenavadni pogovori — 9.25 Iz glasbenih šol — 9.45 S pevcema Marijano Deržaj in Vice Vukotom — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Lisztove klavirske skladbe — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Zvoki iz glasbenih revij — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Koncertni valčki — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.40 Možiček — baletna pantonima — 16.40 V studiu 14 — 17.10 Jezikovni pogovori — 17.25 Naša glasbena galerija — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Odlomki iz opere Madame Butterfly — 18.40 Naš razgovor — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Glasbeni večeri RTV Ljubljana — 21.30 Melodije za vas — 22.15 S festivalov jazz — 23.15 Popevke jugoslovanskih avtorjev

Drugi program

13.05 Paleta zabavnih zvokov — 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — 15.35 S pevc — 16.40 Rezervirano za mlade — 18.40 Z orkestrom Ted Heath — 19.10 Mladina sebi in vam — 20.05 Slovenske narodne pesmi — 20.30 Na mednarodnih križpotjih — 21.45 Pevci od včeraj in danes — 22.20 Žive misli — 22.40 Razgledi po sodobni glasbi — 23.55 Iz slovenske poezije

Č 14. JANUARJA

8.10 Glasbena matineja — 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo — 9.35 S pevc — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 21.10 Sklepni prizor iz opere Boris Godunov — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Pesem iz mladih grl — 14.30 Operetni zvoki — 14.45 Mehurčki — 15.40 Črnske duhovne pesmi — 16.40 Portreti skladateljev lahke in zabavne glasbe — 17.10 Koncert po željah poslušalcev — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana — 18.30 Z orkestrom Werner Müller — 18.45 Kulturna kronika — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Ole Olafson — 20.00 Cetrtkov večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Večer s slovenskim pisateljem Lojzeto Kovačičem — 21.40 Glasbeni nokturmo — 22.15 Simfo-

nični orkester in komorni zbor RTV Ljubljana s sodobnim programom — 23.15 Iz albuma izvajalcev jazz — 23.40 S popevkami po svetu

Drugi program

13.05 Paleta zabavnih zvokov — 14.05 Iz repertoarja orkestra RTV Ljubljana — 16.05 Naš podlistek — 16.20 Orgle v ritmu — 16.40 Sestanek ob juke boxu — 18.40 Pojo jugoslovanski pevci zabavne glasbe — 19.00 Filmski vrtljak — 19.05 Melodije po pošti — 20.05 Dve zgodnji partituri Bele Bartoka — 21.00 Naš intervju — 21.10 Iz oper Danila Švare — 21.45 Komorni jazz — 22.15 Radijska kinoteka — 22.30 Iz našega koncertnega življenja — 23.55 Iz slovenske poezije

P 15. JANUARJA

8.10 Operna matineja — 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — 9.35 Slovenske, dalmatinske in makedonske pesmi — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 21.10 Napevi in plesi Antonina Dvoraka — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Po domače — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Iz albuma skladb za mladino — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.30 Napotki za turiste — 15.40 Franz Liszt v madžarski izvedbi — 16.40 Rad imam glasbo — 17.10 Človek in zdravje — 17.20 Operni koncert — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Virtuozna glasba za violino — 18.50 Ogle dalo našega časa — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z orkestrom Dorka Škoberneta — 20.00 Naj napodi pojo... — 20.30 Top pops — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih — 23.15 Jazz pred polnočjo

Drugi program

13.05 Paleta zabavnih zvokov — 14.00 Radijska šola za nižjo stopnjo — 16.05 Pojo slovenski pevci zabavne glasbe — 16.40 Popoldne ob sprejemniku — 18.40 Igra Plesni orkester RTV Ljubljana — 19.00 Odmevi z gora — 19.20 Parada zabavne glasbe — 20.05 Radijska igra — 20.40 Bachova komorna dela — 21.45 S koncertni odrov jugoslovanskih filharmonij — 23.55 Iz slovenske poezije

Izdaja in tiska ČP »Gorenjski tisk« Kranj. Ulica Moše Pijade — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 stavba občinske skupščine. — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-135 — Telefoni: redakcija 21-835 21-860; uprava lista, malooglasna in naročniška služba 22-152. — Naročnik: letna 32, polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mali oglasi: beseda 1 din, naročniki imajo 10 % popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

9. JANUARJA

16.40 Obzornik, 16.55 Po domače, 17.20 Ivanhoe — serijski film (RTV Ljubljana) — 17.45 Državno prvenstvo v košarki (RTV Beograd) — 19.20 S kamero po svetu, 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Zabavno glasbena oddaja, 21.35 3-2-1, 21.40 Svet v katerem živimo, 22.05 Nepremagljivi — serijski film, 21.55 TV kažipot, 23.15 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi program:** 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

10. JANUARJA

8.55 Madžarski TV pregled (RTV Beograd) — 9.30 Ptujski festival zabavnorodne glasbe (RTV Ljubljana) — 10.00 Kmetijska oddaja (RTV Zagreb) — 10.45 Mozaik, 10.50 Otroška matineja, 12.00 TV kažipot ... Športno popoldne, 18.30 Mestece Peyton — serijski film, 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1 (RTV Ljubljana) — 20.35 Levičarji — humoreska (RTV Beograd) — 21.20 Videofon (RTV Zagreb) — 21.35 Športni pregled (JRT) — 22.05 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi program:** 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

11. JANUARJA

16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd) — 18.00 Zgodbe o Tuktuju, 18.15 Obzornik, 18.30 Kulturno-zabavno delo v JA, 19.00 Mozaik (RTV Ljubljana) — 19.05 Mladi za mlade (RTV Zagreb) — 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Lee Harwey Oswald ali umor Kennedy — TV drama, 21.30 Rezerviran čas ... Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi program:** 17.35 Poročila, 17.40 Otroški spored, 18.00 TV vrtec, 18.15 Kronika, 18.30 Znanost, 19.05 Mladi za mlade, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

12. JANUARJA

16.30 Slaom za ženske, 18.00 Džaga črnc in ptice, 18.30 Po domače z ansamblom Maksa Kumra, 19.00 Mozaik, 19.05 Civilna zaščita v ljudski obrambi, 19.30 Vzgoja za življenje v dvoje, 19.40 Iskanje razlag za neznane, premalo znane besede, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.35 Horoskop — jugoslovanski film, 22.00 Recital Antona Dermote, 22.10 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi program:** 17.25 Poročila (RTV Zagreb) — 17.40 Daljnogled (RTV Beograd, 18.15 Kronika (RTV Zagreb) — 18.20 Reportaža (RTV Sarajevo) — 19.00 Narodna glasba, 19.20 TV pošta, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

13. JANUARJA

17.05 Madžarski TV pregled (RTV Beograd) — 17.55 Čarobna piščalka, 18.15 Obzornik (RTV Ljubljana) — 18.30 Vaš šlager sezone (RTV Sarajevo) — 19.00 Mozaik, 19.05 Nočno, 19.20 Na sedmi stazi, 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.35 3-2-1, 20.35 Teh naših petdeset let, 21.35 Milion — filmska serija VOS, 22.00 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi program:** 17.25 Poročila, 17.30 Risanke (RTV Zagreb) — 17.45 Poljudno znanstveni film (RTV Beograd) — 18.15 Kronika (RTV Zagreb) — 18.30 Vaš šlager sezone (RTV Sarajevo) — 19.05 Znanost (RTV Beograd) — 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

14. JANUARJA

16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd) — 17.40 Vseli tobogan, 18.15 Obzornik, 18.30 Neraziskano čudo, otrok, 19.00 Mozaik, 19.05 Enkrat v tednu (RTV Ljubljana) — 19.20 Vse življenje v letu dni (RTV Beograd) — 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Mojstra — iz serije Mali oglasi, 21.20 Večer z Janikom Glazerjem, 22.10 Karajan predstavlja, 22.50 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi program:** 17.35 Poročila (RTV Zagreb) — 17.40 Otroški spored (RTV Sarajevo) — 18.15 Kronika, 18.30 Narodna glasba (RTV Zagreb) — 19.00 Enciklopedija, 19.20 Serijska oddaja (RTV Beograd) — 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

15. JANUARJA

16.20 Smuk za ženske, 17.40 Erazem in potepuh, 18.15 Obzornik (RTV Ljubljana) — 18.30 Zabavno glasbena oddaja (RTV Zagreb) — 19.00 Dokumentarno feljtonska oddaja, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik (RTV Ljubljana) — 20.35 Izkažimo se — quiz (RTV Beograd) — 21.45 Nepremagljivi — serijski film, 22.25 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi program:** 17.30 Poročila, 17.35 Veliki in majhni, 18.15 Kronika, 18.30 Variete, 19.00 Informativna oddaja, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

Kranj CENTER

9. januarja zahod. nemški barvni film LABIRINT SMRTI ob 10. uri, amer. barvni film TRIJE MUSKETIRJI ob 16., 18. in 20. uri, premiera amer. barvnega CS filma NA OBALI REKE ob 22. uri

10. januarja amer. barvni film BAGDADSKI TAT ob 10. uri, amer. barvni CS film NA OBALI REKE ob 13. uri, amer. barv. film TRIJE MUSKETIRJI ob 15., 17. in 19. uri, premiera jugoslov. barv. filma KDOR POJE, HUDEGA NE MISLI ob 21. uri

11. januarja amer. barvni CS film NA OBALI REKE ob 16., 18. in 20. uri

12. januarja amer. barv. CS film NA OBALI REKE ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORŽIC

9. januarja amer. barvni film PISTOLE VELICASTNIH SEDEM ob 16. in 20. uri, franc.-italij. barvni CS film KATARINA (LJUBEZEN ZMORE VSE) ob 18. uri

10. januarja amer. barvni film BAGDADSKI TAT ob 14. uri, ameriški barvni film PISTOLE VELICASTNIH SEDEM ob 16. in 20. uri, franc.-italij. barvni CS film KATARINA (LJUBEZEN ZMORE VSE) ob 18. uri

11. januarja amer. barvni film TRIJE MUSKETIRJI ob 16. in 20. uri, franc.-italij. barvni CS film KATARINA (LJUBEZEN ZMORE VSE) ob 18. uri

12. januarja franc. barv. CS film V SENCI INKVIZICIJE ob 16. in 20. uri, amer. barv. film TRIJE MUSKETIRJI ob 18. uri

Cerkije KRAVEČ

9. januarja angl.-francoski barvni film NENAČADNA ZGODBA E. CHAPMANA ob 19. uri

10. januarja angl.-francoski barvni film NENAČADNA ZGODBA E. CHAPMANA ob 16. in 19. uri

Tržič

9. januarja premiera franc. barvnega filma SHALAKO ob 17.30 in 19.30

10. januarja franc. barvni film SHALAKO ob 15., 17. in 19. uri

11. januarja amer. barvni film BAGDADSKI TAT ob 17.30 in 19.30

Kamnik DOM

9. januarja amer. barvni film IDEALNA PESTUNJA ob 19.30

10. januarja amer. barvni film IDEALNA PESTUNJA ob 15. uri, amer. barvni CS film DEKLE NA MOTORJU ob 19. uri

12. januarja franc. barvni CS film MAJHNE VRLINE — VELIKI GREHI ob 17.30 in 19.30

Kamnik DUPLICA

9. januarja amer. barvni film MOSTOBAN ob 19. uri

10. januarja amer. barvni film MOSTOBAN ob 15., 17. in 19. uri

Jesenice RADIO

9.—10. januarja amer. barv. film NOČ BREZ PRIČ

11. januarja amer.-italijan. barvni film DIABOLIK

12. januarja mehiški barv. film DIVJE SRCE

Jesenice PLAVZ

9.—10. januarja mehiški barvni film DIVJE SRCE

11.—12. januarja ameriški barv. film NOČ BREZ PRIČ

Dovje - MOJSTRANA

9. januarja amer. barv. CS film MOŽ Z IMENOM KONJ

10. januarja italij.-mehiški barvni film PANCHITO IZ ANAPULCA

Kranjska gora

9. januarja amer. barvni CS film VELIKI BANČNI ROP

10. januarja jugosl. barvni film IMAM DVE MAMI IN DVA OCETA

12. januarja amer. barvni CS film DIABOLIK

Javornik DELAVSKI DOM

9. januarja italij.-mehiški barvni film PANCHITO IZ ANAPULCA

10. januarja amer. barvni CS film VELIKI BANČNI ROP in amer.-italij. barvni CS film DIABOLIK

Radovljica

9. januarja italij. film LEGIJA PREKLETIH ob 18. uri, franc. barvni film HIBERNATUS ob 20. uri

10. januarja amer. barvni film INCIDENT PRI PHANTOM HILLU ob 14. uri, franc. barvni film HIBERNATUS ob 16. uri, zah. nemški barv. film SIROTA S CUDEZNIM GLASOM ob 18. uri, italijan. film LEGIJA PREKLETIH ob 20. uri

11. januarja franc.-španski barvni film GUSARSKA LJUBEZEN ob 20. uri

12. januarja amer. barvni film RIO BRAVO ob 20. uri

Bled

9. januarja amer. barvni CS film ORLOVO GNEZDO ob 17. in 20. uri

10. januarja amer. barvni CS film ORLOVO GNEZDO ob 15., 18. in 20. uri

11. januarja franc. barvni film BYE, BYE, BARBARA ob 17. in 20. uri

12. januarja franc. barvni film BYE, BYE, BARBARA ob 17. in 20. uri

Škofja Loka SORA

9. januarja amer. barvni film BUTCH CASSIDY IN KID ob 18. in 20. uri

10. januarja amer. barvni film PRIMER THOMASA CROWNA ob 15. uri, amer. barvni film BUTCH CASSIDY IN KID ob 17. in 20. uri

11. januarja amer. barvni film PRIMER THOMASA CROWNA ob 19. uri

12. januarja franc. barvni film HIBERNATUS ob 20. uri

Železniki OBZORJE

9. januarja amer. barvni film AFERA THOMASA CROWNA

10. januarja amer. barvni film AFERA METROPOLITANSKE POLICIJE

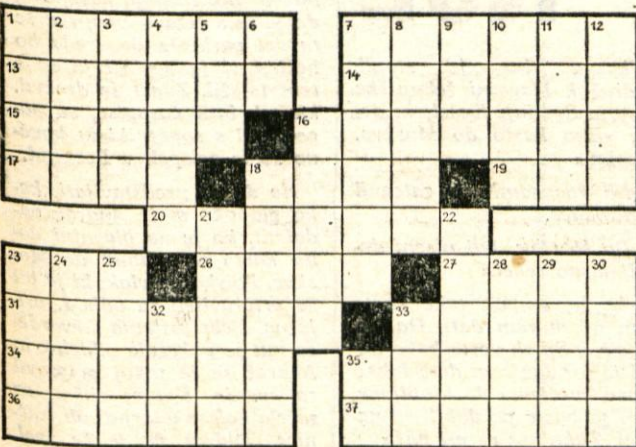
Prešernovo gledališče v Kranju

NEDELJA — 10. januarja ob 10. uri za IZVEN — URA PRAVLJIC — lutke: TOBIJA IN GOSPOD FLORIJA; gostuje lutkovno gledališče Dravlje. Ob 15.30 M. Frisch: ANDORRA, gostovanje v Predvoru v počastitev 900-letnice Predvora.

Nagradna križanka

VODORAVNO: 1. kmečki praznik, 7. številčno stanje, status, 13. okrasni kipeč ali podoba krilatega dečka, 14. skleda (lesena), 15. predrimski železni doba, 16. poverjenik, politični voditelj vojaških enot, 17. kisik z značilnim ostrim vonjem, 18. ime hrvaškega humorista in TV sodelavca Kanizaja, 19. kratica za inženir, 20. dohodki vladarskih rodbin, 23. ime francoskega komponista Delibesa, 26. ime pesnika Župančiča, 27. prva slovenska akademsko izobražena igralka, Marija, 31. tekočina za škropljenje drevja, 33. kranjski dirigent, Peter, 34. vrsta rdeče barve, 35. ponev; majhna koza, 36. roman francoskega pisatelja Aneta, 37. vetrni jopič s kapuco.

NAVPIČNO: 1. obraba, unesek, 2. premaz, namaz, omaža, 3. vrste igre na srečo, 4. žensko ime, filmska igralka Prosen, 5. reka v Angliji, 6. latinski veznik, 7. ime pevca narodno zabavne glasbe Vene-ta, 8. ime TV reporterja Trčka, 9. ploščinska mera (množina), 10. italijanska filmska igralka, Virna, 11. polet, zanos, 12. Jurij, 16. top, 18. povlaka, nadih starosti, 21. znana opera Vatroslava Lisinskega, 22. obvestilo, naznanilo, sporočilo, 23. kraj v Burejskem gorju v vzhodni Sibiriji, 24. državna blagajna, 25. Avari, 28. pokrajina v severozapadni Grčiji, 29. pernata vodna žival, 30. destilat iz riževega slada, 32. babica, stara mama, 33. otok ob vzhodni obali Južnega Vietnama, tudi star domač izraz za plačilo, 35. avtomobilska oznaka za Karlovac.

● Rešitev pošljite do četrta, 14. januarja na naslov: Glas, ● Trg revolucije 1, Kranj, z oznako Nagradna križanka. ● Nagrade: 1.: 30 din, 2.: 20 din, 3.: 10 din.

GORENJSKI MUZEJ V KRANJU — V Mestni hiši je na ogled stalna arheološka, kulturnozgodovinska, etnografska in umetnostnozgodovinska zbirka.

V baročni stavbi v Tavčarjevi ul. 43 je v I. nadstropju odprta republiška zbirka Slovenska žena v revoluciji.

V II. nadstropju je na ogled etnografska razstava Planšarska kultura na Gorenjskem.

V Prešernovi hiši je odprt Prešernov spominski muzej.

Galerijske in muzejske zbirke si lahko ogledate vsak dan in sicer v ponedeljek, soboto in nedeljo od 10. do 12. ure in od 17. do 19. ure, ter torek, sredo, četrtek in petek od 17. do 19. ure.

S Tavčarjem v Saharo

V sklopu letošnjih predavanj planinskega društva Kranj je na vrsti tudi znani Stane Tavčar. Njegova predavanja o Sahari so lani trikrat napolnila dvorano in še ni bila izčrpana želja obiskovalcev. Zato je planinsko društvo letos uvrstilo Tavčarja z njegovimi tremi predavanji, ki bodo, kot ustaljeno vedno ob torkih ob 19. uri v delavskem domu, in sicer 12., 19. in 26. januarja.

Prvo Tavčarjevo predavanje, ki je spremljeno s 300 velikimi barvnimi diapozitivi in

besedilom na magnetofonskem traku, bo v glavnem o dohodu v Saharo — o Španiji. Prikazana bo italijanska Cvetlična obala, Azurna rivi- era Sredozemlja, Nica, Cannes, Pirenei, Andora in zatem v sami Španiji slikovita Granada in vrsta neznanih zanimivosti.

V naslednjih predavanjih pa nas bo Tavčar s svojim mopedom in radovedno kamero peljal v Maroko n končno v sam »pekel« pesčene Sahare.

K. M.

Tržni pregled

V KRANJU

Solata 4 do 5 din, špinača 5 do 5,50 din, korenček 3 do 4 din, slive 4,50 din, jabolka 1,80 do 2 din, pomaranče 5,20 din, limone 4,80 do 5 din, česen 9 do 10 din, čebula 2,80 do 3 din, fižol 6 do 7 din, pesa 2,90 din, kaša 5 do 5,60 din, radič 8 din, ajdova moka 5 do 6 din, koruzna moka 3 do 3,60 din, surovo maslo 10 do 11 din, smetana 9 do 10 din, orehi 25 do 26 din, sir skuta 6 din, sladko zelje 1,80 din, kislo zelje 3 do 4 din, kisla repa 3 din, hruške 5 din, paradižnik 4 din, fige 5 din, krompir 0,90 do 1 din za kg; jajčka 0,80 do 1 din

NA JESENICAH

Solata 5 din, špinača 5,20 din, korenček 2 din, slive 5,40 din, jabolka 2 do 2,70 din, pomaranče 4,80 din, limone 4,80 din, česen 9,30 din, čebula 2,60 din, fižol 7,50 do 9 din, pesa 2 din, kaša 3,70 din, ajdova moka 6,16 din, surovo maslo 22,50 do 24 din, smetana 11,50 din, orehi 31 din, sir skuta 5,90 din, sladko zelje 1,90 din, krompir 1 din za kg; jajčka 0,85 din do 0,90 din

V TRZICU

Solata 4 din, špinača 4 din, korenček 3,50 din, slive 5 din, jabolka 3,50 din, pomaranče 3,50 din, limone 3,50 din, čebula 3,20 din, fižol 7,50 din, pesa 3,50 din, kaša 4 din, radič 5 din, ajdova moka 4 din, koruzna moka 4,50 din, surovo maslo 20 din, smetana 10 din, orehi 28 din, sir skuta 7 din, sladko zelje 3,50 din, krompir 1 din za kg; jajčka 0,75 din

loterija

srečke s končnicami

so zadele din

10	20
0590	200
22990	1.000
064830	10.000
320570	10.000
11	10
69931	500
652531	10.000
708581	10.000
739231	10.000
562	50
18302	500
32382	500
299912	10.000
461062	10.000
3	6
39033	506
66223	1.006
717903	10.006
44	10
74	30
66304	500
95414	500
143714	10.000
25	10
70945	500
82775	2.000
229235	10.000
36	10
66	20
87116	500
309936	10.010
667116	150.000
7	6
33117	1.006
64427	506
81647	1.006
181197	10.006
629837	50.006
8	6
43718	506
62588	2.006
184538	10.006
339348	10.006
49	10
029	100
8259	200
26759	1.000
207359	10.000
512309	10.000

Športne prireditve

SOBOTA

BOHINJ — Ob 9. uri start mednarodnega FIS — I A tekmovanja v smučarskih tehik.

LANCOVO — Ob 9. uri tekmovanje gorenjskih osnovnih šol v tehik in veleslalomu v okviru prireditev Po stezah partizanske Jelovice.

JESENICE — Ob 19. uri pod Mežakljo III. kolo državnega hokejskega prvenstva — skupina A — Jesenice : Olimpija.

KRANJSKA GORA — Ob 19. uri III. kolo državnega prvenstva v hokeju na ledu — B skupina — Kranjska gora : Beograd.

NEDELJA

SELCA — Ob 8. uri start meddruštvenih sankaskih tekem v okviru prireditev Po stezah partizanske Jelovice.

POLJANE NAD ŠKOFJO LOKO — Ob 9.30 meddruštveni smučarski skoki za mlajše in starejše pionirje v okviru prireditev Po stezah partizanske Jelovice.

DRAŽGOŠE — Ob 10. uri tekmovanje enot teritorialne obrambe v smučarskih tehik v okviru tekmovanj Po stezah partizanske Jelovice.

KROPA — Ob 13. uri meddruštveni smučarski skoki za člane in mladince v okviru prireditev Po stezah partizanske Jelovice. **dh**

poročili so se

V KRANJU

Mrak Ciril in Kranjčič Anica, Schmidt Wolfgang in Mihaljevič Tatjana, Dolenc Nikolaj in Šemrl Julijana, Kovacik Marjan in Horvat Irena, Rihter Ivan in Gale Ivanka, Mikložič Jakob-Rado in Dolinar Marija, Čavs Tomaž in Dacar Frančiška, Bolliger Roman in Poljanšek Zdenka, Rot Dušan in Kramarič Anica, Šavs Stefan in Suhadolnik Frančiška, Podpeskar Franc in Vreček Kristina, Kadak Vladimir in Pogačnik Marija, Šarc Janez in Knific Darinka, Koren Dušan-Andrej in Pirc Rozalija, Jolič Željko in Jakara Anda, Gašperšič Vinko in Trebar Marija, Sajovic Miha in Kimovec Neža, Černilec Engelbert in Grašič Gabrijela, Kavčič Miloš in Praprotnik Tatjana

umrli so

V KRANJU

Grašič Jožef, roj. 1903; Polajnar Janez, roj. 1917; Thaler Albina, roj. 1901; Mlakar Janez, roj. 1913; Stupica Jože, roj. 1907; Oman Andrej, roj. 1900; Plevčak Ljudmila, roj. 1895; Turk Alojz, roj. 1895; Arhar Franc, roj. 1905; Kovacik Ludvik, roj. 1970; Kurnik Angela, roj. 1896; Zlate Aleš roj. 1912; Tršek Ivana, roj. 1878; Osole Vincencija, roj. 1887; Bitenc Mihael, roj. 1904

ŠKOFJA LOKA

Pečlin Anton, roj. 1900, Hafner Janez, roj. 1878; Kuralt Jožef, roj. 1893

TRZIC

Mikič Angela, roj. 1888; Margareta Zaplotnik, roj. 1885

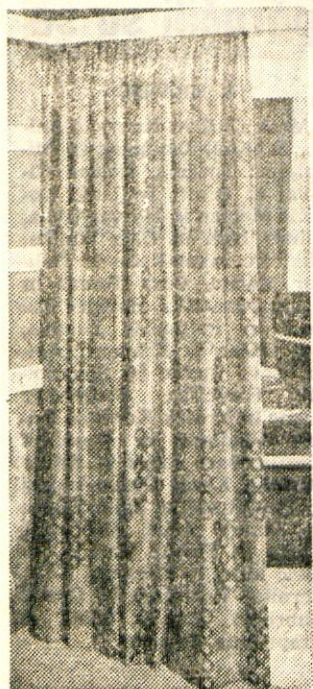
Na Ljubelju snemajo film

Te dni je prispela na Ljubeljsko ekipa filmskega podjetja Inex iz Beograda, ki bo na Zelenici snemala celovečerni jugoslovanski barvni film »Osamljeni med borovimi«. V filmu nastopajo znana imena jugoslovanske sedme umetnosti, režira pa ga Lola Djukić iz Beograda.

V novem Kompasovem hotelu B kategorije je vsak dan od devetih zvečer dalje odprt bar, vsako soboto zvečer pa je v restavraciji na Ljubelju ples, na katerem igra trio Kožuh iz Naklega.

-jk

Tapetništvo Radovljica

SVICARSKE KARNISE,
SILENT GLISS, ZAVESE
IZ STEKLENE TKANI-
NE IN DRUGE, TAPI-
SOM IN OSTALE OBLO-
GE ZA TLA.

VSA DRUGA TAPETNI-
SKA IN DEKORATIVNA
DELA. LASTNE ZALOGE
BLAGA ZA ZAVESE, KAR-
NISE IN TAPISOM. DE-
LA OPRAVLJAMO SOLID-
NO IN STROKOVNO.

SE PRIPOROČA TAPET-
NISTVO RADOVLJICA

Župan, silvestrova- nje in novi hotel

Kaj se zgodi, če predsednik občine sklene kopico stav, pa mu grozi, da jih bo izgubil? O tem govori pričujoči zapis, v katerem igra glavno še kar pozitivno) vlogo škofjeloški župan Zdravko Krivina.

Tov. Krivina je pred približno letom dni vsem, ki so ga utegnili poslušati, razlagal, da bo bodoči Transturistov hotel odprt najkasneje do konca decembra 1970. O hotelu takrat seveda ni bilo še niti duha niti sluha, le samotni buldožer je hropeče ril sem ter tja in ravnal zemljo ob Kidričevi cesti. Nabriti Ločani so kajpak vedeli, da živijo v času objektivnih težav in pogostih vplivov višjih sil, ki bodo — kot že neštetokrat poprej — prekrizale lepe načrte projektantov in prognozerjev ter krepko zavlekle gradnjo. Toda prvi mož komune ni hotel verjeti. Najmanj z deseterico je šel staviti, da bo novo leto 1971 dočakal v nastajajočem turističnem ponosu mesta ob Sori. Čeprav smo vohljali naokrog, nam ni uspelo odkriti, za kolikšne vsote (in za koliko litrov) pravzaprav gre.

Minevali so tedni, minevali meseci. Nekam počasi je betonsko ogrodje lezlo kvišku. Podjetje Technik in Transturist sta čakajočemu narodu dala vedeti, da objektivne težave (ha, ha!) zavirajo delo, da primanjkuje cementa, železa itd., itd. Na nesrečo se je vreme nesramno dobro držalo, sicer bi zagotovo rekli kakšno tudi čez kruto naravo (ali bolje: čez višjo, nebeško silo). No, septembra je celo varovancem otroškega vrtca postalo jasno, da bodo morali

njihovi očki in mamice pojesti in popiti svoj silvestrski menu kje drugje in ne v Transturistovem hotelu. Novembra so domači študentje organizirali brucovanje in med programom županu izročili dežni plašč, kajti »dobrosrčni smo in vam ne privoščimo pljučnice, ki bi jo sicer v dobro prezračenem železobetonskem lepotcu gotovo staknili«.

In predsednik? Ja, veste, predsedniki morajo držati besedo, sicer občani lahko podvomijo vanje. Pol ure pred iztekem starega leta si je Krivina oblekel podarjeni »šuškovce«, zbral okrog sebe prijetno družino (približno 50 ljudi) in odkorakal proti zasneženemu gradbišču. Polnočna delegacija je po bližnjem grmovju in smrečicah razobesila svetleče lampiončke, zlezla v »salon«, zakurila ogenj in iz radiatorjev ter debelega ploha sestavila točilno mizo. Uprava in direktor restavracije Krona sta prispevala zaboj šampanjca, s katerim so že malce premrazeni veseljaki zalili prihod novega leta. Manjkalo ni niti knjige gostov. Kdor je vanjo nakractal avtogram, bo čez 365 dni — šteto od 1. I. 1971 — imel prost vstop na »ta pravo« silvestrovanje (brez šale, ampak hotel do takrat zares utegne biti gotov).

Župan je torej skeptike ugnal v kozji rog. Dolžnike sprejema vsak dan od 7. do 15. ure na sedežu občinske skupščine Škofja Loka. Steklenice oddajate pri tajnici, komentarje pa (pismeno) v vložišču I. G.

PO TO VA NJE

Novo leto je za nami in tako tudi vse ceremonije okrog njega. Znanec smo stiskali roke in jim želeli veliko uspeha, znanke pa smo ocmokali, da so revice komaj sapo lo-vile, in jim želeli veliko sre-če. To je eno. Za tem je prišlo tisto drugo, značilno za nas zemljane. Pred novim in po novem letu imamo navado obljubljanja, da bomo vse, kar je bilo v starem letu slabega, popravili in se bomo sploh zelo poboljšali. Ker pa sem prepričan, da so vse te obljube, pa naj bo to na kakršni-koli ravni, eno figo resnične in se ne bodo nikoli uresni-čile, sem se tudi jaz odločil naslednje: Obljubljam vam, da bodo moje zgodbe v tem letu zelo dobre, super smešne, zanimive, poučne itd. Če ne bodo take, se nikar ne jezite, ampak si mislite, da je tudi moja obljuba podobna vsem ostalim, torej taka neuresnič-ljiva. Kdo pa se danes še se-kira za take malenkosti.

Z vašim dovoljenjem je bil tole kratek novoletni uvod. Pa brez zamere.

Kdor se je le malo učil zem-ljepis, bo vedel, da leži na jugozahodu, pa ne čisto na jugozahodu, malo stran, na-selje Kašelj. Slaba lastnost tega naselja pa je to, da se deli na dva dela: Zgornji in Spodnji Kašelj. Predolgo bi bilo opisovati zgodovino tega naselja in to, kako je prišlo do delitve Kašlja na dva dela. Za nas je glavno, da sedaj obstaja Zgornji in Spodnji Kašelj, kar je nedvomno do-kaz velike borbenosti tega prebivalstva obenem pa veli-ka nevšečnost za razne do-stavne službe, kajti le kdo v prestolnici bo vedel, da se Kašelj deli na dva dela, ko je pa človek komaj slišal zanj. Tako potem romajo paketi in podobne stvari od hiše do hi-še, dokler ne najde lastnika. Tak je bil torej Kašelj, Zgor-nji in Spodnji.

Andraž je stanoval v spod-njem kašlju. Tiste dni pred novim letom ga je doletela silna sreča. Bil je povabljen v Moskvo. »Si lahko pred-stavljate Moskvo, Kremelj, Leninov mavzolej, vse to bom videl na lastne oči,« je hitel razlagati znanec in navdu-šenja kar ni mogel skriti.

Skozi Kašelj je vodila tudi železniška proga, pošlaji pa sta bili dve, kot se spodobi. Zgornji in Spodnji Kašelj.

Tistega dne je stopil Andraž k blagajni železniške postaje Spodnji Kašelj in de-jal: »Eno karto do Moskve, prosim.«

»Do kaaaaam?« je zategnil uslužbenec.

»Do Moskve, kaj nisem do-volj jasno rekel.«

»Že že, ampak take karte vam ne morem dati. Ha, do Moskve. Sploh veste kako da-leč je to? Jaz vam dam lahko karto kvečjemu do Ljubljane, tam jo boste pa dobili za na-prej. Tako gre to pri nas.«

In je vzel Andraž karto do Ljubljane. Ko se je odpeljal, so mu znanci mahali v po-zdrav, mahali kot mahajo fantom, ko odhajajo v vojsko.

Tresel in cinal je vlak po ovinkasti progi proti Ljublja-ni, se znil v neštete predore in na drugi strani zopet pokukal v sončni dan, vozil da-lje ob robu prostranih obde-lanih polj, dokler se niso za-čela naselja vrstiti drug za drugim in se končno zgostila v eno samo maso hiš. Gledal je Andraž to čudo in lastnim očem ni mogel verjeti. Prispe-li so v Ljubljano. Ko si je Andraž malo razgibal ude, se je napolnil naravnost k bla-gajni. Kaj bi v Ljubljani, ko pa ga vodi pot v Moskvo. Ko bo čas za to, si bo tudi Ljub-ljano ogledal.

Uslužbencu v blagajni je dejal: »Eno karto do Moskve, prosim.«

»Samo do Zagreba lahko dam, tam boste pa že dobili pojasnila, kako naprej. Ali dam?« je bil kratek uslužbe-nec.

Andraž je nekaj mečkal, brundal, da bi rad karto kar do Moskve, pa ga je uslužbe-nec nadrl: »Kaj se pa obira-te, saj niste sami. Poglejte koliko ljudi stoji za vami, vsem se mudi. Če hočete vze-mite do Zagreba...«

Vzel je do Zagreba. Vožnja je bila enolična, utrudljiva. Zadrževal je in ko se je pre-budil, je bilo že mračno, v da-ljavi pred sabo pa je zagledal luči, luči, nepopisno veliko luči, kar mu je dalo vedeti, da se bliža Zagrebu. Zavore so zaškripale in že so izsto-pili.

Postaja je bila velika in svetla, na peronu pa se je trla ljudi kot na nogometni.

tekmi. Prerival se je Andraž skozi množico in le s težavo našel blagajno.

»Do Moskve,« je rekel Andraž.

»Samo do Beograda lahko dam, tam boste pa dobili spalnik za Moskvo,« je dejal uslužbenec, potem pa še do-stavil, »... emti, le kaj boš ti v Moskvi!«

Tako je Andraž že tretjič sedel v vlak in se odpeljal. Beograd je daleč in Andraž je bil vožnje že tako naveličan, da je le s težavo prenašal še ta del poti. »Iz Beograda bo bolje,« si je govoril in se s tem tolažil. Zopet je dremal, kinkal, bral časopise, se po-govarjal s sopotniki in konč-no so le prispeli v Beograd.

Ne da se predstavljati, ka-ko globoko si je Andraž od-dahnil, ko je na blagajni do-bil karto za spalnik do Mo-skve. Poiskal je vlak, ki je bil že pripravljen za odhod, pri-jazna, sicer priletna stevarde-sa mu je pokazala oddelek in Andraž se je takoj pripravil za spanje. Komaj slišno so začela kolesa udarjati ob trač-nice, Andraž pa je že spal. Prebudil se je samo enkrat, ko so menjali kolesa pri va-gonih, potem pa zopet spal skoraj do cilja. V Moskvo je prispel zjutraj. En dan je za-mudil in to ga je silno jezilo. Le zakaj ni mogel dobiti di-rektne karte prej kot v Beo-gradu? No, pa kaj bi to? Se-daj je v Moskvi in treba bo pač pohiteti.

To so bili za Andraža lepi dnevi. Najprej je opravil vse po službeni poti, potem pa je prišlo na vrsto vse drugo, kar ga je zanimalo. In tega, verjemite, ni bilo malo: Mu-zeji spomeniki, galerije, opere in kdo bi vedel kaj še. Čas je hitel kot za stavo. Kot bi trenil je prišel dan, ko se je moral Andraž vrniti. Pa je postal ob tej misli silno slabe volje, pa ne zaradi vrnitve sa-me, ampak zaradi tistih sala-menskih kart. Zopet potovati od postaje do postaje. Ne, to res ni prijetno.

Stopal je proti blagajni mo-skovske postaje in si mislil: »Rekel bom do Kašlja, potem bom pa videl, do kje mi bo dal, ali do Beograda ali do Zagreba.«

»Andraž se je pripravil: »Eno do Kašlja, prosim.«

Blagajnik ga je pozorno po-gledal in vprašal: »Ali do Spodnjega ali do Zgornjega?«

»Do Spodnjega,« je odgovo-ril in se prijel za pult, da ne bi omedlel.

Razcestja

MIHA KLINAR
(MESTA, CESTE
IN RAZCESTJA)
IV. DEL

172

A kaj ji bo rekel otrok? Kaj ji bo rekel Slavko?

»Tako srečen je bil, ko sem mu pisala, da pojdeva.«

Da, tako srečen. Zaradi njega mora na pot. Mora poizkusiti in iztrgati Franca tisti ženski ter vrniti otroku očeta, a sebi moža.

»Oni drugi ga ne pustim. Ze zaradi tašče, ki mi je prizadejala toliko gorja, ne!« se Stefi polasča bes in si očita, da je sama kriva. Ne smela bi zapustiti Bavarske. »To je bil umik. Moj umik,« si dopoveduje, ne da bi pomislila, zakaj je Bavarsko zapustila. »Samo Francu pripadam! Vnovič si ga moram pridobiti. Del mene je, kakor sem jaz del njega. Združuje naju kri — otrok, ki potrebuje oba, da mu z delom in ljubeznijo odpreva pot v življenje.«

Da, že zaradi Slavka se ne bo nehala boriti za Franca.

Tako si govori tudi naslednji dan, ko ji pismo- noša prinese Lehmannovo pismo.

— Ljubo sonce — meine geliebte Stefi ...

Ne, ne bo brala, sklene, vendar prebere.

— Ljubo sonce ...

Tako se začenja skoro sleherni Fricovo pismo. Začenja s slovenskimi besedami, zadnje čase pa tudi pomešano s slovenskimi stavki.

Zaradi nje se uči slovenščine. Rad bi jo znal, kakor zna ona nemščino.

— Iz ljubezni do tebe, — je zapisal nekoč. Rad bi bral Prešerna, Gregorčiča a predvsem Cankarja, o katerem mu je pripovedovala tisti dan, ko sta se prvič srečala, in ki ga je imela za največjega slovenskega pisatelja. Zaradi nje je vzljubil jezik njene domovine, ki je, odkar jo pozna, tudi njegova.

— Domovina je tam, kjer imamo ljubezen, — je po svoje prikojil Goethejeve besede.

»Ubogi Fric. Bogve kako bo prenesel, ko bo prejel moje poslovilno pismo.«

Brez dvoma, morala mu bo pisati, da se vrača k možu in da bo zato bolje, če Fric pozabi nanjo, a ona na Frica.

»Za tvoje prijateljstvo v težkih časih ti bom vse življenje hvaležna. Toda tudi na to morava pozabiti. Bolje bo tako. Moža imam, ti si boš našel ženo, sebi primernejšo, kakor bi bila jaz. In našel jo boš mnogo prej, če boš nehal misliti name ...«

Stefi vzdihne.

»To je konec. Fricu ne bo lahko. A ne more biti drugače,« zalepi pismo in ga vtakne v torbico.

Oddala ga bo v Münchnu ...

Naposled vendarle brzovlak Ljubljana—München, pa je že cel teden, odkar je zapustila Borjano. Pot do Podbrda je minila v skvadrstičnem šikaniranju, ki je zadnje čase zaradi prve obletnice Mussolinijeve vladavine vnovič naraslo. Slovenci, ki so bili namenjeni v sosednjo državo, niso smeli vstopiti na vlak, ki bi jih iz Podbrda odpeljal skozi predor na ono stran. Tudi Stefi so delali preglavice, čeprav je imela nemški potni list, na katerem je pisalo, da je nemška državljanka. Niso ji verjeli, ker je govorila slovensko, italijansko pa ni hotela. Preveč so jo dražili v oči in jo žalili skvadrstični lepaki: TU JE ITALIJA, KJER MORA SLEHERNI DRŽAVLJAN GOVORITI SAMO ITALIJANSKO — SOLO LA LINGUA ITALIANA — MI SKVADRISTI BOMO Z UCINKOVITO METODO — CON METODI PERSUASIVI — POSKRBELI ZA SPOSTOVANJE TE UREDBE.

To je bila prva zamuda. Šele z večernim vlakom so jo pustili potovati naprej, že na vlaku še pred Bledom pa je zvedela, da večerni vlak z Jesenic vozi samo do Kranja. To ji je povedal neki Miha Cop, ki je že na Bohinjski Bistrici vstopil v njen vagon in naglo stopil naravnost k njej.

— Zofka, kakšno presenečenje! Kam pa ti?

S takim vzklikom (sprva je mislila, da je kak ženskar) se je ustavil pred njo in šele potem onemel in prišel v zadrego.

— Oprostite, zmotil sem se. Veste, mislil sem, da ste Zofka Resnikova, ki je že od Cankarjeve smrti nisem videl.

— Cankarjeve smrti? — je postala pozorna.

— Veste, med vojno mi jo je predstavil Cankar, s katerim sva bila prijatelja. Natakaraica v 'Rožcah' je bila ir Cankarjeva dobra prijateljica. Vi ste ji na las podobni.

— Morda bo res, — je rekla in povedala, da je aprila osemnajstega leta že doživela tako 'pomoto'. Zato gospodu verjame, ker se je podobno kakor on zmotil sam pokojni Cankar. Takrat je prvič govorila z njim. Tudi on je na socialnodemokratskem sedežu v Trstu, kjer jo je zagledal, stopil naravnost k njej in rekel: 'Kaj pa ti?' potem pa povedal, da jo je zamenjal z neko drugo, z neko svojo prijateljico.

— Ja, brez dvoma, kakor izrezana Zofka ste!

— Imena mi ni povedal. Kljub temu pa sem bila srečna, ker me je nagovoril in se pogovarjal z menoj.

Več o tem ni hotela govoriti, ker jo je dan srečanja s Cankarjem spominjal tudi prvega srečanja z Lehmannom, ki ga bo morala pozabiti. Pustila je, da je Miha Cop govoril o svojih spominih na Cankarja in povedal, da mu je Cankar v tistih hudih časih, ko ga je zaradi slovenstva in jugoslovanstva preganjala cesarska oblast, stal ob strani, eden redkih, ki so mu upali pomagati, ne da bi se bali zameriti avstrijskim oblastem. V nesreči spoznaš prijatelja. In Cankar je bil tak prijatelj.

Toda bolj kot pokojni Cankar, so Čopa zanimale razmere na Primorskem.

— Nesrečne, težke čase doživljate tam. V uradih so vam že zdavnaj prepovedali uporabo slovenščine.

— Ja, nekaj mesecev pred Mussolinijevim pohodom na Rim, — je pritrdila.

— Zdaj pa so jo pregnali še iz šol.

Vinharje in bližnja okolica (7)

»Kuk pa imaš gnarja?«

V prejšnji številki, ko smo govorili o živinskih mešetarih, smo začeli opisovati veselo-žalostno zgodbo iz časov gospodarske krize, ko živina ni in ni šla v denar. V Vinharjih se je nekega dne oglašil mlajši možki in povedal, da je krize konec, da kupuje lepo živino za izvoz in ljudje so mu verjeli. Bil je na moč solidnega vedenja, piše naprej Marija Frlic, in govoril je čisto slovenščino, torej res nobenega dvoma! Povabljen je bil k večerji. V tistih, sicer slabih časih se je na kmetih kar dobro jedlo, saj so bili prisiljeni pobijati živino doma. Tako smo tudi tisti večer imeli na mizi goveje vampe. Pred našega neznanca pa je mati postavila skodelico toplega mleka s črnim kruhom, češ vam, ki ste mesar, meso gotovo že preseda. O, seveda, je rekel, pri nas vampe jedo samo mulci (vajenci). Vendar nam le ni ušlo, da mu tudi naši vampi lepo dišijo. Od vseh mu je menda mati najmanj zaupala, zato ga je hotela z mlekom preizkusiti.

Po večerji je šel še enkrat v hlev. Tako so lepe, je rekel, moram jih še enkrat pogledati. Precej temno je že bilo, ko se je poslovil.

Naslednjega dne je bilo vse pripravljeno za »visoki« obisk. Živina je bila spucana, da se je kar svetila. Ob enajstih se je pričelo čakanje. Do pol poldneva je še kar šlo, potem pa so se nam oči začele počasi odpirati in ob njih smo že spet stali na real-

nih tleh. Vse je bilo le za hec. Pri nas ni bilo zavoljo tega nobene jeze, vzeli smo vse pač za komedijo brez vstopnic. V nedeljo potem pa smo zvedeli, da smo imeli res srečo, kajti na oni strani doline, v Javorjah, je ta falot pripravil kmete celo tako daleč, da so živino prignali v Poljane in tam par ur čakali na »gospodov« avto, nazadnje pa so morali seveda odgnati živino domov, in to dobri dve

uri daleč, to pa že ni bila več nobena komedija. Pozneje so ga javorski fantje menda le našli nekje in z njim krepko fizično obračunali.

Kmetje pa so še naprej živino pobijali doma, cena pa se kljub temu ni dvignila. Stare krave so takrat plačevali po 2 din za kilogram, boljše od 4 do 5 din. Lepi prašiči, do eno leto stari in teški okrog 150 kg, krmljeni s kupljeno koruzo (ki je bila po 70–90 par za kg), so se prodajali po 6 din za kg žive teže, največ po 7 din. Pa še to je bilo treba ponujati. Mesarji so se jezili, ker so kmetje sami pobijali živino in prodajali meso.

Trgovci so se jezili na krošnjarje, kmetje pa na vse skupaj, posebno pa so udrihali

čez oblast, ki dopušča tako svinjarijo!

Med poklicnimi trgovci je bila v Poljanah velika konkurenca. Sprva so bili štirje. Cene (Vinko Jamar) je bil glavni, prodajal je vse, razen tekstila. Bil je dober in soliden trgovec, vendar precej drag. Za tekstil je bila glavna Ivana Vehar s svojo sestro; tudi ona je bila precej draga. Manjšo trgovino z mešanim blagom je blizu šole imel tudi Franc Kos; pri njem smo otroci največ kupovali šolske potrebščine. Imel pa je mož čudno navado. Ko smo vprašali, koliko stane, je rekel: »Kuk pa imaš gnarja?« Če je bilo dovolj, je rekel: »Pol je pa glih prov.« Če ga je bilo več, ni rad povedal, ampak le, če je bilo premalo.

Najbolj zanimiv in tudi najbolj pristen Poljanec je bil Janez Dolinar. Prodajal je vse in kupoval vse. Zgradil je lepo hišo ob vodi, kjer je sedaj krajevni poštni urad. Na koncu pa je izgubil vse, le trgovska žilica, kot je rekel, mu je še ostala. Odkupoval je kleklane čipke (špice), vendar smo zanje dobile le »cegelce«, na katerega je potem prodajal blago, vendar je bilo pri njem blago na te listke dražje kot za denar. Odkupoval je tudi vse kmečke prideleke, posebno pa gobe. Če ga je v sezoni gob kdo vprašal kaj drugega, je rekel: »Je bod no

tih, zdej so gobe!« Imel jih je polna skladišča in če je prišla vmes smola, se je potem nekaj let grizel z izgubo. Sicer pa je bil dobričina in prav to ga je morda pokopalo.

Kot sem že rekla: dokler so bili samo ti štirje trgovci, je še kar šlo, toda pojavil se je velik konkurent, tudi domačin, Franc Klobovs (Kamnarjev). Tedaj pa je bilo na mah konec prejšnje trgovske idile, kajti Klobovs in njegova žena sta imela na zalogi vse, kar si je kdo pozelel, in vse za kak dinar ceneje kot drugi. To je bilo jeze! Vse ti dam, je rekel Janez (tako smo vsi rekli Dolinarju), samo ne hodi k temu prekletemu šuštarju! Pa vsa jeza ni nič pomagala. Odslej je vse drlo k Franceljnu (Klobovsu). Če smo kupili vsaj za sto dinarjev, smo dobili po vrhu še dobre nogavice, vselej pa vrečko bonbonov (te so sicer dajali tudi drugi trgovci).

Marija Frlic
(Nadaljevanje)

Svet jutrišnjega dne

Na prehodu v osemdeseta leta tega stoletja znanstveniki še vedno vznemirja stara vendar vedno aktualna tema: demografska eksplozija. Ocenjujejo, da se bo zemeljsko prebivalstvo v naslednjih treh desetletjih podvojilo, nekateri pa menijo, da nas bo še več. Zaradi take eksplozije prebivalstva napovedujejo pravo krizo v letu 1985. Razmišljanje o naraščanju prebivalstva pa spet odpira že znane razprave o razvitem in nerazvitem svetu, o pomoči nerazvitim in podobno ter ne nazadnje o problemu prehrane. Znano je, da dva od treh zemeljskih prebivalcev nimata dovolj hrane.

Znanstveniki že sedaj opozarjajo, da bi morali biti že sedaj zaskrbljeni zaradi hitrega naraščanja prebivalstva. Demografska rast je bila v zgodovini zelo skromna, v tem stoletju pa je vse hitrejša. Po predvidevanju organizacije združenih narodov naj bi leta 2000 živelo na zemlji 6267 milijonov prebivalcev, kar je le nekaj manj kot dvakratno današnje število. Zaradi takih napovedi nekateri sociologi napovedujejo katastrofo. Lakota, epidemije in vojne naj bi dočakale zemljino prebivalstvo na pragu leta 2000.

Kje raste najhitreje število prebivalstva? V Italiji, Franciji in Angliji se rodi na 1000 prebivalcev 17 otrok, medtem ko v ZR Nemčiji, Belgiji in Luxemburgu 14. Na Filipinih pa se število otrok, rojenih na 1000 prebivalcev, vzpne na 50, v Sudanu 52, v Nigeriji 53, v Maliju 55, in v Gvineji 62 otrok.

Poročilo OZN vsebuje tudi prognozo o številu prebivalstva za posamezne države v letu 2000. Najbolj bo naraslo

prebivalstvo v Kanadi in ZDA. Tako bodo imele Kanada, ZDA in ZSSR v letu 2000 po 354 milijonov prebivalcev. V tem letu bo na svetu več kot polovica ljudi azijskega porekla, samo Kitajcev pa bo še enkrat več kot Evropejcev.

Jasno je, da je tako hitro povečanje prebivalstva posledica neprestano padajoče umrljivosti. Seveda je umrljivost v nerazvitih deželah začela padati cel vek kasneje kot v razvitih. Ker je nataliteta v nerazvitih deželah izredno velika, čeprav vendarle že v rahlem upadanju, umrljivost pa se počasi manjša, je rezultat tega procesa eksplozija prebivalstva. Pojav pa po predvidevanjih znanstvenikov ne more dolgo trajati, ker nataliteta pada zaradi ekonomskega in splošnega napredka. Obdobje nenormalnega porasta prebivalstva bi torej moralo po tej teoriji biti le prehodno obdobje, vendar pa nihče ne ve, koliko časa bo trajalo. Kot je bilo že prej rečeno naj bi bilo najkritičnejše leta 1985. Takrat naj bi bilo na svetu skoraj 5 milijard ljudi.

Dežele v razvoju se boje, da ne bo obenem s številom prebivalstva rasel tudi življenjski standard. »Poplava siromašnih« bi namreč še bolj razdelila svet na bogate in siromašne. Medtem ko predstavlja za industrijsko razvite dežele problem bodočnosti zastrupljanja zraka in vode, se bodo dežele v razvoju ukvarjale predvsem z zajezitvijo naraščanja prebivalstva. Tako si že dlje časa v deželah Afrike in Latinske Amerike vlade prizadevajo za kar najbolj razširjeno kontrolo rojstev. V nekaterih deželah pa ta problem iz različnih celo vojaških razlogov pušča ob strani.

Ali nas je že 20 milijonov

Zvezni zavod za statistiko je izračunal, da bo v začetku letošnjega leta v Jugoslaviji 20.613.000 prebivalcev. Statistiki so tudi izračunali, da se bo v enem letu povečalo število Jugoslovancev za 171.000. Število novih prebivalcev pa je vsako leto manjše, to pomeni, da pri nas nataliteta pada. Med leti 1967 in 1970 se je število prebivalcev povečalo za 172.000 do 215.000, v prejšnjih letih pa celo za 300 tisoč.

Lani se je na vsakih 1000 prebivalcev rodilo 17,6

otroka. Če število rojenih otrok primerjamo z rojenimi otroci v prejšnjih letih opazimo, da nataliteta pada. V Vojvodini, kjer je nataliteta v Jugoslaviji najnižja, se rodi na 1000 prebivalcev samo 12,4 otroka, v Hrvaški 13,5, jugoslovansko poprečje pa je 15,2 otroka. Največ otrok na 1000 prebivalcev se rodi na Kosovu, kar 34,4.

Zvezni zavod za statistiko meni, da bo v letu 1972 nekaj več kot 21 milijonov Jugoslovancev, do leta 1977 pa nas naj bi bilo 23 milijonov.

900 LET PREDDVORA

Ne gre drugače, kot da tudi v novo leto potegnemo nit pripovedi o tem ljubem kraju pod gorami in o vsej Storžičevi deželici, ki ji je prav Preddvor skrbno srce.

VZOR MILINE

K je nam je že zastala misel v zadnji decembrski sobotni številki Glasa? Beseda nam je tekla o koroški grofici Hemi, v kateri je plala še slovenska kri in katere rod je bil prvi znani lastnik Babnega vrta in Tupalič, pa še drugih posesti okrog današnjega Preddvora. Zapis smo končali s pripovedjo o poboju rudarjev v Seličah. Hemin soprog Viljem je v obupu in razjarjenosti pobil vse svoje rudarje — kajti prav ti so mu ubili oba sinova, ki pa sta bila hkrati tudi edina nadleževalca nekaj tako mogočnega rodu Breže-Seliških.

Seveda umor Viljemovih sinov Hartvika in Viljema kot tudi poboj seliških rudarjev nista zgodovinsko nič kaj zanesljivo izpričana. Tako je bilo le ljudsko izročilo ali tradicija. Lepo je o tej stvari povedal star slovenski zgodovinar že skoro pred sto leti, natanko l. 1874:

»V temni davni stoletji, kjer nam nikakoršne pisne listine in zanesljiva spričala kot zvezde vodnice ne svetijo, je silno težavno in večkrat celo nemogoče, čisto zgodovinsko resnico od pravljic in legend razločiti.«

Taka nezanesljiva tradicija pa tudi pripoveduje, da je v bistvu dobrosrčnega Viljema, jok in vik sirot in vdov pobitih rudarjev tako prizadel, da se je peš odpravil, oblečen kot preprost romar, v Rim, k papežu, da bi mu odpustil prenaplajen množični pomor nič krivih delavcev, družinskih očetov. In ko se je Viljem že vračal z romanja, je tik pred vrnitvijo v domače kraje, zbolel in na hitro umrl.

Ovdovela Hema je vsa svoja posestva darovala Cerкви, sama pa je odšla v samostan. Po smrti so jo razglasili za blaženo napol svetnico. Slovenski Korošci pa jo časte kot pravo svetnico. Star zapis takole govori o njej:

»Ona je bila pravi vzor miline, zerkalo čistosti, priljudna v občevarji, rahla v govoru, premetena v obnaših, skerbna v domačih rečeh, postavna v vedenju in zmer-na v življanju. Ona je s svojim ljubeznivim bistvom vse napajala in je v vsem razodevala tisto terdnost zna-

čaja, ktera združena z blagoslovenostjo, ženskam tako visoko vrednost deli.«

NAZAJ V TUPALIČE

Malo zašli smo v svoji pripovedi, tja v daljno zgodovino pa še tja visoko na sever Koroške. Zdaj pa smo le spet na domačih tleh, v Tupaličah. Obcestna ravninska vas, na levem bregu (ali po staroslovensko: nad ježami) Kokre, z nadmorsko višino 456 metrov, neprizadete mimoidočega (zdaj: mimohitrovozečega!) tujca ali turista ne zanima prav posebno. Morda pa: na robu vasi je Herlečev Alp-hotel, tjakaj res marsikdo zaide, da si priveže dušo.

(Le zakaj prijatelj Herlec ni obdržal za svoj hotel imena, ki se je hiše že več let držalo — »Babilon«? To ime je stavba dobila že pred desetletji, ko so v njej prebivali tuberkulozno le rahlo obolile golniške pacientke. Hudomušni sosede so hiši kajpak hitro vzdeli duhovito, a ne žaljivo ime. Bržčas bo domiselni podjetnik, s smislom za humor in originalnost, kar obdržal tudi uradno ime »Babilon«. Saj ga ni lokala daleč naokrog, če sploh kje je, ki bi nosil tako šegavo, četudi večumno ime!)

Tudi radovedni turist, iskalec lepote, bo tudi v Tupaličah deležen bogatih doživetij, če bo s ceste zavil v vaško cerkvico, posvečeno sv. Klemenu. Obstal bo pred čudovitimi freskami iz druge polovice 14. stoletja. Izpod ometa in beleža sta jih leta 1956 odkrila restavradorja akad. kiparja Miha Pirnat in Boris Sajovic (sedanji vodja restavratske delavnice v Gorenjskem muzeju v Kranju).

Ikonografsko pa tudi slikarsko so na novo odkrite freske izjemno zanimive. Vsebinsko predstavlja leva freska Madono s plaščem, desna pa krst v reki Jordan. Posebno, nenavadno zamisel kaže freska na severni strani, ki predstavlja Oljsko goro z obešenim Judom Iškariotom. — Mora pa se skrivati pod ometom še vrsta fresk, saj so poizkusne sondaže pokazale kar na tri plasti slikarji sveži omet (= al fresco).

TEPEŽ V CERKVI

Sedanja tupališka cerkev — podružnica pred-dvorske župnije — je bila v času zadnjih stoletij tudi gradbeno preurejevana. Prvič jo omenjajo listine že l. 1151. Prvotni romanski slog

so po l. 1631 nadomestili z gotskimi elementi. Na to kažejo na novo odkrita romanska okna. A tudi od gotskih dozidav in prezidav so se ohranile le stene (rebra, sklepniki) apside (svetišča v ožjem pomenu besede — torej oddaljenega od cerkvene ladje).

Ogledovalec tupališke cerkve bo seveda začuden, kako to, da oba zlata altarja, tako levi kot desni, ne stojita prav, pač pa narobe, z licem proti sakramentariju. Konzervator mi je pojasnil, da sta altarja na ta način v cerkvi le nekako deponirana. Umakniti sta se pač morala novoodkritim freskam... Veliki oltar pa je razmeroma novejšega datuma, iz l. 1884.

Se besedo ali dve o tupališkem cerkvenem zavetniku, zgodovinski osebnosti svetom Klemenu. Bil je učenec apostola Petra in spremljevalec apostola Pavla. Papež je postal 24 let po Petrovi smrti. Vladal je od l. 91 do l. 100. Potem pa cesar Trajan poslal Klemen v izgnanstvo na polotok Krim, kjer je moral z drugimi izgnanimi kristijani kopati rudo. Tam je Klemen našel tudi svojo mučeniško smrt.

Legenda pripoveduje, da sta slovanska svetnika Ciril in Metod nesla Klemenove koščice od Krima proti Rimu tudi skozi naše kraje. Pot ju je vodila pod gorami — mar so zato stare cerkve v Tupaličah, Rodinah in Mojstrani posvečene prav Klemenu? — V Rimu hranijo Klemenove posmrtni ostanke v isti cerkvi kot je pokopan tudi sv. Ciril. Ne bo odveč, če povem da ime Klemen (Clemens) po naše pomeni krotkost, pohlevnost, dobrotljivost. Pa se je vendarle prav v Klemenovi cerkvi v Tupaličah moral dne 9. decembra 1478 vneti krvav pretep, da jo je bilo treba pozneje na novo posvetiti. Maše pa so poslej opravljali le ob petkih...

Kaj več o Tupaličah — kot o preddverju Preddvora — pa kdaj pozneje, če bo zato kaj priložnosti — in kaj zanimivih sporočil in opozoril domačinov samih.

(Se bo nadaljevalo)

Črtomir Zorec

Bilo je maja leta 1943. Italija je bila tik pred kapitulacijo. Poveljnik neke gorske skupine je dobil ukaz, da napade partizansko četo v Trnovskem gozdu. Čeprav je bila v tem času nemška vohunska mreža precej redka, so dobili poročilo, kje se zadržujejo partizani.

Partizanska zgodba

Bratje smo

13. maja 1943 ob štirih zjutraj se je začel napad. Pokalo je vse dopoldne tja do 13. ure. Italijani so se potem s precejšnjimi izgubami umaknili. Svoje ranjence so Italijani naložili na tovrstne avtomobile in jih odpeljali. Nekega italijanskega vojaka pa niso našli in je ostal za skalo s krvavečo nogo.

Moja mamica je čez dva dni hodila tam in nenadoma za skalo zagledala Italijana

v vojaški obleki. Hotela je steči domov in povedati domačim. Italijan pa jo je prosil, naj mu prinese vode in pokliče očeta, če je doma. Res je prišel oče in prinesel s seboj vode, ki jo je vojak hlastno popil.

»Prosim vas«, je dejal »odpeljite me na svojo kmetijo, da ozdravim in odidem potem v partizane. Veste, v vojski sem šele nekaj dni in bil sem prisiljen priti. Ubil pa nisem še nikogar. Ne morem pobijati svojih bratov. Živim sicer v Italiji, rodila pa me je slovenska mati in zato čutim do Slovencev bratsko ljubezen.«

Iz teh besed je res sijala bratska toplina.

Čez dva meseca je nekdanji italijanski vojak odšel v partizane, kjer je bil čez čas zaradi izrednih sposobnosti povišan v komandanta čete.

Erna Hafner,
7. b r. osn. šole
Peter Kavčič, Škofja Loka

Obisk v vojašnici Jožeta Gregorčiča

Bil je prvi zimski dan. Zunanje je bilo zelo lepo. Ivje je pokrivalo drevesa in bilo je mrzlo. V šoli smo se domislili, da bomo šli v vojašnico v Škofjo Loko, ker so naslednji dan imeli vojaki svoj praznik.

Šli smo po Partizanski cesti. Kmalu smo prispeli do velikega poslopja. Pred nami je stala vojašnica. Veliko zanimivega smo videli: muzej slik, kjer je prikazano, kakšno je bilo življenje med vojno. Potem smo si ogledali orožje: topove, brzostrelke, mine, poljske telefone in daljnogleda; zunaj pa smo videli konje. Zatem nas je tovariš Stamenkovič povabil v jedilnico.

V imenu učencev sem jim čestitala za njihov praznik in

se jim zahvalila za prisrčen sprejem.

Andreja Potokar,
3. b r. osn. šole
Cvetko Golar, Škofja Loka

Zimski obiski

Stanovali smo v bloku blizu parka. Vsako leto smo na balkon postavili ptičjo hišico. V to hišico sem trosil ptičjo krmo, loj in kašo. S tem sem privabljal ptice. Skozi zastirto okno sem opazoval živčav v hišici. Največkrat so prišli vrabci. Teh nisem najbolj vesel, ker niso tako koristni, a preganjam jih tudi ne, ker vem, da je zima huda tudi zanje. Manj je bilo sinic in škinkavcev. Nekega jutra me je presenetila črna žolna. Tedaj sem prvič imel priložnost, da sem tako od blizu videl žolno.

Potem smo se preselili v svojo hišo. Tudi ta je blizu sadovnjaka. Naš balkon krasi sedaj še lepša in še večja hišica. Pticam, ki so nas obiskovale že v bloku, sta se pridružili še grlici.

Nekega dne sem doživel nekaj strašnega. Sedel sem pri oknu in gledal vrvež v hišici. Po stopnicah se je prihlajeno priplazil muc. Pognal se je kvišku, ptice so se razbežale, a ena je našla smrt v mačjih krempljih.

Mucka sem kaznoval. Večkrat sem ga dal na notranjo okensko polico. Od tam je ptička lahko samo opazoval in cedil slino. Ptički so se nekaj časa ozirali, potem pa so se zopet vrnili. Mucka sem dal od hiše in letos bodo imeli ptički mir.

Kadar sem v topli sobi, se spomnim, kako hudo je malim pticam. Pionirji, pomagajmo jim, da bodo preživele zimo!

Borut Bernik,
5. c r. osn. šole
Peter Kavčič, Škofja Loka

Svet se spreminja

Pred 30. leti, ko je še moj oče hodil v šolo, so bili redki v vasi, ki so imeli radio. O televiziji še pojma niso imeli, kakšna naj bi bila. V vasi so imeli nekaj koles in mogoče kakšen motor. V šolah, ki so bile temačne, je bilo precej drugače. Če je kdo kaj naredil, jih je dobil s palico. Kadar je šel po cesti voz, se je še dolgo kadilo za njim, saj niso bile asfaltirane.

Kaj pa danes? Prometa na cesti je toliko, da ne veš, kam bi stopil. Vse glavne ceste so asfaltirane. Povsod imamo radio in vsak dan zvemo, kaj se godi po širnem svetu. Ni veliko hiš, kjer ne bi imeli

televizije ali avtomobila. Šole so svetle in prostorne. Učitelji ne nosijo več palic.

Slavi Rozman,
7. r. osn. šole
Stanka Mlakarja, Senčur

Moj sošolec

V šoli sedim z Brankom. Deček je majhen in debel. Rad se ponorčujem iz njegovega trebuščka. Oči mu svetlo gledajo iz okroglega obraza. So rjave. Tudi lasje ima svetle in gladke. Njegov nos je majhen, taka so tudi usta, v katerih mu neprekinjeno

Nesrečni Tonček

Sijalo je lepo popoldansko sonce, ko so Matevževi pridno pobirali krompir na njivi.

Vsi so bili zelo veseli in razigrani, tudi stari oče, ki je šel že precej let, je še veselo hodil po njivi gor in dol. Ko so vsi tako vneto opravljali svoje delo, je nenkrat prihitel na njivo sosedom Tonček. Vsi so ga začudeno pogledali, kako to, da je z vso sapo prihitel k njim. Zagledali so se vanj, ko je komaj slišno in jecljivo zašepetal:

»Zdajle, ravno zdajle, ko sem ...«

In besed mu je zmanjkalo. Oči so mu zalile solze. Vsi so ga spraševali: »Tonček, povej, povej nam, Tonček! Kaj se je zgodilo?« Tonček je poskušal: »Zdajle, ravno zdajle, ko sem hotel ... Umr-la mi je mati!« je zakričal na ves glas in se zgrudil na tla. Vsi Matevževi so se začudeno spogledali in prijeli Tončka za roke. Vse delo je ostalo na njivi. Matevževi so odpeljali Tončka domov. Samo začudeno so se spogledovali, dejal pa ni nobeden nič. Molče so hodili drug za drugim proti domačiji. Najprej je stopala Matevževa mati. Tiho, komaj slišno, je stopila v hišo. Na postelji je ležala Tončkova mama. Tedaj so tudi Matevževi mami oči zalile solze. Skoraj bi se

zgrudila pred njo, če ne bi imela v sebi toliko moči in poguma. Hitro je poskrbel za vse, da so Tončkovo mamo čimprej spravili na mrtvaški oder. Obvestila je vse njeno bližnje sorodstvo. Tončkovo mamo so tretji dan odpeljali iz hiše proti pokopališču. Tonček pa je samo jokalo. Vse dni se ni premaknil od mame. Gledal jo je in strmel vanjo, tako da tudi solze že ni več spravil iz sebe. Prej močan in postaven fantič se je v treh dneh tako spremenil, da ga skoraj niti spoznal.

Star je bil komaj dvanajst let. Bil je nezakonski sin dobre matere, ki ga je imela nadvse rada, kakor tudi on njo. Sedaj je ostal sam, brez matere, očeta pa sploh ni poznal. Očeta mu je že vse-skozi nadomestoval Matevžev ata. Zelo ga je imel rad. Zato je tudi sklenil, da ga bo vzel za svojega sina. S tem se je strinjala tudi žena, bodoča Tončkova mati, pa tudi ostali so ga toplo sprejeli medse.

Matevževi so srečno in zadovoljno živeli dalje. Tudi Tonček je bil srečen, toda nikoli ni pozabil na svojo mamo, ki jo je izgubil v rani mladosti.

Vesna Kosmačin,
osn. šola Cvetko Golar,
Trata, Škofja Loka

Naši kurirji

Ko se peljemo skozi Poljansko dolino, pridemo do majhne žirovske kotlinice. Sredi vasi stoji velika osnovna šola. Ta šola se imenuje šola Prvoborcev. Na hodniku te šole je plošča iz marmorja, na kateri so napisana imena naših mladih kurirjev.

Spominjam se, kaj so stari borci pripovedovali o njih.

Takole so začeli: »Ko se je zvečerilo, so prispeli borci v javko v Kolarjevo hišo. Radi bi zvedeli, če je v vasi Ledince kaj belogardistov. V Kolarjevi hiši pa so imeli dva fanta in deklico. Fanta sta bila že znana kurirja in sta bila poslana v partizanski štab v Cerčno; za dekletce, ki je bilo še tako majhno, pa se niso mogli odločiti, da bi jo

poslali v izvidnico. Mala Jožica pa je čutila, da nekaj skriva. Ker je bila že vsa družina v partizanskih vrstah, so delo vseeno zaupali Jožici. Stopila je pred komandanta in mu povedala, da bo storila, kakor ji bodo naročili.

Mama ji je pripravila košarico, vanjo je naložila krompir, partizani pa so ji naročili, kako naj se obnaša. Ko bo prišla na Ledince, naj v Kolarjevi domačiji povpraša po gospodarju. Ko ga bo našla, naj ga pozdravi in vpraša, kje so belogardisti. Ko izve, naj se takoj vrne domov. Težko so jo pričakovali borci, ker so imeli pred sabo še dolgo pot.«

Mnogo kurirjev je bilo v žirovski kotlinici, ki so bili neustrašeni in pogumni. Mnogi so izgubili svoja življenja.

Jereb Pavle,
4. a r. osn. šole
Cvetka Golarja,
Škofja Loka

S SOLSKIH
KLOPI

MARTA ODGOVARJA

Branka Z. z Bleda — Imam štiri leta starega sina. Rada bi zanj sama nekaj spletla, ker imam stroj za pletenje. Prosim, svetujte mi kaj praktičnega in obenem okusnega.

Marta — Upam, da boste z

lahkoto spletli oblačilca, ki sem jih narisala. Primerna so tudi za ročno pletenje. Če ste v pletenju začetnica, je bolje, da se ne mučite z vzorcem, pač pa enostavno gladko pletete.

Ohrovtov narastek z mesom

Potrebujemo: 1 kg ohrovta, slan krop, 2 žlici olja, 4 stroke česna, 40 lkg mlete govedine, 10 dkg riža, četrt litra mleka ali kisle smetane in 2 jajci.

Očiščeno ohrovtovo glavo operemo pod tekočo vodo in jo narežemo na široke rezance. Ohrovt skuhamo v majhni količini vode do mehkega in nato odcedimo. Vodo lahko porabimo za zelenjavno juho. V kozico damo olje, na

njem zarumenimo drobno zrezan česen, dodamo zmleto meso, pozneje riž in popoprano. V namaščeni pekač naložimo polovico kuhanega ohrovta, nanj plasi mesa z rižem, nato vse pokrijemo spet z ohrovtom. V mleku ali kisli smetani žvrkljamo jajci in z mešanico prelijemo narastek. V pečici ga pečemo približno 40 minut. Serviramo s poljubno solato.

Ohrovtove klobasice

Potrebujemo: glavo ohrovta, 350 g mletega mesa, debelo čebulo, 10 dkg sira, sol, poper, 6 dkg maščobe, četrt litra vode, osminko litra kisle smetane in 2 žlici vode.

Ohrovtovo glavo damo v vrelo vodo in ji nato odstranimo liste. Mleto meso dobro zmešamo s sesekljano čebulo,

na kocke zrezanim sirom, soljo in poprom. Zmes nadevamo na 6 do 8 ohrovtovih listov in jih zavijemo. Opečemo jih na vroči masti, zalijemo in dušimo na šibkem ognju. Smetano umešamo z moko in zagostimo omako. Začinimo in ponudimo s kuhanim ali dušenim rižem.

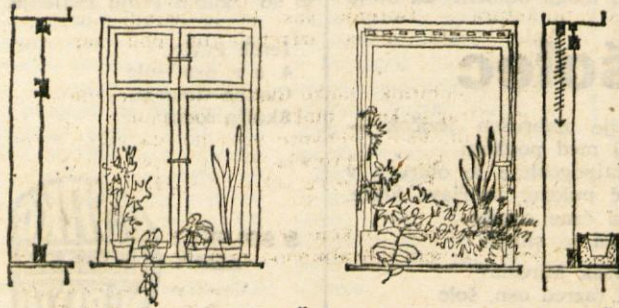
Kotiček za ljubitelje cvetja

Cvetlično okno

Vedno bolj spoznavajo ljudje, da nam rastline prinesejo v stanovanje košček narave. Veselje ob rasti in cvetenju v naši oskrbi nam prinaša sproščenost in razvedrilo.

Če pomislimo, da v naših stanovanjih, posebno tistih s centralnim ogrevanjem, vlada suha puščavska ali stepska klima, ni čudno, da kljub precejšnji skrbi ne moremo ohraniti v stanovanju dalj časa določenih lončnic. Zato jim moramo omogočiti pravo okolje, da bodo lahko dobro uspevale. Da zelenje dobro uspeva, moramo paziti na pravilno talno in zračno vlago, senčenje ob premočnem soncu, zračenje, ogrevanje, osvetlitev in ustrezno izbiro rastlin. Te možnosti nudi rastlinam v stanovanju le pravilno urejeno cvetlično okno.

V naslednjih sestavkih bomo prikazali, kako uredimo z bolj ali manj enostavnimi pripomočki strokovno, rastlinsko fiziološko pravilno cvetlično okno, v katerem bodo rastline izvrstno uspevale.

staro okno z lončki prenovljeno cvetlično okno

Piše
inž. Anka
Bernard

Po praznikih

Če med prazniki niste niti pomislili na to, da potice, piškoti, francoska solata in druge take dobrote redijo in ste zato pošteno segli po njih, so se vam te dobrote »zahvalile« za pozornost. Dobili ste kilogram ali dva, zdaj pa bi se jih radi takoj iznebili. Če ste zelo odločni, bo šlo. Vsak drugi dan v tednu ne večerjajte dokler ne bo tehtnica pokazala spet stare teže. Če pa ne morete spati brez večerje, uporabite preizkušen in za sedaj edini veljaven recept za hujšanje. Zmanjšajte količino vaših obrokov hrane in obenem povečajte njihovo število. To pomeni, da jeste manj, vendar pa pogosteje, tudi petkrat ali šestkrat na dan, vendar po malo. Da ni lakota prehuda in da zmanjšate tek, pred vsakim obrokom popijte kozarec ali dva vode. Alkohol ne smete piti v obdobju, ko si prizadevate hujšati. Alkohol ima veliko

kalorij. Dva kozarčka aperitiva imata toliko kalorij kot biftek. Ne tolažite se, da limonin sok topi maščobo v telesu. To je bajka, pomaga le lepši polti. Med hujšanjem lahko tudi telovadite, vendar pa s tem kaj dosti ne boste dosegli. Res, da prekomeren telesni napor povzroči hujšanje, kar pa s sobno telovadbo nikakor ni mogoče. Prav pa je, če telovadimo zaradi gibčnosti. Pri hujšanju je pomembno tudi razpoloženje: optimisti namreč hitreje hujšajo.

Krompir za večerjo

Potrebujemo: 1 kg krompirja, 4 žlice olja, 1 čebulo, osminko litra kisle smetane in sol.

Krompir skuhamo v oblikah, kuhanega olupimo, in narežemo na lističe. Na olju prepražimo na drobno zrezano čebulo. Ko ta zarumeni, dodamo krompir in ga polijemo s kislom smetano. Dobro premešamo, solimo in spečemo v pečici, da se rumeno zapeče. Krompir ponudimo kot samostojno jed s solato ali pa kot prilogo mesnim jedem.

Za slovesnejše prilike boste posebno lepi v dolgem brezrokavniku iz dragocenejšega blaga, ki ga oblečete čez črne hlače in belo bluzo.

Zdravnik
& svetuje

Nekaj misli o boleznih dihal

V naslednjih sestavkih bomo govorili o boleznih dihalnega sistema. Bolezni te vrste so zelo razširjene in pogoste od otroških let do visoke starosti. Za predstavbo o razširjenosti teh bolezni je potrebno nekaj statističnih podatkov. Številke povedo, da najbolj oboleva šolska mladina. Leta 1961 je zbolelo dobrih 33 odstotkov otrok, leta 1969 pa 45,5 odstotka otrok za boleznimi dihalnega sistema. Pri šolski mladini je ta odstotek nekoliko nižji, tako da je leta 1961 bolelo 42,6 odstotka šolske mladine, leta 1969 pa 43,6 odstotka. Odrasli bolelo manj: leta 1961 je obolelo 19 odstotkov odraslih, leta 1969 pa 29 odstotkov. Iz števil je razvidno, da so te vrste obolenja zelo pomembna za naše področje in da predstavljajo svojevrsten problem, s katerim se zdravniki vsakodnevno srečujejo in ga poskušamo reševati. Večja obolenost pri predšolski mladini je razumljiva, saj je občutljivost organizma v tej dobi večja, zaradi tega pa je tudi borba proti tej bolezni vidnejša. Pri šolski mladini odstotek obolenosti počasi upada, čeprav se ta mladina, ko začne hoditi v šolo, vključuje v povsem novo okolje in ima tako večjo možnost prenašanja bolezni med seboj. Pri odraslem prebivalstvu je pravzaprav ta odstotek v primerjavi z drugimi boleznimi nizek, čeprav še vedno predstavlja problem, ki zahteva dosti bolezenskega dopusta in izostajanja z dela.

To naj bi bil uvod o boleznih dihal, s katerimi boste v nadaljnjih sestavkih bolj seznanili.

dr. Gorazd Zavrnik

DRUŽINSKI
POMENKI

VSAKO
GLAS
SOBOTO

IZID NOVOLETNEGA NAGRADNEGA ŽREBANJA V KOKRI

500 UR ZA 500 KUPCEV

BLAGOVNICA Moški oddelek		BLAGOVNICA Ženski oddelek		87. F 13 — 2037		131. E 42 — 8828		172. E 19 — 9635		224. E 39 — 8736		289. F 20 — 4276		341. E 17 — 6129	
1. E 16 — 3128		43. D 29 — 6201		88. F 44 — 2090		132. D 03 — 3237		173. E 45 — 9670		225. E 39 — 8706		290. F 46 — 4277		342. E 36 — 6145	
2. E 19 — 0097		44. D 09 — 7544		89. F 13 — 2022		133. E 09 — 5802		174. E 44 — 9675		226. E 19 — 8727		»URA« KРАНJ		»SLON« ŽIRI	
3. E 39 — 2848		45. D 09 — 6223		90. F 35 — 2100		134. E 48 — 5843		175. E 07 — 9612		227. E 15 — 8727		291. F 49 — 2652		343. D 46 — 9199	
4. E 24 — 2892		46. E 48 — 7531		91. F 09 — 2095		135. D 05 — 3256		176. E 40 — 9602		228. E 06 — 8738		292. F 04 — 2662		344. D 38 — 9197	
5. E 44 — 0097		47. E 24 — 1412		92. D 29 — 9712		136. E 16 — 5879		177. E 08 — 9604		229. E 24 — 8781		293. F 08 — 2648		345. D 10 — 9191	
6. D 27 — 7248		48. D 23 — 6259		93. F 19 — 2097		137. E 37 — 8839		178. E 44 — 2949		»LIPA« KРАНJ		294. F 37 — 2645		346. D 34 — 9143	
7. E 40 — 3116		49. E 30 — 1409		94. F 29 — 2021		138. E 23 — 5827		179. E 41 — 9668		230. F 30 — 0230		295. F 12 — 2657		347. D 40 — 9938	
8. E 44 — 9338		50. D 01 — 7567		95. F 34 — 2021		139. E 49 — 5801		180. E 28 — 9663		231. F 44 — 0228		296. F 49 — 2657		348. D 43 — 9144	
9. E 28 — 3127		51. D 06 — 6279		96. F 48 — 2064		140. E 41 — 5802		181. E 01 — 9659		232. F 03 — 0229		297. F 43 — 2648		349. D 06 — 9197	
10. E 28 — 1158		52. D 22 — 7542		BLAGOVNICA Športni oddelek		141. E 37 — 5843		182. E 30 — 9614		»DEKOR« KРАНJ		298. F 20 — 2652		350. D 15 — 9145	
11. D 04 — 6973		53. E 40 — 1410		97. E 49 — 2630		BLAGOVNICA Dojenček		183. E 09 — 9672		233. F 07 — 4226		299. F 18 — 2664		351. D 21 — 9196	
12. E 06 — 3123		54. D 48 — 7520		98. D 26 — 4214		142. E 23 — 9330		184. E 21 — 2972		234. F 15 — 4278		»MIRA« KРАНJ		352. D 27 — 9191	
13. E 44 — 9118		55. D 42 — 6269		99. E 11 — 2664		143. D 06 — 5882		185. E 31 — 9672		235. F 08 — 4226		300. F 36 — 1762		353. D 31 — 9939	
14. E 10 — 2993		56. D 27 — 6257		100. D 05 — 1659		144. D 10 — 5844		186. E 01 — 9680		236. F 10 — 4239		301. F 02 — 1764		354. D 42 — 9200	
15. E 12 — 3148		57. D 16 — 7569		101. F 05 — 1689		145. E 19 — 9322		187. E 19 — 9633		237. F 43 — 4227		302. F 10 — 1760		»ŽIROVKA«	
16. E 27 — 3136		58. F 48 — 4469		102. E 44 — 2665		146. D 32 — 5863		188. E 45 — 9665		238. F 36 — 4235		303. F 04 — 1760		355. F 08 — 1085	
17. E 46 — 9339		59. D 34 — 7372		103. E 36 — 2664		147. D 39 — 5892		189. E 49 — 9635		239. F 05 — 4227		»BLEĐ« BLEĐ		356. F 09 — 1080	
18. E 35 — 1152		60. E 19 — 1483		104. E 03 — 2667		148. F 37 — 0865		190. E 10 — 9662		240. F 05 — 4223		304. D 21 — 8457		357. F 12 — 1004	
19. E 15 — 9118		61. E 10 — 1497		105. E 41 — 3969		149. D 27 — 5882		191. E 04 — 9662		241. F 04 — 4226		305. D 48 — 8436		358. F 26 — 0706	
20. E 40 — 3128		62. E 27 — 7502		106. E 24 — 3964		150. D 25 — 6904		»TEKSTIL« KРАНJ		242. F 06 — 4274		306. D 34 — 8446		359. F 46 — 0706	
21. E 28 — 9210		63. E 05 — 1401		107. E 47 — 3966		151. E 39 — 9321		192. D 32 — 3731		243. F 07 — 4273		307. D 32 — 8458		360. F 11 — 1071	
22. E 20 — 0098		64. E 03 — 7559		BLAGOVNICA Konfekcijski oddelek		152. D 39 — 5883		193. D 27 — 3735		244. F 13 — 4239		308. F 29 — 3683		361. F 04 — 0707	
23. E 48 — 2895		65. D 08 — 7347		108. E 23 — 5021		BLAGOVNICA Krojaški oddelek		194. D 27 — 3741		245. F 18 — 4229		309. F 39 — 3688		362. F 37 — 1036	
24. E 22 — 2846		66. D 45 — 6265		109. E 08 — 8826		153. D 05 — 6892		195. E 39 — 8783		246. F 18 — 4273		310. D 50 — 8440		363. F 33 — 1010	
BLAGOVNICA Kozmetični oddelek		67. E 49 — 7573		110. E 23 — 5041		154. E 16 — 3940		196. E 06 — 8730		247. F 46 — 4227		311. F 39 — 3682		364. F 47 — 0710	
25. E 39 — 2834		68. E 01 — 7514		111. E 30 — 5810		155. E 30 — 9217		197. D 11 — 3704		248. F 03 — 4229		312. D 37 — 8459		»NOVOST« ŽIRI	
26. D 24 — 6268		69. E 33 — 7553		112. E 49 — 8801		156. D 08 — 6863		198. D 16 — 3724		249. F 34 — 4273		313. D 20 — 8457		365. F 35 — 0797	
27. D 04 — 3451		70. E 35 — 1466		113. E 12 — 5830		157. D 47 — 6811		199. D 04 — 3706		250. F 26 — 4273		»GRAD« BLEĐ		366. F 30 — 0745	
28. F 01 — 3417		71. F 08 — 4470		114. E 24 — 5843		158. E 12 — 3131		200. E 01 — 8764		251. F 44 — 4272		314. D 30 — 6051		367. F 14 — 0799	
29. E 38 — 2866		72. D 13 — 3404		115. E 27 — 8802		159. E 12 — 8540		201. D 18 — 3748		252. F 37 — 4277		315. D 48 — 6015		368. F 50 — 0792	
30. E 34 — 7585		73. E 07 — 1487		116. E 45 — 8839		160. E 44 — 9221		202. D 50 — 3747		253. F 32 — 4228		316. D 16 — 6058		369. F 04 — 0795	
31. F 26 — 0842		74. E 49 — 4446		117. E 44 — 5846		161. D 12 — 6893		203. D 04 — 3708		254. F 19 — 4273		»KOKRA« METLIKA		370. D 25 — 6116	
32. E 23 — 7593		75. D 25 — 2356		118. E 32 — 8849		162. E 49 — 9209		204. D 48 — 3706		255. F 23 — 4275		317. D 45 — 6023		371. E 14 — 2545	
33. E 37 — 2804		76. E 01 — 1481		119. E 38 — 5824		163. D 09 — 6894		205. E 14 — 8706		256. F 02 — 4274		318. D 13 — 6051		372. E 24 — 2547	
34. E 43 — 9309		BLAGOVNICA Manufaktorni oddelek		120. E 09 — 5024		»GORENJC« KРАНJ		206. E 39 — 8764		257. F 50 — 4276		»KOKRA« JESENICE		373. E 17 — 2523	
35. D 13 — 6297		77. F 08 — 2097		121. E 44 — 5827		164. E 15 — 9620		207. D 33 — 3766		258. F 13 — 4276		319. F 08 — 3824		374. E 42 — 2529	
36. D 36 — 3416		78. F 21 — 2028		122. E 23 — 5851		165. E 27 — 9603		208. D 17 — 3742		259. F 35 — 4239		320. F 14 — 3864		375. D 16 — 6116	
37. D 09 — 3462		79. F 31 — 2087		123. E 28 — 8839		166. E 09 — 9607		209. E 43 — 8764		260. F 15 — 4277		321. F 19 — 3868		»KРАНJC« METLIKA	
38. E 45 — 7522		80. F 44 — 2095		124. E 13 — 8848		167. E 14 — 9654		210. D 20 — 3732		261. F 45 — 4272		322. F 01 — 3886		376. D 05 — 2022	
39. D 18 — 3404		81. D 03 — 9762		125. E 29 — 5041		168. D 24 — 6569		211. D 20 — 3743		262. F 38 — 4227		323. F 04 — 3899		377. D 26 — 2081	
40. D 18 — 2351		82. F 14 — 2084		126. E 39 — 8848		169. E 27 — 9648		212. D 26 — 3738		263. F 42 — 4272		324. F 50 — 3898		378. D 25 — 2087	
41. E 47 — 2803		83. F 15 — 2052		127. E 19 — 5824		170. E 02 — 9643		213. D 21 — 3737		264. F 01 — 4276		325. F 04 — 3828		»MOJCA« TRZIC	
42. D 22 — 7557		84. F 33 — 2082		128. E 49 — 5827		171. E 02 — 9647		214. E 15 — 8730		265. F 05 — 4275		326. F 10 — 3868			
		85. F 31 — 2054		129. E 14 — 5043				215. E 40 — 8765		266. F 48 — 4229					
		86. F 06 — 2001		130. E 14 — 8828				216. E 15 — 8765		267. F 40 — 4272					
								217. D 42 — 3725		268. F 06 — 4226					
								218. D 01 — 3738		269. F 43 — 4223					
								219. F 04 — 8707							

Razpisna komisija

Servisnega podjetja Kranj

Tavčarjeva 45

razpisuje v skladu z določilom 23., 25., 99., 100. člena Statuta podjetja naslednja prosta delovna mesta:

1. direktorja
2. računovodje
3. pomožnega skladiščnika
4. varnostnega tehnika

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati naslednje pogoje:

- pod 1.:** kandidat mora imeti visoko ali višjo strokovno izobrazbo in 5 let prakse na vodilnem delovnem mestu ali srednjo strokovno izobrazbo in 10 let prakse na vodilnem delovnem mestu;
- pod 2.:** kandidat mora imeti srednjo strokovno izobrazbo in 10 let prakse v knjigovodstvu, od tega 5 let na vodilnem delovnem mestu;
- pod 3.:** kandidat mora imeti strokovno izobrazbo trgovske smeri, poznavanje gradbenih in kovinskih materialov in 3 leta prakse.
- pod 4.:** kandidat mora imeti šolo za varnostnega tehnika s strokovnim izpitom.

Kandidati naj vložijo prijave pri razpisni komisiji Servisnega podjetja Kranj, Tavčarjeva 45. Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

Turistično prometno podjetje

CREINA

Kranj

Komisija za delovna razmerja razglašala naslednja prosta delovna mesta

1. receptorja
2. natakarje (4)
3. slaščičarja
4. več sprevodnikov
5. učna mesta

(za kuharje in natakarje)

Pogoji:

pod tč. 1.: poznavanje receptorskih poslov in metod dela, praksa v gostinski dejavnosti, obvezno znanje nemškega, italijanskega in še dveh svetovnih jezikov, najmanj srednješolska izobrazba, minimalna starost 25 let;

pod tč. 2.: kvalificiran delavec gostinške stroke, odslužen vojaški rok, znanje nemškega in italijanskega jezika;

pod tč. 3.: poznavanje širokega asortimenta proizvodov, praksa v slaščičarski stroki, zaključena poklicna šola slaščičarske stroke, odslužen vojaški rok, minimalna starost 25 let;

pod tč. 4.: dokončana osemletka ali poklicna šola, odslužen vojaški rok;

pod tč. 5.: dokončana osemletka, kandidirajo lahko tudi že učenci, ki bodo v letošnjem letu končali osemletko, za katere se bo opravil izbor še pred zaključkom šolskega leta, zdravstvena sposobnost za opravljanje poklica.

Kandidati naj se osebno javijo v kadrovske službi podjetja ali pošljejo pismene ponudbe na komisijo za delovna razmerja podjetja Creina Kranj. Rok do poteka razglašanja je 20. januar 1971.

V novoletni številki se nam je pripetila neljuba pomota, ko smo objavili čestitko za Okovje iz Kamne gorice, ne Okovje Nova Gorica. Prizadetim se opravičujemo.

Velike oglase, objave, obvestila, razpise sprejema uprava Glasa za sredino številko do ponedeljka do 14. ure in za sobotno številko do četrta do 14. ure.

PLANINSKO DRUŠTVO KRANJ

Koroška 21

objavlja prosto delovno mesto

ADMINISTRATORJA

za vodenje blagajniških in drugih finančnih oz. knjigovodskih poslov.

Za prosto delovno mesto je potrebna zaposlitev z manj kot polovico polnega delovnega časa.

Redni delovni čas (uradne ure za člane oziroma stranke) in mesečni osebni dohodek se določita po dogovoru.

Pismene ponudbe pošljite do 25. januarja 1971.

mali oglasi

PRODAM

Prodajam PRASIČA za zakol. Ilovka 1, Kranj 12

Prodajam prenosno PLINSKO PEČ (140 din), enokrilna vrtna železna VRATA, nemško ročno KOSILNICO in ZAJČNIK — vse novo. Dežmanova 9, Kokrica, Kranj 32

Prodajam šest tednov stare PRASIČKE. Zg. Brnik 100 33

Ugodno prodajam skoraj nov moški ŠIVALNI STROJ Singer. Valjavec, Lesce, Dobriška ulica 3 34

Prodajam KRAVO in traktorski OBRACALNIK za seno heublitz. Strahinj 7, Naklo 35

Prodajam PRASIČA za zakol. Orehovlje 13, Kranj 36

Prodajam sedem tednov stare PRASIČKE. Strahinj 38, Naklo 37

Prodajam dve KRAVI po izbiri. Žnotar, Sv. Duh 41, Skofja Loka 38

Prodajam dobro ohranjeno OTROSKO POSTELJICO z vložkom. Robič, Valjavčeva 18, Kranj 39

Prodajam 500 kg težkega plemenskega VOLA in ročno SLAMOREZNICO. Fende Ciril, Breg ob Kokri 19, Kranj 40

Prodajam dva PRASIČA za zakol. Gorenjesavska cesta 19, Kranj 41

Prodajam ŠTEDILNIK kopersbuch. Valjavec, Kovor 83, Tržič 42

Prodajam PEČ na olje emu 5. Zg. Bitnje 34, Zabnica 43

Prodajam PRASIČA za zakol. Velesovo 8, Cerklje 44

Prodajam osem mesecev brejo KRAVO. Praprotna Polica 28, Cerklje 45

Prodajam PLINSKO PEČ aida z bombo. Kokrica, Cesta na Brdo 53, Kranj 46

Prodajam lepo sobno OMA RO, baročni stil. Sinkovec Kocjanova 22, Kranj 47

Prodajam PRASIČA za zakol. Čirče 29, Kranj 48

Prodajam skoraj novo DNEVNO SOBO, artikel »Marina«. Cvetka Pirc, Kokrški breg 1, Kranj 49

Prodajam sedem PRASIČEV, težkih po 60 kg in osem PRASIČEV po 25 kg. Fiksel Janez, Ovsice 32, Podnart 50

Prodajam PUJSKE. Resman Severin, Gorica 2, Radovljica 51

Prodajam rabljeno kuhinjsko KREDENCO. Dvorje 64, Cerklje 52

Prodajam dva PRASIČA, težka po 60 kg. Cerklje 50 53

Prodajam PRASIČA za zakol. Sp. Brnik 38 54

Prodajam KRAVO in majhne PRASIČKE. Zg. Brnik 56 55

Prodajam PRASIČA za zakol. Glinje 10, Cerklje 56

Prodajam šest tednov stare PRASIČKE in borove PLOHE. Glinje 12, Cerklje 57

Prodajam KONJA IN KRAVE. Maček Ivan, Kokrica, Pokopališka 2, Kranj 58

Prodajam 13-colski GUMI VOZ. Sutna 21, Zabnica 59

Prodajam 14 tednov brejo SVINJO. Repnje 33, Vodice 60

Prodajam osem mesecev brejo KRAVO, ki bo tretjič tele. Milje 4, Senčur 61

Poceni prodajam dobro ohranjen ŠIVALNI STROJ. Marica Razpotnik, St. Rozmana 7, Kranj 62

Prodajam PRASIČA za zakol in eno leto starega BIKA. Sp. Bela 11, Preddivor 63

Prodajam KITARO z ojačevalcem. Golniška cesta 95, Kokrica, Kranj 64

Zahvala

Ob zahrbtni in prerani smrti našega nepozabnega moža, zlatega očeta, starega očeta, brata, strica in tasta

Aleša Zlate

p. d. Andrejčkovega ata

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, posebno Joževim in Slavčevim, ki ste nam v teh težkih dneh pomagali, z nami sočustvovali in nam izrekli ustna in pismena sožalja. Globoko zahvalo dolgujemo dr. Mariji Zen-Skrjanc za obiske in lajšanje bolečin na domu. Hvala č. duhovščini za zadnje spremstvo, govorniku za ganljive besede ob odprtem grobu, pevcem šenčurskega okteta, PGD Voglje, Voklo, Prebačevu, Hrastje in Senčur ter organizacijam in ustanovam ZB, SZDL, RK Voglje, Tekstilindusu, obrat I., in II., Žitu Ljubljana, obrat Lesce. Hvala vsem številnim darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so počastili njegov spomin in ga v tako velikem številu spremili na poti v njegov prerani grob. — Vsem še enkrat hvala za vse, kar ste dobrega storili našemu nepozabnemu atu, nam stali ob strani in z nami sočustvovali.

Zalujoči: žena Angela, hčerki Slavi z možem Ivanom, Rozi z možem Vladom, vnukinja Mojca, bratje Lojze, Tone in Stefan z družinami

Voglje, Čirče, Kranj, 30. decembra 1970

Prodaj dobro mesnate PRASICE, pasme landrace, težke okrog 170 kg. Naslov v oglasnem oddelku 65

Prodaj RADIO triglav deluxe z gramofonom. Ogled vsak dan. Kajuhova 28, telefon 21-729, Kranj 88

Prodaj PRASICKE. Povlje 8, Golnik 89

Prodaj 8 tednov stare PRASICKE. Rupa 12, Kranj 90

Prodaj težko, brejo KRAVO. Srednja vas 55, Senčur 91

Ugodno prodaj rabljeno dvodelno OMARO. Zajc, Kidričeva 31, Kranj 92

Ugodno prodaj lončeno SOBNO PEC. Zorc, Kranj, Mandeljčeva 4, telefon 22-685 93

Prodaj ročno in motorno GNOJNICNO CRPALKO, skoraj nov 1000-litrski SOD za gnojnico in motorno SLAMOREZNIČNO brez puhalnika. Čirče 17, Kranj 94

Prodaj OLIJNO PEC olman in PEC na žaganje. Jezerska cesta 120, Kranj 95

KUPIM

Kupim električni VARILNI APARAT. Naslov v oglasnem oddelku 66

MOTORNÁ VOZILA

Prodaj TOVORNI AVTO hanomag, 3 tone in pol in OSEBNI AVTO renault-dauphine, letnik 65. Praprotna Polica 8, Cerklje 67

Prodaj FIAT 600. Zg. Bela 18, Preddivor 68

Prodaj ZASTAVO 750 in MOPED T-12. Strahinj 38, Naklo 69

Oddam GARAŽO. Zalar Franc, Kokrica, Golniška 16, Kranj 70

KOTLE za ŽGANJEKUHO v vseh izvedbah in velikostih izdeluje najkvalitetnejše že prek 40 let KAPELJ V., bakrokotlarstvo, Ljubljana, Aljaževa c. 4, Šiška.

Delavska univerza TOMO BREJC Kranj sprejema prijave za vpis slušateljev v:

- poklicno šolo gostinske stroke (kuhar in natak),
- tečaj za kurjače centralne kurjave,
- začetni tečaj tehniškega risanja,
- začetni strojepisni tečaj,
- pripravljalni tečaj za opravljanje dopolnilnih izpitov za vpis v III. letnik upravno administrativne šole.

Informacije v zvezi z vpisom dobite vsak dan od 7. do 16. ure. Prijave sprejemamo do 25. januarja t. l.

Oddam GARAŽO v bližini Huj. Naslov v oglasnem oddelku 96

STANOVANJA

Katera dobra, solidna družina bi pomagala in sprejela na stanovanje poštenega, solidnega, mlajšega, samskega moškega. Po možnosti v Stražišču. Ponudbe poslati pod »čimprej« 71

Oddam opremljeno SOBO solidnemu moškemu v Kranju. Bregar, Kidričeva 16, Kranj 72

Na STANOVANJE sprejem sestanovalko, upokojenko do 55 let. Čirič, Na Skali 3, Kranj 73

Pošteno, mirno dekle išče SOBO v Kranju. Plača 6000 din naprej. Ponudbe poslati pod »soba« 74

Kupim vseljivo dvosobno, novejšo STANOVANJE v Kranju, po možnosti s centralno kurjavo. V ponudbi navedite ceno. Ponudbe poslati pod »gotovina« 75

V Kranju oddam opremljeno, centralno ogrevano SOBO proti predplačilu. Ponudbe poslati pod »središče«

POSESTI

V lepem turističnem kraju v Cerkljah na Gorenjskem prodaj HISO z vrtom v tretji fazi izdelave. Naslov v oglasnem oddelku 77

Blizu Škofje Loke oddam v najem GOSTILNO. Naslov v oglasnem oddelku 78

Prodaj manjšo enostanovniško HISO v Stražišču. Naslov v oglasnem oddelku

ZAPOSLOTITVE

SIVILJA gre šivat na dom, hitro, solidno in poceni. Vprašati pri Zakrajšku Alojzu, Gobovce 9, Podnart 80

Solidna družina iz Kranja potrebuje pošteno ŽENSKO za pomoč v gospodinjstvu. Hrana in stanovanje preskrbljeno, ostalo po dogovoru. Ponudbe poslati pod »nujno« 81

BRIVSKEGA POMOČNIKA (CO), dobrega delavca sprejme takoj salon Koritnik, Škofja Loka 82

ZFNITVE

DEKLE, srednjih let, s poklicem, želi spoznati moškega od 35 do 40 let, s srednjo izobrazbo in službo. Resne ponudbe poslati pod »oboje-stransko razumevanje« 85

IZGUBLJENO

Na silvestrovanju v Podvinu sem izgubila ZLATO ZAPESTNICO. Poštenega naj-

ditelja prosim, da jo vrne proti nagradi Anici Hribar, Kranj, Planina 4 83

Našel sem ŽENSKO KOLO rog med vasema Mejo in Trato. Jama 28, Kranj 84

OSTALO

ROLETE lesene, plastične in žaluzije naročite Špiljarju,

Gradnikova 9, Radovljica, telefon 70-046. Do konca februarja 1971 za lesene in plastične delni popust. Pišite, pri dem ta dom 6722

CENJENE STRANKE obveščam, da sem se preselil iz Krašnovce ulice 3 na Tomšičevo 42. POLAGANJE PO DOV, Novak Mirko, Tomšičeva 42, Kranj. Sprejemam naročila za leto 1971 86

PRIREDITVE

NEDELJSKI PLESNI TEČAJI v delavskem domu Kranj (začetni in nadaljevalni) se začnejo 10. januarja ob 8.30 in 10.30. Začetniški tečaj se začne tudi v torek, 12. januarja ob 18.30. Nedeljski ples se začne 10. januarja ob 16. uri 87

Zahvala

V 93. letu starosti je doživel naša mama

Ivana Teršek

Iskreno se zahvaljujemo dobrim sosedom, vsem vaščanom in znancem, ki ste z nami sočustvovali in v stiski pomagali ter jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti. Prav lepa hvala dr. Petriču in dr. Bajžlju ter sestri Agatanovič, ki so ji nudili pomoč v njeni dolgi bolezni in gospodu župniku iz Predoselj za spremstvo na zadnji poti.

Zalujoči: hčerki Rezi in Mimica ter sinova Francelj in Jožko z družinami ter drugo sorodstvo

Mlaka, 31. decembra 1970

Zahvala

Ob boleči, nepozabni in tako tragični izgubi našega ljubljenega in nenadomestljivega sina

Marjana Gantarja

se najlepše zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za darovane vence, šopke in cvetje. Posebna zahvala predsedniku sindikata DZS tov. Šafarju za tako lepe poslovlilne besede in njegovim sodelavkam-cem v knjigarni Simon Jenko. Iskrena zahvala č. duhovščini, pevskega zboru, za izraze sožalja ustno ali pisмено, vsem ki ste z nami na kakršenkoli način sočustvovali in ga v tako lepem številu spremili v njegov mnogo prerani grob. Hvala vsem, ki ste Marjana imeli radi.

Zalujoči: neotolažljiva mama, ata, bratec in drugo sorodstvo

Kranj, 20. decembra 1970

Zahvala

Ob težki izgubi mojega dragega in dobrega moža, očeta, starega očeta in tasta

Franca Porenta

se iskreno zahvaljujem vsem sosedom, posebno Kumerdajevim, Lavtarjevim in Anžonu. Zahvala tudi dr. Bajžlju Janezu, zdravniškemu osebju inštituta Golnik in splošne bolnišnice Ljubljana za vso skrb in nego ob njegovi dolgi in težki bolezni. Zahvala tudi sorodnikom, darovalcem vencev in gasilcem za tople besede, g. kaplanu in vsem ostalim za izrečena sožalja in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: žena Danica, sin Janez, hčerke Irena, Danica in Marija z družino

Kranj, 27. decembra 1970

Zahvala

Ob prerani izgubi našega brata in strica

Janeza Polajnarja

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in sosedom, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti in mu darovali cvetje. Posebno se zahvaljujemo dr. Žgajnarju, pevskega zboru za lepe žalne pesmi in častitemu g. župniku za poslovlilne besede.

Zalujoči: sestre Ana, Lojza z možem, Micka in Lucija z družinama

Sr. Bela, Kranj, Kokrica, 7. januarja 1971

nesreče

TRCENJE V VPREGO

V sredo, 6. januarja, zvečer je na Smledniški cesti v Kranju voznik osebnega avtomobila Janez Cencelj iz Kranja pri srečanju trčil v vodilni drog vprežnega voza, ki ga je vodil Anton Kepic iz Kranja. V nesreči je bil sopotnik v osebnem avtomobilu Franc Rozman iz Kranja huje ranjen, voznik pa laže. Oba so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

POŽARA

V ponedeljek, 4. januarja zvečer, je izbruhnil ogenj na podstrešju hiše na Kranjski cesti 29 v Senčurju. Hiša je last KZK Kranj, v njej pa stanujeta Janez in Rozalija Donša. Ogenj je nastal, ker se je zaradi kurjene peči vnela lesena stena. Škode je za okoli 1000 din.

V torek, 5. januarja zgodaj zjutraj, so opazili v trgovini

železnina v Radovljici požar. Ogenj je zajel poslovalnico z električnim materialom, od tu pa se je po lesenem stropu začel širiti na poslovalnico z avtomobilskimi deli. Škode je za okoli 500.000 din. Ogenj je nastal, ker so v trgovini pustili prižgani reklamirani električni ogrevalni blazini.

Vlom v trafiko

V noči na 5. januar je neznanec vlomil v trafiko na Cesti maršala Tita na Jesenicah. Razbil je pomično steklo in odnesel več obeskov, revije in cigarete. Škode je za okoli 200 din.

16. januarja z začetkom ob 20. uri bo v vseh prostorih hotela Creina v Kranju

VELIKI TEKSTILNI PLES

Sodelujejo: Ansambel Mojmir Sepeta s solisti: Ati Soss, Jure Robežnik in pevka Majda Sepe ter ansambel Luciferji

Zahvala

Ob bridki izgubi naše ljubljene mame

Marije Fabijan

Topla zahvala vsem sosedom, sorodnikom, častiti duhovščini, akademskemu zboru iz Kranja, kolektivu gimnazije Kranj, vsem darovalcem cvetja, g. Janezu Vidicu za lepe poslovilne besede in vsem, ki so nam kakorkoli pomagali ob težki izgubi naše mame.

Zalujoči otroci

Besnica, 5. januarja 1971

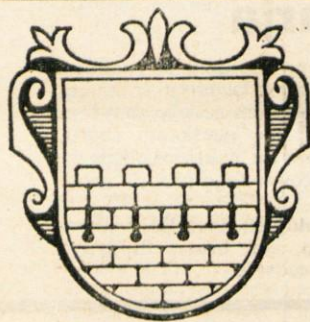

Požarne odškodnine

Uprava Zavarovalnice Sava — PE Kranj obvešča svoje zavarovance, da je bila izplačana naslednja požarna odškodnina:

28. 12. 1970 ALBINU OKORNU, Pipanova 37, p. Senčur 71.225,65 din za poslopje, gospodarske prečišnine in pridelke.

Uprava Zavarovalnice Sava, PE Kranj

650 let Tržiča

Odlomek, ki ga bomo ponatisnili danes, je iz razprave Jos. Apiha »K obrtni politiki 18. veka«, ki je bila objavljena v IV. letniku Izvestij muzejskega društva za Kranjsko l. 1894. Po časovni zaporednosti, v kateri so bili sestavki, ki nas zanimajo, objavljeni, bi prišel ta odlomek na vrsto šele potem, ko bi bili izčrpani starejši zapisi. Vpletli pa smo ga lešem zato, ker se vprašanje, ki ga odlomek načinja, nanaša na čas Hacquetovih in Hermannovih potovanj in prav na nogavičarje, ki so v Tržiču vzbudili tolikšno Hermannovo pozornost. Po naključju pa bomo današnji odlomek o tržičkih nogavičarjih lahko navezali tudi na naslednje sestavke, saj je izhajal zgodovinski pisec, ki bo v prihodnje pritezal našo pozornost, iz rodu tržičkih nogavičarjev.

Leta 1749 so morale zadrage rokodelcev, za katere je bil še nadalje v veljavi rokodelski red iz leta 1689 oz. 1732, na ukaz cesarice Marije Terezije prositi vlado, da jim znova potrdi njihove pravice. Mnoge zadrage in tudi obrtniki, ki še niso imeli svoje zadrage (med nje so spadali tudi tržičski nogavičarji), so želeli ob tej priložnosti svoje pravice še razširiti. Ker pa njihove želje niso bile v skladu z veljavnim rokodelskim redom, jim to seveda ni uspelo.

Poglejmo, kako je bilo s pravicami nogavičarjev in kakšne zahteve so postavili le-ti avstrijski vladil Jos. Apih je iz listin v takratnem ljubljanskem Rudolfinumu razbral o tem naslednje (Izvestja IV, str. 96—99 — tu usklajeno z današnjimi pravopisnimi in slovničnimi pravili):

Nekaj posebnega ima zgodovina odobritve svoboščin »Zadrage pletcev obujkov in nogavic v vojvodini Kranjski« iz l. 1729. Kakor izvemo iz mnenja dež. odbornikov, so prejeli te svoboščine samo ljubljanski mojstri, ki so hoteli na tej podlagi potem imeti za šušmarje vse pletilce na Kranjskem, torej tudi tiste na Jesenicah in v Tržiču. A temu nasprotujejo odborniki, naglašajoč nedotakljivost že prilaščene pravice kmetskih pletilcev. Kvečjemu bi kazalo ustanoviti za pletilce zunaj Ljubljane posebne podružnice, ne smejo pa se razglasiti kratko malo kar za šušmarje. V teh besedah bi človek iskal neke koncesije za tržičke pletilce, ki niso imeli svoje zadrage, dasi so že l. 1729 prosili svoboščin, torej pravico ustanoviti neodvisno zadrugo. Ta prošnja je bila že l. 1729 odbita in ko so jo ponovili l. 1752 in se je zanjo potegnili tudi gosposki tržički, grof Auersperg (čigar u. Urbarholden se imenujejo Tržičani, dolžni mu tlako oziroma namesto nje po 17 kr.), so dež. odborniki jako živahno ugovarjali, dasi je grof Auersperg poudarjal, da se Tržičani, večinoma gostači, ki v ozki dolini nimajo dosti zemljišč, že od nekdaj ukvarjajo s pletenjem. Odborniki pa so rekli, da se v Tržiču ne more ustanoviti mojstrska zadruga, ker tam niti ni izučenih mojstrov, temveč so vsi enaki

podložniki; razloček med njimi dela samo kakovost izdelkov. Tisti pletilci, ki so posestniki hiš, bi pa radi vse druge »pod svoj jarem spravili« po mnogih kaznih, ki bi jih radi samovoljno nalagali. Kdo naj določi, kateri pletilci so »mojstri«? Saj ne more nobeden dokazati, da se je pravilno izučil, ampak so se kot dečki učili pri materah ali odraslih sestrah. Zakaj bi to ne moglo tako ostati tudi v bodoče? Čemu jim je treba nepotrebnih plačil, članarine, mojstrske pristojbine in dragih kosil? Če so si doslej brez teh reči služili svoj kruh, zakaj bi trpeli škodo zanaprej? »Red in poštenost je sama na sebi hvalevreden razlog; to naj bi bil cilj vsemu človeškemu dejanju, dasi vsi niti ne morejo niti nočejo postati zadrugarji.« Iz tega razloga ne sledi torej nujnost ustanovitve zadrage. Tržičani nimajo doslej niti svojega sodnika kakor npr. v Mokronogu, na Vrhniki itd., temveč izvršuje lastnik graščine sam ali po svojem oskrbniku neposredno vse graščini pristojne sodne pravice. Res je Tržičanom, stanujočim pod visokim Ljubeljem, v dolini, kjer je malo zemljišč, pletenje (»Strickery«) potrebno, a s pletenjem se ukvarja skoro vsa dežela. V Ljubljani npr. morajo pletiti hišne in druge krščenice (»Stuben-und andere Dienst-Menschen«), pa tudi mnogo hčera in celo gosposki sluge, sicer bi morali postopati. Tudi na Jesenicah izdelujejo mnogo nogavic, ki so boljše od tržičkih in jih v Ljubljani prodajajo, dasi je to obrt tam uvedla neka Nizozemka, preprosta soproga vojaka, povrnivšega se domov.

Odločno so dalje obrtniki nasprotovali zahtevi Tržičanom, da naj se jim podvržejo vsi nezadružni pletilci, ne da bi povedali, kako daleč segaj okrožje zahtevne zadrage. Imeli so tedaj v mislih tudi Jeseničane. Zase pa zahtevajo Tržičani — so rekli odborniki — pravico, da bi smeli dajati delo tudi ven iz doma, torej tudi ženskam in celo otrokom — češ, glede na siromake, kakor da bi drugod ne bilo siromakov, ki tudi samo od pletenja živijo. Potlej bi preganjali Tržičani vse druge pletilce kot šušmarje, bi jih po gosposkah odganjali, celo take, ki stanujejo v prostih in duhovskih hišah. Tudi revnejši tržički pletilci, ki so doslej zase delali in neposredno prodajali svoje izdelke, bi smeli delati samo za »mojstre«; ti »bi imeli dobiček, onim pa bi dajali za ves trud, pot in delo po svoji volji nekaj malega plače«. Iz tega sledi, da bi ti reveži imeli kvečjemu tretjino dosedanjega zaslužka ali pa bi morali pletenje pustiti, če ne bi hoteli po nedolžnem drugim tlake delati.

Z enako ostrimi besedami presojaajo in obsojajo odborniki tudi druge zahteve tržičkih pletilcev, ki jim očitajo, da so si samolastno nadeli naziv »mojstri«, dasi se niso nikdar redno učili niti potovali in se še celo l. 1729 samo »pletce« nazivali; zdaj pa bi radi primorali pomagača, ki se je izučil in je potoval, da bi plačal 1 gld. vpisnine, da bi delal potem vse leto pri tržičkem mojstru, potlej spet 15 gld. odstel in še mojstrom kosilo plačal, če bi se hotel v Tržiču kot mojster naseliti. Vse te zahteve nasprotujejo patentu iz l. 1689. Če bi moral na zahtevo mojstrov pomagač plačati samo za preprosto kosilo 10 gld., se dá težko izračunati, koliko bi imeli stroškov, če bi moral plačati kosilo samo za 50 mojstrov, ko je vendar v Tržiču vse jako drago, posebno vino. Slednjič zahtevajo Tržičani celo več kot ljubljanski pletilci, ki niso nikdar mislili na to, da bi vse hlapce, dekline in predilce volne odtegnili pristojni gosposki in podvrgli izključno svoji sodbi. Skratka: kar Tržičani zahtevajo, nasprotuje obstoječim zakonom, oškodovalo bi mnogo ljudi, ki imajo staro pravico, omejilo bi pravice mnogih gosposk in naj se tedaj zavrne. Ker je vlada vedno ugodila dež. odbornikom, slutim, da je bil napor tržičkih rokodelcev zaman, a iz listin tega ne morem dokazati.

J. R.

Pod Jelovico štirinajstič

SKOFJA LOKA — Danes se začnejo 14. zimske športne prireditve Po stezah partizanske Jelovice — naše najbolj množično zimsko športno tekmovanje. Na šestih tekmovališčih bo nastopilo nad 1000 smučarjev in sankalcev. Pokrovitelj celotnega tekmovanja je podjetje Jelovica Skofja Loka.

Prvi bodo šli na start sankarji na odseku ceste Zatrebke—Topolje nad Selcami, kmalu nato se bodo pognali na Lancovem pri Radovljici v smučino najmlajši tekači in alpski smučarji, zvečer pa bodo na pobočju Strmce v Železnikih tekmovali člani in starejši mladinci ter članice in starejše mladinke v nočnem slalomu.

Jutri se bo tekmovanje nadaljevalo. Sankarji se bodo spet zbrali v Topoljah, v Dražgošah bodo po žalni komemoraciji nastopili tekmovalci teritorialnih enot, v Poljanah nad Skofjo Loko bodo nastopili najmlajši skakalci, v Kropi pa člani in mladinci.

Prihodnjo soboto bo v Dražgošah VII. republiško prvenstvo v biatlonu, v nedeljo pa patroljni teki in teki veteranov. Tako bo 14. ponovitev zimskih tekmovanj v spomin januarske bitke v Dražgošah leta 1942 zajela velik del jelovskega pobočja in zbralo tekmovalce na snegu vseh starostnih skupin.

P. Pokorn

Marjan Mesec najboljši Jugoslovan

V Bischofshofnu se je na 100-metrski skakalnici končala letošnja XIX. novoletna skakalna turneja štirih skakalnic.

Največ uspeha so imeli tekmovalci CSSR, saj je zlati pokal osvojil znanec Planice Jiri Raška, čeprav mu ni uspelo niti enkrat zmagati na eni od štirih skakalnic. Jugoslovanski reprezentant Jajc, Mesec, Stefančič ter Demšar in na dveh tekmah Pudgar in Doihar so pristali v zlati sredini. To velja le za Mesca in Stefančiča, drugi trije pa so skakali le na dveh prireditvah. Jajc se je že na treningu pred prvo tekmo v

Obersdorfu poškodoval, tako da ni mogel pokazati svojih zmoglosti, saj je bil trenutno v najboljši formi od naših. Pripravljenost naših skakalcev ni še taka, kot jo je pričakoval novi trener Čeh Zdenek Remza. Toda kljub temu ne smemo biti razočarani nad našimi najboljšimi skakalci, 34. mesto Mesca in 38. mesto Stefančiča v generalni uvrstitvi, je med 90 tekmovalci soliden uspeh. Že na vseh dosedanjih prvih tekmah so naši skakalci nihal v formi, katera pa se je v nadaljevanju sezone popravila. Pa tudi trener Remza čez noč ne more narediti čudeža.

— dh

Blaž Jakopič prismočal v zakonski stan

Lansko leto je prav gotovo najuspešnejše leto za stalnega državnega reprezentanta v alpskih disciplinah Jeseničana Blaža Jakopiča. Po velikih uspehih na domačih prvenstvih ter odlični uvrstitvi na svetovnem prvenstvu v Val Gardeni in na medna-

rodnem tekmovanju FIS — I A v Kranjski gori, je jeseni še diplomiral na pravni fakulteti v Ljubljani. Dva dni pred novim letom pa je prismočal v zakonski stan. Iskrene čestitke in srečno med vrticami.

— dh

Triglav ostane v I. ligi?

Strokovni svet plavalne zveze Jugoslavije je predlagal, da se prva zvezna vaterpolska liga v letošnji sezoni poveča na dvanajst članov. Tako da iz prve lige ne izpade nobena ekipa, povečata pa jo prvaki II. lige Primoreje — Reka in drugouvrščena ekipa Reviera — Djenovič (Boka Kotorska).

Dokončno se bodo o tem dogovorili na konferenci predstavnikov klubov I. zvezne lige, ki bo od 31. 1. do 1. 11. v Splitu. Če bo ta predlog sprejet, za kar je veliko upanja, bomo v Kranju v letošnji sezoni spet videli na delu najboljših vaterpolistov Jugoslavije in Triglavani bodo ostali v družbi najboljših prvoligašev.

— dh

Mednarodno FIS-IA tekaško tekmovanje Bohinj 1971

Prvi obračun tekačev

BOHINJ — Danes ob 9. uri bodo mladinci prvi zarezali smučino na XVII. mednarodnem FIS — I. A tekmovanju v smučarskih tekih. Kot smo že poročali, se je v Bohinju zbrala elita evropskih tekačev. Tako bomo lahko na startu današnjega teka videli na delu izbrane tekače Avstrije (8 tekmovalcev), Italije (9), Švice (6), ZRN (1), Poljske (11), CSSR (7), Romunije (6), Bolgarije (5), SZ (8) in Jugoslavije (15). Med prijavljenimi tekmovalci je tudi nekaj dosedanjih zmagovalcev Bohinja. Med njimi je prav gotovo najbolj znan zmagovalec lanske letošnje prireditve Nemec Demel.

Favorite teka članov je težko napovedovati. Vsekakor pa bo boj za prvo mesto zaigran. Med seboj se bodo letos prav v Bohinju prvič udarili tekmovalci, ki v tej smučarski disciplini kaj pomenijo. Za favorite imajo strokovnjaki predvsem tekmovalce iz Rusije, Italije, Švice, Romunije ter Bolgarije. Ne smemo pa pozabiti še odličnih Avstrijcev in

Nemca Demla. Petnajst Jugoslovanov, ki bodo tekmovali med to tekaško elito, se bo skušalo čimbolje odrezati. Največ pa se pričakuje od odličnega Kerštajna, Milnarja in mladince Tajnikarja.

Proge v Bohinju so naredile in skrbno pripravljene in samo čakajo na letošnji obračun najboljših tekačev v Evropi.

— dh

Prvenstvo SRS v hokeju na ledu

S prvim kolom se je v nedeljo začelo letošnje republiško prvenstvo v hokeju na ledu. Od Gorenjcev v tej konkurenci nastopata trziški Partizan in kranjski Triglav. Že prve tekme so pokazale, da je prvo mesto rezervirano za drugo moštvo ljubljanske Olimpije.

Od štirih točk sta gorenjska predstavnika iztržila samo eno. Tržičani so visoko izgubili (15:1) z Olimpijo B, medtem ko so Triglavani na ledeni ploskvi v Prevojah v tekmi z domačo ekipo osvojili točko.

— dh

Skakalne šole v Kranju

Smučarski klub Triglav iz Kranja bo organiziral od 10. januarja dalje skakalne šole za pionirje. Šole bodo delovale v Naklem, na Gorenji Savi (Bauhenk) in na Orehku. V posameznih krajih bodo treningi potekali po naslednjem razporedu:

ob torkih, sredo, četrkih in sobotah od 9.—11. ure oziroma od 15.—17.

ure. Posamezniki se lahko še vpišejo pri trenerjih v posameznih krajih, kjer delujejo šole. Vadba bo pod strokovnim vodstvom trenerjev kluba.

Hkrati obveščamo vse ljubitelje smučarskih skokov, da se lahko vpišejo v smučarski klub Triglav vsak četrtek od 19.—20. ure v avli skupščine občine Kranj.

J. J.

Jeseničan Alojz Kerštajn lani najbolje uvrščen Jugoslovan na mednarodni FIS- I. A tekaški prireditvi v Bohinju, bo tudi letos glavna udarna moč naše reprezentance. To je dokazal že na dveh letošnjih domačih tekmah, saj je svoje tekmece premagoval z velikim naskokom. — Foto F. Perdan

Na vitranjskih strminah v Kranjski gori je v teh dneh že veliko ljubiteljev bele opojnosti. Proge so dobro urejene in označene, žičnice in vlečnice pa nepretrgoma delajo, tako da dolgi vrst pred temi napravami zdaj še ni. Najhuje se bo verjetno šele začelo, posebno če bo še naprej lepo in sončno vreme ter odlični sneg. (Jk) — Foto: F. Perdan

1 vprašanje 3 odgovori

Pri varovanju družbene in zasebne lastnine pred požari in drugimi naravnimi nesrečami imajo pomembno vlogo prostovoljne gasilske čete. Nič manj pomembne niso v sistemu splošnega ljudskega odpora in civilne zaštite. Zato smo se v četrtek napotili v zgornjesavsko dolino, in sicer na Hrušico, v Mojstrano in Kranjsko goro ter poiskali tri prostovoljne gasilce. Pogovarjali smo se o delu njihovih gasilskih društev.

● **LOVRO BIZJAK**, Hrušica: »Pri gasilcih sem praktično že od svojega 14. leta dalje, pravi gasilec pa sem lahko postal šele z 18. leti. Takšni so bili takratni predpisi. Nekdaj so se ljudje bolj zanimali za gasilstvo. Ker druge zabave ni bilo, jim je bil gasilski dom edino zatočišče. Moram povedati, da imamo kljub temu na Hrušici prizadevno mla-

je oprema. Vsako leto res kupimo kaj novega, vendar je to premalo. Najbolj pa pogrešamo avto, ki ga z lastnim denarjem ne bomo mogli kupiti in nam bi morala pomagati občinska gasilska zveza in še kdo drug. Pohvale vredna je pomoč vaščanov in krajevne skupnosti ter družbenih organizacij, ki razumejo naše težave in nam po svojih močeh tudi pomagajo.«

● **ALOJZ KOSMAČ**, Kranjska gora: »Sem upokojenec. 1923. leta sem se vključil v naše društvo in sem mu zvest še danes. Najprej sem bil strojnik, sedaj sem pa predsednik društva. Če na hitro preletim našo opremo, vam lahko povem, da imamo Tamov orodni avto in tri brizgalne, od katerih sta dve starejši. Tudi avto ima že precej let. Čeprav nam manjka sodobnega materiala in cevi, smo še vseeno toliko opremljeni, da gremo lahko v akcijo. Društvo sestavljajo starejši in mlajši člani, tako da ne morem trditi, da zanimanje za gasilstvo peša. Dokaz zato je zavzetost občanov in organizacij pri obnavljanju našega gasilskega doma, ki je danes urejen. Člani društva so opravili veliko prostovoljnih delovnih ur, tako da smo potrošili le minimalno možno vsoto denarja.«

J. Košnjek

dinsko gasilsko desetino. Naše društvo ima nov fitov gasilski kombi, ki smo ga sami kupili, brizgalna pa je stara 35 let, vendar z njo še za silo gre, ker jo vestno vzdržujemo. Včasih smo jo morali večkrat uporabljati, ker so bili požari pogostejši, danes pa so le-ti zaradi boljše preventivne službe redkejši. Naša četa je zadnjič posredovala la- ni pri gašenju gozdnega požara.«

● **IVAN ERZEN**, Mojstrana: »Star sem 60 let, gasilec pa sem že 42 let. Od tega sem bil 20 let predsednik društva, 1967. leta pa so me tovariši in prijatelji gasilci izbrali za častnega predsednika. Od gasilstva se zares ne morem ločiti. Lahko rečem, da naše društvo kar dobro deluje, čeprav je zanimanje zanj manjše kot nek- daj. Kljub temu je v naših vrstah kar precej mladih, ki so zelo delavni. Naš največji problem

Pomanjka- nje jeklenk

Ker plina že nekaj časa primanjkuje in ker nas bralci sprašujejo, kdaj se bo položaj izboljšal, smo se pozanimali pri kranjskem Merkurju. Tovariš Weiseisen nam je povedal, da se je potrošnja plina v zadnjem času zelo povečala. Prvič zaradi hudega mraza, drugič pa zaradi pomanjkanja ostalih kuriv, predvsem gospodinjanskega olja. Dobavitelj plina INA iz Zagreba ima sicer nekaj novih jeklenk, vendar jih zaradi visokega pritiska niso mogli napolniti. Tako so dobili plin le tisti odjemalci, ki so pripe- ljali s seboj prazne jeklenke. Novih potrošnikov sploh niso sprejemali.

Zaradi pomanjkanja jeklenk se je v četrtek vrnil prazen v Kranj tudi Merkurjev avto. Na pot je odšel ponovno včeraj popoldne, ker so pri INI obljubili, da bo plin dobil. Če je šlo vse po sreči, bo danes ob sedmih ali pol osmih plin na razpolago, vendar je zanj veliko popra- ševanje in ga bo verjetno kmalu zmanjkalo. Po novo pošiljko bo kranjski tovor- njak odšel ponovno v torek, tako da bo v sredo plin v Kranju.

Torej, glavni problem je po- manjkanje praznih jeklenk. Zanesljivo pa se bo proti kon- cu meseca položaj že norma- liziral. -jk

Danes srečanje na Joštu

Ob 20. letnici smučarskega doma na Joštu se bodo danes ob 16. uri popoldne na Joštu zbrali vsi tisti, ki so pred dvajsetimi leti s prostovoljnimi delom zgradili dom. Srečanje bo pripravil smučar- ski klub Triglav iz Kranja.

A. Ž.

Vsem tistim, ki s silvestro- vanjem in novoletnim prazno- vanjem niste bili zadovoljni, v olajšavo tale anekdota:

Sekretar občinske organiza- cije zveze mladine Kranj je za devet starih tisočakov in pol silvestroval v hotelu Evropa v Kranju. Ker pa je prav na Silvestrovo dobil hudo angino, je celo noč lah- ko nazdraviljal le s praznim kozarcem.

Danes se bo začelo v Bohinju veliko FIS-IA tekmo- vanje v smučarskih tekih, tokrat že 17. po vrsti. V tekaških »špurah« se bodo pomerili predstavniki »smu- čarjev garažev« iz sedemnajstih evropskih držav. Ob progi pa bomo srečali nekdanje ase, ki so prejšnja leta osvajali najvišje lovorike v Bohinju in v potu in znoju postali nasprotniki v smučini in prijatelji po tekmi, danes pa ne nastopajo več. Med njimi bo tudi MARA REKAR iz Mojstrane, dolgoletna prva dama na- šega smučarskega tekaškega športa.

»Ja, zakaj in kje sem začela... Včasih je bilo v Mojstrani veliko »laufarjev«, pa tudi v šoli smo se stalno »dričali«. Mislim, da sem se za smučarski tek navdušila prav v šoli. Na tekmovalju sem prvič nasto- pila 1953. leta v Kočevju na republiškem mladinskem prvenstvu. Če se ne motim, sem bila druga za Cilko z Bleda. To je bil začetek moje tekaške kariere, ki sem jo uradno zaključila 1962. leta. Potem sem dve leti še tekla za žensko štafeto Mojstrane. Osvojila sem 6 na- slovov državne prvakinja, enkrat pa sem bila druga. Moja večna tekunica je bila Amalija Belaj iz Celja. Tudi mednarodnih nastopov ni manjkalo. Na Kurikalu sem bila dvakrat prva in sicer v Urachu in Delnicah. Trikrat pa mi je zmaga ušla. V mednarodnem merilu sem se največkrat »tepla« z zahodno Nemko Rito Čeh, ki je danes nemška zvezna trenerka in prihaja vsako leto v Bohinj, ter s Poljakinjami.«

Mara je imela železno voljo, ki bi jo lahko posnemali mladi tekači iz Mojstrane, ki se danes prav tako kot Mara podé po bregovih. Kje je jemala moč in voljo, povedo njene besede: »Nikdar ni tako težko, da ne bi vzdržala. Če ne bi bilo tako, ne bi nihče vztrajal. Naj- več pa mi je dal vsakodnevni zimski tek v dolino Kot, poleti pa delo na polju. Takemu treningu se lahko zahvali tudi Drčko (Zdravko Hlebanja). Kilometre mo- raš imeti v nogah in pika.«

Nenavadne so Marine besede, da ji ni žal niti mi- nute, ki jo je posvetila teku. Oh, če bi bila mlada. To bi tekla, saj so danes pogoji boljši kot v njenih časih. Se maž ni bilo dovolj. Danes jo »pobere« v Radovno po kilometre, posebno takrat, kadar se pripravlja na tekme veteranov. Kar se Janezek nauči, to Janezek zna. Je pač tako. Tudi pri Mari. Mogoče še bolj. Zato njeno priporočilo mladim smučarjem tekačem: »Veliko dobre volje in vztrajnosti!«

—jk